

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Oehlenschläger, Adam.

Titel | Title:

Lykkeridderne og andre Noveller.

Udgivet år og sted | Publication time and place:

København : Kunstforlaget "Danmark", 1912

Fysiske størrelse | Physical extent:

127 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

Lykkeridderne

af
Oehlenschläger

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130024233058

57, - 320.

LYKKERIDDERNE

ADAM OEHLENSCHLÄGER

LYKKERIDDERNE

OG ANDRE NOVELLER

1912. 1356i

KUNSTFORLAGET „DANMARK“

(BOGFORLAGET)

KØBENHAVN 1912.

Frantz Christtreus Bogtrykkeri København.

MALERIET.

Paa et Universitet i det sydlige Tyskland stude-
rede to unge Venner. Ludvig, rig, af gammel Fa-
milie, lagde sig især efter Matematiken for at gøre
sig duelig til Krigstjenesten. Sigfrid dyrkede de skøn-
ne Videnskaber og Malerkunsten. Saa forskellige de-
res Anlæg var, saa aldeles stemte de overens i per-
sonlig Elskværdighed. Sigfrid pustede tit en levende
Aand i Ludvigs døde Linier; Ludvig manede tit Sig-
frids flygtige Skygger ind i sine Kredse; herved vandt
de begge, og de indsaa mer og mer, hvad de var for
hinanden. Men saa fast dette Venskabsbaand var
knyttet, saa skulde det dog sønderrives ved en ulykke-
lig Hændelse.

Nylig komne fra det nordlige Tysklands glim-
rende Hovedstad, fandt de det her, uagtet den langt
skønnere Natur, noget dødt og kedsommeligt. Hvad
der stadig morede dem, var Søndag Eftermiddag at
vandre ud til et Gæstgiversted, der laa en halv Mils
Vej fra Byen, ved Indgangen til en Skov. Herhid
stimlede alt, hvad der havde Ben at gaa paa og Lyst
til at fornøje sig. I et aabent Skur i Nærheden dan-
sede Studenter med Borgerdøtre, Haandværkssvende
med Tjenestepiger, og Kvadrillerne blandede sig mun-
tert mellem hinanden under Fiolernes Lyd. Ikke
langt derfra sad Byens Honoratiores med deres Fa-
milier ved smukke Træborde i Træernes Skygge. Her-

rerne røg deres Pibe ved et Glas Vin; for Damerne stod der gjerne lidt Bagværk, et Glas Mælk eller Limonade.

Ved en saadan Lejlighed gjorde de to Venner Bekendtskab med Professor Treumann. Deres Væsen, der var lige saa langt fra Paatrængenhed som fra bly Forlegenhed, behagede ham; og endskønt de ikke kunde nægte sig selv, at de egenlig var trukne hid af en anden Magnet end Professorens Lærdom, saa gjorde de sig dog al Umage for at lade saa. De indlod sig i en vidtløftig Samtale med ham om de gamle Folkefester; og det var kun nu og da, at deres Øjne ligesom hændelsesvis faldt hen paa den skønne Mathilde med de store blaa Øjne og det kastaniebrune Haar, der sad lige overfor med sin Moder og sin yngre Søster.

Da det første Skridt var gjort, blev Bekendtskabet ugenlig fortsat. Man vovede nu ogsaa at indlade sig i Samtale med Mathilde, naar Faderen ikke var tilstede. Hverken hun eller de unge Herrer mangledes Vittighed, og denne Selskabelighedens skønne Blomst, naar den ikke misbruges, bragte dem snart hinanden nærmere. Ved at tale om lutter fremmede Ting paa en spøgende Maade gjorde de efterhaanden personligt Bekendtskab.

Det varede ikke længe, før de to Venner begge var forelskede; men saa oprigtige de havde været før i alle Ting, saa meget søgte de nu at undgaa hinandens Opmærksomhed; især talte de altid om Mathilde med en forstilt Kulde. Imidlertid begyndte den ene at blive den anden mer og mer til Ulejlighed; dette foraarsagede ondt Lune og Uenigheder. Naar de spadserede, gik enhver helst alene, for uforstyrret at kunne hænge ved sine forelskede Tanker, naar de traf sammen hos Treumanns, gik den første altid bort for den sidste. Imidlertid kunde Hjærtet

dog ikke undvære en fortrolig; og snart havde hver sig en Ven blandt de Renomister, som de for faa Uger siden saa omhyggeligt havde søgt at undgaa.

Men skønt de begge tilbød Mathilde, kunde hun dog kun gengælde den enes Kærlighed, og Sigfrid blev den lykkelige. Hans Kunst var det første, som bragte ham i et fortroligere Forhold til hende. En Dag, da hun broderede paa en Sypose, der skulde sendes en fraværende Veninde paa hendes Fødselsdag, foreslog han at male Mathilde i Miniatur. Billedet skulde stikkes i Syposen; og den glade Overraskelse vilde da blive større, naar den kære Veninde fandt Giverinden i selve sin Gave.

Sigfrid havde nu Lejlighed til hele Timer uforstyrret at betragte den skønne Pige. Det maleriske i Billedet gav ham fri Raadighed over hendes Klæde-drugt. Sjaler, Solhatte, Halstørklæder og Handsker var der ikke at tænke paa i den Tid; og skønt han vist ellers vilde skælve over at røre ved hende, saa gav hans lovlige Kald ham dog saa meget Mod, at han selv undertiden flettede hendes Haar om og stak Skildpadde-Kammen mere dristigt i Nakken.

Paa den Maade lærte disse unge Mennesker at kende hinanden, og det varede ikke længe, før de tilstod deres Kærlighed.

Imidlertid havde Ludvig, som frygtede for, at hans Adelskab vilde gøre ham mistænkelig hos Mathilde, anholdt om hendes Haand hos Forældrene. Ludvig var rig, hans Fader elskede ham højt, var fornuftig og lod ham raade sig selv, hvad Hjærtet angik. Treumann kunde ikke andet end anse dette Parti for en Lykke, og lovede at tale med sin Datter derom. Han mødte hende just i Haven, ligesom hun havde i Sinde at søge ham i et lignende Ærinde. „Min Datter!“ sagde den gamle, „det er to vakre unge Mennesker, vi paa de senere Tider har gjort

Bekendtskab med; især huer den ene mig fortrinligt.“ Mathilde var af samme Tanker. „Han elsker dig, Mathilde, han har anholdt hos mig om din Haand!“ „Hvad har du svaret ham, kære Fader?“ spurgte Mathilde rødmende. „Nu, mit Barn, dersom du intet har derimod.“ Hun trykkede hans Haand til sine Læber. Nu sprang Ludvig frem af en Busk og kastede sig for hendes Fødder. „Mathilde!“ raabte han, „er jeg saa lykkelig? Elsker De mig?“ „Gud, det var ikke saaledes ment,“ sagde Mathilde bleg, idet hun rev sig løs. Faderen ilede efter hende for at erfare Sammenhængen. Nu traadte Sigfrid frem. Ludvig studsede; men Forbitrelsen løste hans Tungebaand. I sin Hidsighed udstødte han fornærmelige Ord imod Sigfrid og forlod ham ude af sig selv.

Til Ulykke havde en af de gode Venner, som Sigfrid i den senere Tid omgikkes, staaet i Haven og været Vidne til det hele Optrin. Sigfrid var den lykkelige. Han begreb, hvor naturlig Ludvigs Harm var, i et Øjeblik, hvor han saa sin Forventning skuffet. Hans Følelse for Ludvig vaagnede paa ny. Han erindrede sig det Venskab, hin havde vist ham ved utallige Lejligheder, og ønskede intet heller end at bilægge Striden. Men den saakaldte Senior havde været tilstede. „Broder,“ sagde han, „denne touche kan du ikke lade sidde paa dig, hvis du er en brav Karl. Den maa vaskes af. Men jeg vil være din Sekundant, og du skal ikke have anden Ulejlighed end at slaas. Jeg forstaar mig paa slige Affærer og skal indrette alt paa det bedste.“

Sigfrid var af et blidt og fredeligt Sindelag; men en ungdommelig Ærekærlighed, en Frygt for at synes fejg overdøvede alle Betæneligheder; og der var intet andet for end med tilsyneladende Kulde at finde sig i Omstændighederne.

Da Ludvig kom hjem om Aftenen, laa der en

Udfordring paa Bordet. Hans Venner glædede sig lige saa højt og opmuntrede ham ved et Maaltid, der holdtes paa hans Bekostning, til ikke at bryde sig om nogen Ting. Nu blev to Heste bestilt for i paakommende Tilfælde at bringe Sejrherrén over Grænsen.

Om Morgenén tidlig, før Solén stod op, gik begge Parter ud til et afsides Sted i Skoven, hvor Studenterne plejede at duellere. Først spiste man Frokost i et Værtshus i Nærheden. Saavel Ludvigs som Sigfrids Harmé svandt aldeles, da de saa hinanden. De betragtede deres Selskab som Furier, og de havde ti Gange hellere vendt deres Klinger mod dem end imod hinanden indbyrdes. Men den mystiske Dæmon Æren forbød dem atter at lyde deres Følelser. Dog kunde de ikke holde sig fra at klinke med hinanden. I dette Øjeblik betragtede Ludvig Sigfrid med et Blik, som gik dybt ind i hans inderste, og det var paa høje Tid, at Sekundanterne skilte dem ad. De greb med stum Fortvivlelse deres Kaarder og ilede ud til den afsides Plads.

Solén stod just op og luede som en blodrød Kugle, den kolde Dug laa paa Træet og skælvede. Det var, som om Naturen græd og rødmede, fordi dens bedste Skabning misbrugte sin Bestemmelse. Kun hist og her hørte man en Fugl pibe, og nederunder i Dalén klang Bjælderne som Ligklokker paa Stilladset af de langsomme Fragtheste. Ved et Træ stod Ludvigs og Sigfrids Gangere og pustede den synlige Dunst gennem de udspilede Næseboer i den kolde Morgenluft.

Nu gik de to Venner løs paa hinanden, og Sigfrid havde den Ulykke at stikke sin Ven Kaarden i Brystet. Ludvig faldt til Jorden. „For Djævelén, Broder,“ raabte Sekundanten, „du har givet ham, hvad han har nok af.“ „Ludvig!“ raabte Sigfrid, idet

han kastede sig ned til ham; „lever du endnu? Tilgivelse! Forsoning!“ Blodet sprang ud i en mørk Straale; med et gyseligt gennemborende Blik betragtede Ludvig Sigfrid; derpaa sank han tilbage med en konvulsivisk Bevægelse. „Han er død!“ mumlede de omkringstaaende. „Saa har jeg intet mere her at gøre!“ raabte Sigfrid med et Udtryk, som de fleste misforstod. „Farvel, mine Herrer! I har pustet til Ilden, nu kan I nyde Frugten af eders Sejr. Gid ingen Helvedesild hisset maa hævne Ludvigs Død og Sigfrids Fortvivlelse.“ Med disse Ord svang han sig til Hest og galloperede bort.

Ludvigs Afmagt havde blot været en Følge af det mistede Blod og et Nervetilfælde. Lægen forsikrede, at hans Saar ikke var dødeligt. Den utrøstelige Mathildes eneste Lindring var at pleje den syge, som Forældrene tog i Huset. Hun og hendes Søster Camilla, et smukt Barn paa tretten Aar, gik ham saa omhyggeligt tilhaande, at han ved deres og Lægens Hjælp snart fik sit Helbred igen. Men uagtet al Efterspørgsel var der intet at erfare om Sigfrid. Ludvig forlod nu Universitetet og ilede hjem. Han gik i sin Konges Tjeneste, og søgte ved Forretninger at glemme Tabet af en Ven, der efter hin ulykkelige Begivenhed var bleven ham dobbelt kær.

Saaledes hengik tre Aar, i hvilke der uagtet alle Breve intet var at erfare om Sigfrid. Ofte havde Ludvig personlig i Sinde at opsøge sin Ven; men de politiske Uroligheder, der gjorde det nødvendigt at holde Arméen paa Krigsfod, gjorde hans Fraværelse umulig. I denne Tid havde han ogsaa den Kummer at miste sin Fader. For at adspredde sig for sit dobbelte Savn, besluttede han, da endelig Lejligheden gaves, at gøre en lille Rejse, og nu var hans første Udflugt til Universitetet og den Treumannske Familie. Saasnart han var steget af i Værtshuset, ilede

han til den bekendte Have. Han vilde skynde sig lige til Dagligstuen, da han, idet han gik forbi Lysthuset, troede at se Mathilde ligge paa en Græsbænk og læse. Han kunde ikke nok forundre sig over hendes Skønhed og blomstrende Udseende. Kummeren lod til intet Spor at have efterladt; hun var endog lidt fyldigere end sidst, han saa hende; ogsaa forekom ham Haaret noget lysere. „Sørger hun ikke mer for Sigfrid?“ tænkte han. Da den skønne hævdede sit Ansigt fra Bogen, saa han, det var — Camilla, der var bleven tre Aar ældre. Glad og fornøjet udstødte han et Skrig og sprang op, da hun blev ham va'r.

Han vilde just spørge om Mathilde, da denne langsomt nærmede sig. Hun havde intet mistet af sin Skønhed; men den var bleven mere rørende, mindre fortryllende. Hendes Kinder blussede ikke som Rosen i sin Midte, men som de store blegere Blade, der omhvelver den. Hendes Øje var ikke hult, men det laa noget dybere og lod den hvælvede Pande kaste sin tankefulde Skygge derover. Hun led med Frihed og med Fatning, og hendes Lidelse gav hendes Væsen et endnu ædlere Udtryk. Hvilke Øjeblikke tilbragte Ludvig her i hendes og Camillas Selskab! Hvilken Blanding af Vemod og Fortryllelse, Haab og Erindring, Kummer og Trøst!

De gamle fandt han ganske forandrede. De kunde hverken dele Camillas Munterhed eller Mathildes Vemod. De modtog ham med den kolde Forstemthed, der er langt ubehageligere for et følsomt Hjerte end stærke Udbrud af virkelig Fortvivlelse. Men fra dette Øjeblik havde ogsaa Ludvig fattet sit Forsæt og besluttet at sætte det i Værk.

En Søndageftermiddag, da han spadserede med Camilla, førte han hende som af en Hændelse til den Plads, hvor han havde duelleret med Sigfrid. De satte sig paa en Bænk; her havde de fri Ud-

sigt over Egnen fra den skyggefulde Klippe. Solen skinnede muntert og tørrede det glinsende Løv, hvoraf en stærk Regn nylig havde vasket Sommerstøvet.

„Camilla,“ sagde han, „tror du (til at sige du havde han vænnet sig sidst, da hun var et Barn, og denne Ret havde han beholdt, da Camilla ikke vilde være andet nu end sidst;) „tror du, som din Søster, at man kun kan elske en Gang? At den Mand er farlig, som efter et ulykkeligt Forsøg vender sin Tilbøjelighed til en anden?“ Camilla vilde stamme noget frem, men Forlegenheden og hendes Følelser bandt hendes Tunge. Hun gjorde en Bevægelse, som om hun vilde rejse sig. „Kære Pige!“ blev den dristige Ludvig ved, idet han holdt hende tilbage, „er jeg vægelsindet, om jeg elsker dig? Ligner du ikke Mathilde i Træk og i Ynde? Deler du ikke hendes Opdragelse, hendes Karakter? Thi din barnlige Munterhed ligger i din Alder, i din Stilling; den har Mathilde ogsaa haft en Gang, og kan faa den tilbage. Skænk mig dit Hjerte! Jeg er rig, jeg er min egen Herre; jeg vil være dine Forældres og Mathildes Støtte; jeg vil hjælpe eder at opsøge Sigfrid; jeg vil bringe ham sin Brud. Men skænk mig nu ogsaa en! og lad mig her paa dette Sted, hvor jeg blødte for en ulykkelig Kærlighed, finde min Erstatning i et venligt Svar fra dine Læber!“ Camilla tav; hendes Øjne fyldtes med Taarer. Hun betragtede ham med et Smil, der opløste hans Sjæl i Lyst. Hvad de mere sagde hinanden, var kun afbrudte Ord; og det samme Træ, som for tre Aar siden saa Ludvig ligge bleg og livløs i sit Blod, saa ham nu blusse med dobbelt Liv i den dejlige Piges Arme.

Deres Bryllup gjorde en Forandring i det hele, og alle var glade, undtagen Mathilde, som ved de unge Ægtefolks Lyksalighed følte sit Savn stærkere. For

at adsprede hende og drevet af en dunkel Anelse, besluttede Ludvig at gøre en Rejse til Schweitz med sin unge Kone og Svigerinde. Han haabede paa denne Vej at faa Nys om Sigfrid; thi han formodede, at han var rejst til Italien for at glemme sin Sorg ved at betragte Kunstens Værker.

Efter adskillige Udflugter, mere bestemt af Lunet og Tilfældet end af nogen egentlig Plan, standsede Ludvig og hans to Ledsagerinder en smuk Formiddag i Bjergbyen Baden. Højt paa det granbevoksede Fjeld ragede Ruinerne frem af det ærværdige Stammershus, som indbød dem til at dvæle her. Ludvig havde strejft omkring med Camilla og besøgt de skønne Egne og de herlige Udsigter, da Mathilde foreslog at stige ned i Hulen under Slottet, hvor efter sigende den hemmelige Ret i Middelalderen skal have haft sit gyselige Opholdssted. Trætte af at vandre i Solen, skønt de lange Poppelalleer venligt beskyggede dem, bifaldt de Mathildes Forslag, og med en Vejviser foran og med Fakler i Hænderne nærmede de sig den Hule, som ved Goethes Goetz von Berlichingen var bleven dem ligesaa interessant, som den i Virkeligheden var gyselig.

Dybt under Borgen strakte sig de underjordiske Hvælvinger. Man viste dem det Hul, hvori den indstævnte var bleven sat i en Kurv og hejset ned med tilbundne Øjne for ikke at kende Vejen. Derpaa ilede de gennem en lang, mørk Gang, der endte med en Dør, som bestod af en eneste stor, firkantet Sten, der havde sluttet saa tæt, at man ikke kunde se, hvor man var kommen ind, naar man stod der. Inden for denne Dør skulde have været Hager i Væggen, Skruer og andre pinlige Redskaber, hvormed Dommerne over Liv og Død havde ladet Bekendelsen aftvinge. Længere henne var en Hule, hvor man paa-stod havde været en Faldluge inden for Dørtærskelen.

Ved Siden af Retterstedet var Domhuset, en stor firkantet Hvælving. I Baggrunden var en Fordybning i Væggen, hvor Alteret skulde have staaet med sit Kors. Rundt omkring saa man endnu Udhugninger i Stenene; her havde de hemmelige Dommere haft deres Sæder.

Vore Rejsende stod fordybede i alvorlig Tavs-
hed; de røde Fakler oplyste sælsomt den mørke
Hule, ligesom for fem Hundrede Aar siden.

„Mange,“ sagde Omviseren, „tvivler dog om, at
den hemmelige Ret har været her. Men hvorom al-
ting er: maa De dog tro, at saa rædsomt dette Sted
lader, har dog et ungt Menneske for tre Aar siden
opholdt sig her en hel Nat!“

Næppe havde Omviseren sagt dette, før Ludvig,
der var gaaet hen med sin Fakkell i Alterhvælvingen,
tilfældigvis oplyste og læste følgende Linier:

Kald mig for Dommen, Klager!
Raab, grumme Hævner! trefold Ve.
Spænd mig i Pinslens Hager!
Lad blinke Dødens Le!
Mit Bryst er haardt og koldt som Sne;
Sorg er min Vaabendrager,
Fro skal jeg Døden sel

Som Kain jeg mig gjorder
Til Flugt som den forlorne Søn,
Jeg var en Brodermorder
Døv for Naturens Bøn!
Ak, Abel var saa god og skøn!
Nu Smerten er min Morder,
Og Vanvid er min Løn.

Var der nogen Tvivl om, at Sigfrid havde skrevet disse Linier? Ludvig vogtede sig vel for at gentage dem højt for Mathilde.

De kom om Aftenen til et Værtshus. I Tusmørket traf de en fremmed rejsende, som sagde: „Det er mig kært, Hr. Vært, at jeg kan tilbringe Natten hos Dem. Den foregaaende Nat var mig ikke nær saa behagelig.

Jeg havde gjort en botanisk Vandring og kom henimod Aften til et enligt Værtshus i Skoven. Den eneste gode Seng stod oppe i en stor, gammeldags Sal med mange Skilderier. Jeg gik derop, Tjeneren satte Lys paa Bordet til mig og forlod mig. Jeg gik frem og tilbage i den store Sal og morede mig med at bese de stive Portrætter paa Væggen. Der sad flere Helte fra det syttende Aarhundrede med Allongeparykker, blanke Harnisker og brede Manchetter over de stive Stridshandsker. Nogle Stykker var aldeles sortnede, saa at kun Ansigterne stak frem af den mørke Grund.

Imellem alle disse Malerier undrede det mig at se et hænge med Vranken udad, jeg vendte det om. Det var Billedet af en smuk, ung Mand, der i Førstningen lod til at se rolig hen for sig, men jo mere jeg traadte tilbage i den svagt oplyste Sal, jo mere betragtede han mig med en besynderlig gyselig Mine. Jeg tænkte: det er kun Indbildning! og gik hen for at klæde mig af; men ligesom jeg vilde i Sengen, faldt mine Øjne atter uvilkaarligt derhen, og nu syntes jeg, at han truede med en fortvivlet Mine. Mit Hjærte bankede, som om jeg havde begaaet en Synd imod ham. Jeg var mig ingen Brøde bevidst; men min Fantasi var nu engang ophidset, og jeg kunde ikke gaa i Seng, før jeg havde taget Skilderiet ned af Væggen, sat det udenfor Døren paa Trappen og lukket Døren i Laas efter mig.

Om Morgenens, da Opvarteren bragte min Kaffe, hørte jeg ham le uden for Døren. „Har du nu igen kysket Folk?“ sagde han. „Var der flere, som blev saadan tilmode ved at se dette Billed?“ spurgte jeg. „Alle, som kom her!“ svarede han. „Derfor har vi været nødt til at vende det om mod Væggen. Hvorfor lod De det ikke hænge saaledes, min Herre?“ „I har godt ved at spørge,“ var mit Svar; „først pirrer I Folks Nysgerrighed, og siden forundrer I eder over, at man tilfredsstiller den!“ „Sandt at sige,“ var Svaret, „saa ved min Husbond det ganske godt, og han beholder egentlig dette Stykke som en Magnet, der trækker Gæster til Huset. Thi uagtet alle Mennesker bliver bange derfor, saa kan de dog ikke lade være at fortælle hinanden deres Skræk; og Folk morer sig mere ved at gyse over noget forunderligt end ved at gabe over noget hverdagsagtigt.“

Jeg havde gerne opholdt mig længere for at udfritte Værten, men da jeg mærkede, at han satte Pris paa sin Hemmelighed, og da jeg desuden ved at betragte Billedet ved Dagens Lys og i Selskab ikke følte mig nær saa rystet som Aftenen før, saa skrev jeg den besynderlige Virkning mere paa min end paa Stykkets Regning og fortsatte min Vej videre uden Betænkning.“

Alle forundrede sig over denne Fortælling; men ingen mere end Ludvig, der forbandt dette med, hvad han havde set i den hemmelige Ret. Imidlertid vilde han ikke skuffe Mathilde og Camilla med et falsk Haab. Man lagde sig træt af Rejsen tidlig til Seng; næste Morgen ilede de atter af Sted. Man kan nok tænke, at Ludvig passede Vejen hen imod det besynderlige Skovhus.

Ved Middagstid kom de til et Nonnekloster. Port-

nersken bragte de tørstige Damer et Glas Mælk og indbød dem saa venligt, at de fik Lyst til at dvæle der, hvilket kom Ludvig som kaldet. Han bad dem ikke være urolige, om han skulde blive borte Natten over. De lovede det og trøstede sig ved, at der var noget, der kunde erstatte ham Tabet af en Fornøjelse, hvorfra hans Køn udelukkede ham.

Ludvig vandrede af Sted med en Ransel paa Ryggen og magede det saa, at han først om Aftenen kom til det beskrevne Værtshus

Han bankede paa Porten. Opvarteren kom ud med et Lys i Haanden og lukkede op. Næppe havde han vendt Lyset imod Ludvigs Ansigt, før han blegnede som et Lig, klaprede med Tænderne, lod Lysel falde og løb sin Vej. Ludvig studsede, men gik videre. Han kom ind i Gæstestuen og fandt den tom. Han sad nogle Øjeblikke og ventede; da der ingen kom, gik han ind i Sideværelset. „Du Nar!“ hørte han en Basstemme sige, „hvad har du faaet for Griller i Hovedet? Du sætter os alle i Skræk. Nu vil jeg gaa ind og undersøge Sagen med egne Øjne!“ I det samme lukkede den talende Døren op paa Klem, just ligesom Ludvig med et Lys i Haanden vilde derind. „Det er rigtigt, det er ham!“ raabte en tyk Mand og slog Døren i, „vi er om en Hals!“ Denne Modtagelse forekom Ludvig saa sælsom, at han ikke vidste, hvad han skulde tænke, men da han saa en Dør staa aaben til Trappen, ilede han ud, steg op ad Trappen og skyndte sig ind i den store Sal for at overtale sig om Aarsagen til denne besynderlige Adfærd, hvilken han dog allerede anede.

Han havde næppe aabnet Døren, før han blev det omvendte Maleri va'r paa Væggen. At ile derhen, springe op paa en Stol, vende det om og se — det livagtigste Billede af sig selv — var et Øje-

bliks Sag. Nu tvivlede han ikke længer om, hvem der havde malet det. Han steg ned, gik hen og betragtede Billedet i Frastand — og stirrede virkelig paa ham med en saa hemmelig truende Mine, at han var færdig at blive bange for sig selv.

I disse Fantasier stod han fordybet, da han hørte en Mængde Mennesker komme op ad Trappen. „I maa gaa foran, Broder Martin!“ sagde den forrige Basstemme, „I har nydt godt i mit Hus i Fredstider, nu maa I vise, hvad I duer til i Krig.“ „Vær ikke bange,“ svarede den anden, „det skal have gode Veje.“ Nu saa Ludvig ned ad Trappen og blev det besynderligste Optog va'r. Foran gik en tyk Munk med et Vievandskar i den ene og et Røgelsekar i den anden Haand. Efter ham fulgte Værten med et gammelt Sværd, Gaardskarlen med en Høtyv og Opvarteren med en Støvleknægt. Endelig sluttede Værtinden og hendes Piger Truppen. Men næppe lod Ludvig sig se, førend den hele Hær paa Munken og Værten nær (de holdt sig ved Rækværket) styrtede ned paa hverandre.

„Hvad vil dette sige?“ raabte Ludvig. „Er I alle fra Forstanden?“ „Hold Røgelsekarret!“ raabte Munken, „og kast eders Sværd! Her maa strides med andet end verdslige Vaaben.“ Værten kastede Sværdet og begyndte at svinge Røgelsekarret af al Magt. I det samme nærmede Munken sig Ludvig og gav sig til at overøse ham med den ene Haandfuld Vievand efter den anden. Ludvig sprang til Side for ikke at blive vaad. „Haha!“ raabte Munken, „det virker alt! Ser I, hvor han krymper sig?“

„Mine Herrer!“ sagde Ludvig, „jeg begriber, hvoraf Deres Frygt og Iver rejser sig. I holder mig for en Aand, og skønt jeg holder mig selv for det samme, tror jeg dog at kunne bevise eder, at jeg ogsaa er af Kød og Blod ligesom I. Til Bevis derpaa er min

Bøn, at I jo før jo heller skaffer mig noget at spise. Jeg trænger til Aftensmad og skal ærlig betale, hvad jeg fortærer.“ Her tog han sin Pung frem og lod Louisdorerne klinge.

Denne huldsalige Musik indtog Værtens Øre mer, end om Pythagoras havde hørt Sfærernes Harmonier. For en Aand, der var sulten og havde Louisdorer, var han ikke bange. „Det maa være et ordentligt Menneske!“ sagde han til Munken; „bliv her, Broder Martin, og eksaminer ham nøjere! Jeg vil skynde mig ned i Køkkenet og lave Mad.“

„Det er altsammen Øjenforblændelse og Djævelsfagter!“ raabte Munken. „Ved I ikke, at den onde har Mammon i Overflødighed og elsker sanselige Nydelser?“ Nu sprang Ludvig hen og kneb Munken i Armen. „Føl dog, I overtroiske Menneske!“ raabte han, „om jeg ikke har et Legem, saa vel som I.“

Det varede længe, inden det lykkedes ham at overbevise Pateren; men endelig kunde denne dog ikke tro andet. „Jeg indser Aarsagen til eders Frygt,“ sagde Ludvig; „thi hint besynderlige Billede er virkelig mit. Kender I den Mand, som har malet det?“ „Skulde jeg ikke kende ham?“ sagde Munken, „han er jo netop Maler i Sankt Blasii Kloster, hvor jeg er fra. Den stakkels Synder har engang begaaet et Mord paa en Ven, som ikke kan være nogen anden end Dem, min Herre! skønt De med Sofismer vil overbevise os om, at De lever endnu. Fra det Øjeblik havde han ingen Fred, han flygtede. Men hvor han gik og stod, forekom det ham, som om den dræbte forfulgte ham, og hver Gang han vendte sig, efter at Solen var gaaet ned, stod det gyselige Ansigt for ham med truende Miner. Han fandt ingen Ro, før han havde afmalet denne forfærdelige Aabenbaring. Fra det Øjeblik, Billedet stod paa Lærredet, forsvandt Synet, og nu har han Fred. Vi har hængt

Stykket herhen, for at han ikke skal ængste sig med at se det selv. Det sidste Aarstid har han været stille og venlig, dog tit vemodig og tungsindig, og nu maler han skønne Billeder for vor Kirke. Vi har ofte søgt at overtale ham til at skifte Religion, thi han er en Kætter desværre, og til at træde ind i vor Orden, men dertil kan intet bevæge ham.“

„Jeg forstaar det altsammen fuldkommen vel,“ svarede Ludvig. „Jeg er den Ven, som han troede at have dræbt, men mit Saar gav kun Anledning til en lang Besvimelse. Det har ikke været mig muligt at opsørge ham siden. Gud være lovet, at jeg har ham igen.“

Nu kunde hverken Broder Martin eller Værten tvivle længere, især da Maden kom op, og den fremmede spiste med god Appetit. Ludvig bad dem være rolige og gaa til Sengs. Selv lagde han sig til Hvile i den store Sal. Men — besynderligt! — da alle var gaaede bort, og han laa og læste ved et Lys, maatte han dog op igen og vende Skilderiet om paa Væggen, saa gennemborende og truende betragtede det ham, og at det var ham selv gjorde kun Virkningen større.

At Ludvig saa hurtigt som muligt Dagen derpaa ilede tilbage til Nonneklosteret, hentede sine Veninder, fortalte dem, hvad der var sket, og derpaa rullede, alt hvad Tøjet kunde holde, hen til Sankt Blasii Kloster, kan man vel tænke. Først maatte han tale med Prioren, og denne værdige Mand glædede sig inderligt over det lykkelige Udfald, Sagen havde faaet. „Det kommer overmaade heldigt,“ sagde han; „thi alt for fjorten Dage siden var her en rejsende, som paastod, at De levede endnu, og skønt Sigfrid ansaa det for en Opdigtelse af sine Venner for at faa ham tilbage, har det dog vakt et Glimt af Haab

i hans Hjærte og forberedt ham paa en Glæde, som ellers vilde komme for pludselig.“

„Hvor er han?“ raabte Ludvig. „De finder ham i Kirken,“ var Svaret; „der tilbringer han sin meste Tid. Han har malet os Væggene fulde af skønne Billeder; men næsten alle mørke, sørgelige Genstande, med et eller andet Hensyn til hans egen Stilling. Korsfæstelsen er hans kæreste Genstand. Maria med Barnet har endnu ikke villet lykkes ham, og jeg har engang hørt ham sagne sige: For at kunne det, maatte jeg ikke være berøvet Mathilde! Nu sidder han i Koret og maler den yderste Dag. Men han er endnu ikke kommet længer end til de fordømte; de salige i Skyerne har han kun saa løseligt udkastet og er slet ikke fornøjet dermed.“

Ludvig fulgte Prioren; de listede sig ind i Kirken. Solen straaede gennem de lange Vinduer paa flere Billeder af det gamle og nye Testamente. Hist slog Kain Abel ihjel, her rejste sig Enkens Søn af Nain fra Dødningebaaren; derhenne kom den forlorne Søn til sin Fader og bad om Tilgivelse. Længer borte solgte Jakobs Sønner deres Broder Josef til de arabiske Købmænd. Men midt i Kirken under Kuppelen paa et Stillads sad Sigfrid selv. Ludvig kunde kun se de nedhængende Ben og den dristige Haand, som strakte Penselen op imod Kirkehvelvingen. Men nu holdt Sigfrid pludselig inde, lod Penselen synke, og Prioren og Ludvig hørte ham synge:

Min Sjæl er mere vel til Mode,
 Thi Straalen hænger i min Sky.
 Skal atter Taagesløret fly?
 Har Jorden end for mig et Gode?
 Maa Vin'tren vige for en Vaar?
 Skal Abel atter favne Kain?
 Vil han, som Enkens Søn af Nain,
 Oprejse sig fra Dødens Baar'?

Skal Sigfrids bange Sjæl ej mer
 Forfærdes af en rædsom Skygge?
 Vil Glæden atter ham betrygge
 Og puste Livskraft i hans Ler?
 Ser jeg igen min Ludvig dig,
 Og dig, Mathilda! min Veninde?
 O — da vil Helvede forsvinde,
 Naar Himlen atter aabner sig.

Hvilken Glæde betog de kære Venner, det elskende Par, da de saa hinanden igen! Sigfrids Ulykke blev omskiftet til den højeste Lyksalighed. Men han vilde ikke forlade det gæstfri Kloster, før han taknemmelig havde fuldendt sit Billed. Ludvig blev hos ham; Mathilde og Camilla maatte vente saalænge i Nonneklostret. Og nu lykkedes det ham ligesaavel at male de saliges Glæde, som det før havde været ham let at fremstille de ulyksaliges Fortvivlelse.

LYKKERIDDERNE.

Det er flere Aar siden, at Alberto, Sanger af Profession, skønt hans Stemme kun gik lidt over det middelmaadige, besluttede at rejse fra sin Fødeby Turin til Milano. Han tvivlede ikke om, at han vilde blive meget bedre modtaget der end hjemme, hvor det endnu aldrig var lykkedes ham at høste Bifald. Men han trøstede sig med, at en Profet er ikke agtet i sit Fædreland. Efter altsaa at have gjort alle Anstalter til Rejsen, manglede der ham intet uden en Selskabsbroder, der kunde paatage sig de to Trediedele af Rejsens Omkostninger og personlig gaa ham til Haande med alting. Denne troede han at finde i Xavero, sit Bysbarn, Nabo og tro Drabant fra Barndommen af. Xavero var Snedker; han var noget langsom af Begreb, men for Resten stærk og godhjærtet; han var saa forgabet i Alberto, at han slet ikke kunde undvære ham. Fra Barndommen af havde Xaveros Enfold maattet tjene til Skive for Albertos flove Vittigheder. Som Dreng havde Alberto pryglet ham; det taalte han rolig og trøstede sig med, at han dog var den stærkeste. Naar nogen bebrejdede ham hans Kulde, anførte han Porthunden, Philax, der daglig lod sig nappe i Ørene af den lille Jolie uden at blive vred. Havde han nu om Søndagen vasket sine Hænder i Mandelklid fra Ne-

apel og trukket sin nye Kjole paa, saa besøgte han Alberto og holdt det for en stor Lykke, naar denne elegante Herre tog ham med sig ud af Porten og fandt sig i at lade sig traktere paa hans Bekostning.

Paa deres Spadsereture udmalede Alberto al den Lyksalighed, som han haabede, der skulde møde ham paa dette Eventyr. De skønneste Damer skulde han indtage med sin Sang, saa de vilde dele Rang og Formue med ham og byde ham deres Haand. Der manglede vor Don Quixote intet undtagen en tro Sancho Pansa, og denne fandt han i Xavero. Alberto forestillede ham, hvorledes han som Kunstner (Snedker nemlig) vilde have godt af at rejse, og han anførte til Bevis paa, hvad der kunde blive af ham, Benevenuto Cellini, der fra simpel Guldsmed havde arbejdet sig op til en berømt Billedhugger.

Xavero, der var vant til at give efter, gjorde det ogsaa her. Han lukkede sit Hus, betroede Nøglen til en gammel Fætter, tog dobbelt saa mange Penge med, som Alberto sagde han havde; og nu drog de af Sted, efter at Xavero havde paataget sig alle en Tjeners Forretninger.

Det var en tidlig Morgen, da de rullede ud af den sardinske Majestæts prægtige, snorlige Hovedstad for at besøge det uregelmæssigere, men ogsaa større, morsommere Mailand. Her paa Vejen havde Alberto det overraskende Syn af Solens Opgang, som han endnu aldrig havde set. Han spaaede sig megen Glæde af denne Rejse, hvis det vilde blive saaledes ved, og vendte sig til Xavero for at finde Deltagelse. Men Xavero havde taget sit Parti: han sov i Krogen, og saaledes blev han ved, indtil de kom til det første Værtshus.

Det gaar langsomt i Italien, ved man, med en Vetturin, og de var tre Dage om at komme til Mi-

lano. Den sidste tidlige Morgenstund, da de rejste gennem Bosketten paa hin Side Novarre, mødte dem en fortlivlet Hændelse. De havde nemlig hørt meget om Røvere i denne Egn; men træet af Rejsen sov Alberto ind uagtet sin Frygt; Xavero vidste ikke, hvad Frygt var, og sov endnu bedre. Pludselig vaagnede de begge ved, som det syntes dem, at blive slaaede for Panden med en tyk Kølle. Nu gav Alberto sig ynkeligt til at skrigе og havde allerede sin Guldbørs oppe for at købe sit Liv; men Xavero, der havde besluttet at forsvare sig til det yderste, greb sin Modstander ved Halsen, gav sig til at dænge ham af al Magt med knyttede Næver og havde uden Tvivl dræbt ham, hvis de ikke pludselig ved Maanelyset havde opdaget, at de havde fat i hinanden indbyrdes, og at den hele Ulykke var kommen deraf, at de sovende havde tabt Ligevægten og slaaet Hovederne sammen. Saaledes fik Alberto alle de Prygl betalt, som han havde givet Xavero i deres Barndom. Den sidste blev meget bedrøvet, da han mærkede, hvorledes han havde tilredt sin Ven. Han svor paa, at han aldrig mere vilde sætte sig til Modvæрге, om ogsaa tusinde Stratenrøvere slog ham med Køller for Panden. „Thi,“ sagde han, „hvad staar mig inde for, naar jeg bilder mig ind, jeg pryglеr en Gavtyv, at det ikke er dig igen, min søde Bro'r?“

Saa snart de havde lagt sig ind paa et Værts-hus i Milano, søgte Alberto at komme til at synge i den store Opera della Scala. Dette er en meget stor Bygning, hvoraf adskillige adelige Familier er Ejere, og Logerne gaar i Arv fra Slægt til Slægt. Paa Logernes Døre staar deres Vaaben stort afmalet med brogede Farver, og disse Loger er egentlig ikke andet end de mailandske Damers Stadsestuer, hvor de modtager Besøg, spiller Kort, og kun nu og da titter ud gennem det uhyre Rum for at se en smuk Deko-

ration eller høre en Aria af den Opera, der opføres hver Aften flere Uger i Træk. Paa denne Skueplads var det, at Alberto haabede at gøre Lykke, uagtet man raadede ham til hellere at forsøge sig i det komiske paa Santa Radagonda. Men hans Valgsprog var: aut Cæsar, aut nihil; som alle middelmaadige Virtuoser bragte han den personlige Forfængelighed med sig over i Fantasiens Verden, og han vilde heller spille en taabelig Holofernes i Judith end en komisk Smed i de forlibte Haandværksfolk.

Endelig bragte han det saa vidt, at han fik Lov til at træde frem, og det var den høje Tid, thi hverken han eller Xavero havde en Skilling mer, og Værten truede hvert Øjeblik med at kaste dem paa Døren. Nu var da Tiden bestemt, Aftenen kom. Xavero maatte rende omkring hele Dagen for at skaffe Alberto, hvad han behøvede. Han var gaaet i Seng Aftenen tilforn med et rørt Hjærte og havde bedt den hellige Jomfru om at lade det gaa hans Ven godt. At den hellige Jomfru efter Katolikernes Begreb ikke tog sig af Teatret og dets Personale, tænkte han i sin Enfoldighed ikke paa.

Alberto kørte hen til Skuespilhuset som Holofernes med en forfærdelig Kobberhjelm af Guldpapir, med et brusende Skæg, med et drabeligt Sværd og en utrolig Mængde Pailletter. Xavero havde næppe Mod til at omfavne hans hebraiske Excellence og ønske ham til Lykke. Henimod Spilletiden gik han selv med bankende Hjærte til Teatret.

Men da Huset var stort med mange Indgange, havde han glemt den rette Vej til Parterret; han spurgte en forbigaaende om: „Hvor man gik ind til, hvor der blev spillet?“ Den fremmede viste ham op ad en Trappe. Han gjorde sig ingen Tanker om; at det gik saa højt i Vejret; og nu stod han pludselig i Vestibulen til en Sal med to Døre, og fire

Skildvagter raabte til ham: „Hatten af, min Herre!“ idet han traadte ind. Dette forbløffede ham noget; men hans Bestyrtelse tog til, da han saa store grønne Borde rundt omkring i Salen. Paa Bordene laa store Gulddynger, og blege magre Mænd sad for Enden af hvert Bord, hver med en Kæp i Haanden, paa hvis Ende var en lille Skuffe.

Xavero skubbede sig ogsaa til en Plads og stod og forundrede sig over alle de Guldpenge, der enten blev skrabede hjem af hine, eller med en særdeles Færdighed kastedes ud paa den grønne Disk til de vindende. Af Spillet forstod han ikke det mindste andet, end han saa, at Bordet var besat med Strimler og runde Pletter af rødt og sort Saffian. Saaledes stod han en Tidlang og var formodentlig gaaet igen uden at tage Del i Spillet, hvis ikke en ivrig lille bleg Person, der stod og prikkede i en Seddel med en Knappenaal for at gøre sine Beregninger efter Sandsynligheden, havde stødt ham i Siden og sagt, at naar han ikke spillede med, skulde han ikke staa andre i Vejen. Xavero fik nu først en Ide om, at han kunde spille med, hvis han vilde. Han greb i Lommen og befølte den eneste Louisdor, han havde, saa længe til den blev ganske varm og ligesom brændte ham mellem Fingrene. Det upartiske, rolige Ansigt, hvormed Spilleren, uden at gøre en sur Mine ligesaa villig betalte, naar han tabte, som strøg hjem, naar han vandt, gav Xavero Haab om, at man ikke vilde bedrage ham, skønt han ikke forstod Spillet. Efter adskillige mislykkede Forsøg paa at drage Louisdoren op af Lommen og kaste den paa Bordet, vovede han det endelig. Han vilde kaste den hen paa det røde, fordi han syntes, denne Farve var den mest tillukkende, men af Ubehændighed bar han sig saaledes ad, at den trillede over paa det sorte. Spilleren spurgte, om den skulde ligge der. Og skønt

det var ham af Hjærtet imod, nikkede han dog af Undseelse for ikke at opholde Spillet; skønt denne Louisdor udgjorde hans hele Formue. Hvor glad blev han, da der kort efter blev kastet en Louisdor hen til hans. Han saa, at en gammel Officer, som havde vundet betydeligt, lod sine Penge ligge; dette gjorde han efter, og nu havde han fire. Han skælvede stærkt af Glæde og blev rød af Frygt over, at man skulde mærke det. Nu gav han sig til at regne ud, hvor mange Scudi fire Louisdorer udgjorde. Xavero regnede langsomt og kunde ikke have mere end en Ting i Hovedet ad Gangen. Der blev spillet fire Gange, inden han blev færdig med sin Regning, i den Tid havde han vundet ligesaa mange, og der laa fire og tresindstyve Louisdorer. Han skælvede og bævede. Den gamle Officer lod sine Penge staa, han gjorde det efter, og snart havde han hundrede og otteogtyve. Nu tog Officeren det halve hjem og satte det øvrige paa rødt. Xavero efterfulgte ham — og nu havde han vundet hundrede og to og halvfemsindstyve Louisdorer. Det vilde vare for længe, hvis vi Skridt for Skridt skulde følge ham ind i Lykkens Tempel; nok at han spillede en Times Tid ligesom den gamle Officer og havde i den Tid vundet fem tusind Guldstykker.

Nu holdt han op ligesom Officeren. Denne gamle tørre Krigsmand vendte sig til ham, trak ham hen i en Krog og sagde: „Jeg vil give eder to Raad, min Ven! I lader til at være kommen sovende til eders Lykke; men I kan maaske fortjene den ligesaa godt, som vi andre, der vaagede. Tag eder for det første en af Vagten med til Beskærmelse, ellers bliver I plyndret paa Gaden, naar I gaar hjem. For det andet raader jeg eder aldrig at spille Hazardspil tiere. Det vilde være Utaknemmelighed mod Fru Fortuna at tvinge hende til flere Gunstbevisninger end dem,

hun frivilligt har ydet eder; — og hvo ved? maaske kunde hun hævne sig føleligt. Xavero takkede Officeren for det gode Raad og gjorde, hvad han sagde ham. Da han kom hjem, lejede han straks en Tjener og trak hen i det bedste Værtshus i Byen, ikke for at øde, tænkte han; men han vilde dog have lidt Fornøjelse af sine Penge. I det gamle Logi betalte han alting og bad Værten, naar Alberto kom hjem, at vise ham hen til Albergo della Cita, hvor han nu boede.

Men imedens det var gaaet Xavero saa heldigt ovenpaa i den ene Spillesal, var det gaaet Alberto aldeles modsat nedenunder i den anden. Med et Heltemod, der kun gav den virkelige Holofernes' lidet efter, var han traadt op i sin Rolle. Men uagtet den frygtelige Hjelm, det buskede Skæg, det formidable Sværd og det prægtige Panser havde det ikke været ham muligt at indgyde Publikum den skyldige Ærefrygt for hans Person. Man havde ikke Taalmodighed til at vente, til Judith halshuggede ham; dette skulde først ske i tredie Akt, og han blev enstemmig udpebet i anden. Forgæves støttede han sig til sit Sværd med en Regulusmine, der spottede Døden. Hjelmen blev af en Recensent i Galleriet truffet med en Apelsin saa kunstigt, at den faldt ham af Hovedet, thi for Skønhedens Skyld var den ikke bundet under Hagen, og med Hjelmen tabte Alberto Modet. Man blev nødt til at lade Tæppet falde; vor Helt, der havde ligesaa stor point d'honneur som lidet at grunde den paa, styrtede ud af Skuespilhuset i Fortvivlelse.

I første Øjeblik fandt han, at han ikke kunde overleve denne Skændsel. Indhyllt i sin Kappe, hvorunder han endnu havde den heroiske Dragt, besluttede han at drukne sig. Men da der intet Vand var i Nærheden, køledes Heden, inden han kom saa

vidt, og nu besluttede han hellere at bruge Xaveros Rejsepistoler. I den dybeste Fortvivlelse kom han hjem. Han skælvede for at gaa ind, han vidste, at Værtens Taalmodighed var tilende efter denne ulykkelige Prøve, og at han vilde kaste ham paa Døren. Nu begyndte Alberto at blive forsagt og vemodig. Han frygtede for at sulte ihjel, og hans eneste Haab stod til Xavero, at denne kunde fortjene noget til fælles Underholdning ved sine Hænders Arbejde.

Da han kom til Værtshuset og vilde gaa ind paa sit Kammer, fandt han det øde og tomt. „Ak,“ tænkte han, „Værten har alt bemægtiget sig al vor Smule Ejendom. Hvor er nu min Broder Xavero? Min Ven i Liv og Død?“ Nu kom Værten og fortalte, at Xavero havde ladet alting hente, betalt deres Gæld og var flyttet hen i Albergo della Cita. Alberto vilde ikke tro sine egne Øren. Efterat Værten flere Gange havde forsikret ham det, forlod han ham i den største Tvivl; han troede, det var altsammen Finter, at Xavero gik husvild om paa Gaden og søgte efter ham. Han forbandede sin Skæbne. „Du maa dog gaa derhen,“ tænkte han til sidst; „det er jo kun en Gang, og hvad har du andet at gøre herefter end at drive om paa Gaderne?“

Med vaklende Fjed og skælvende Stemme nærmede han sig den elegante Garcon, der stod i Døren til det prægtige Gæstgiverhus, med fint, hvidt Forklæde opstukket til den ene Side og hvide Silkestrømper. Næppe havde Tjeneren hørt hans Navn, før han raabte: „Jo, ganske rigtig, min Herre! Behag at følge med!“ Derpaa greb han en trearmet Sølvstage med Voksllys, der stod i Forstuen, og løb foran op ad den brede Trappe, for at vise Alberto Vej. Tjeneren førte ham ind i et smukt Værelse, hvor Væggene var betrukne med rødt Damask omfattet af Guldlist. Midt i Stuen brændte en moderne Lyse-

krone, paa Marmorflisen over Kaminen stod to Lys, og i Sofaen lige over for laa hans Ven Xavero, saa lang som han var, med Støvlerne paa. Han havde næppe set Alberto, før han strakte sine Arme imod ham og ilede ham i Møde.

Xavero havde alt hørt hans Uheld og søgte at trøste ham med at fortælle sit Held. „Glem alle Kabaler,“ raabte han, „og giv Teatret en god Dag! Nu behøver du det ikke.“ Men i Stedet for at denne Lykke skulde glædet Alberto, opirrede den ham kun. „Tror du,“ sagde han med en foragtelig Mine, „det er for at æde og drikke, at man dyrker Muserne?“ „Du kan jo dyrke den saa meget du vil for din Fornøjelses Skyld,“ svarede Xavero. „Fat Mod, min Broder! Se der kommer Aftensmaden! Vinen staar allerede paa Skænkebordet, og Musikanterne venter kun et Vink for at begynde Taffelmusikken.“ „Ret saa,“ sagde Alberto; „den skal have det, som hverken kan læse eller skrive. Det er i sin Orden, at jeg faar Almisser af dig.“ Xavero fandt sig taalmodig i Albertos ædle Harme; han satte sig tavs tilbords og hævnede sig kun paa Retterne. Da Alberto mærkede, hvor lidet hans Vrede virkede, tog han endelig Del i Maaltidet. Han druknede sine Sorger i Vinens Lethe. Men Spillemændene maatte gaa bort; thi Musik var bleven ham en Pest fra det ulyksalige Øjeblik, da Piberne i Parterret blandede sig med Orkestrets Toner.

Før havde han kun foragtet, nu begyndte han at hade Xavero og tænkte paa intet andet, end at hjælpe ham med at sætte sin Formue overstyr. Men saa enfoldig Xavero var i mange andre Ting, begreb han dog godt, at det var Galskab at angribe Kapitalen, naar man kunde leve af Renterne; han fik sine Penge sat paa et sikkert Sted. Renterne delte han trolig med sin falske Ven og fandt sig villig i alt,

hvad denne vilde, ligesom før. Derfor, da hin foreslog at rejse til Florents, havde han intet derimod; thi han kunde vel indse, at Alberto ikke gerne vilde gaa om til Spot paa Gaderne i Milano.

Alberto, som var et Universalgeni i egen Indbildning, besluttede nu at lægge sig efter Malerkunsten, og ilede til Italiens Blomsterstad, Arnoens Dronning, for at mætte sit Syn paa de skønne Billeder i Kirkerne og det florentinske Galleri. De rejste over Bologna. Paa Appenninerne udstod Alberto adskillige Dødsangster, dels af Skræk for Røvere, dels fordi Xavero, der havde mer at miste end sidst, endelig vilde have sine Pistoler ladte med i Vognen. Ved hvert Skub Vognen fik, frygtede Alberto for, de skulde gaa af i Karetdøren og skyde ham i Tæerne. Endelig var Faren overstaaet, og paa en tidlig Martsmorgen saa de Domkirkens Kuppel stikke frem nede i den skønne Dal. Den klare Himmel, den varme Sol, de blaa Bjerge, de skyggefulde Høje, Vintersæden paa Marken, der alt spirede frem, de dunkle Cypresser, de røde Blomster paa Frugttræerne, der endnu stod bladløse, det grønne Løv fra ifjor, som endnu ikke var visnet, alt dette gav næsten ligesaa meget Liv der, skønt Vaaren endnu ikke var kommen, som hos os naar den er der alt. Nu forsvandt Kuppelen igen og lod sig ikke se før en halv Mils Vej fra Staden, hvor den da viste sig langt mere tydelig, i en Vrimmel af Bygninger, midt i den brede Dal, som af Arnoflodens Sølvtraad skares i to ulige Dele. Rundt om den skønne Stad laa i en Kreds de prægtige Lystslotte og Landhuse, om hvilke Ariost siger: at hvis de var samlede paa et Sted, vilde de udgøre et dobbelt Rom.

Dette Syn fornøjede forresten ikke Alberto meget, thi hans fyrige Sjæl tillod ham ikke at være Tilskuer af noget skønt; han maatte selv frembringe

det, hvis det skulde glæde ham. Xavero havde vist i sit Hjertes Uskyldighed fornøjet sig derover, hvis han havde set det; men han var uheldigvis nærsynet. Altsaa gik det dem her, som det gaar saa mange: den skønne Natur fløj dem forbi uden Virkning.

Derfor bedrøvede det heller ikke Alberto saa meget, som han bildte sin Staldbroder ind, da de kom til Florents just i den stille Uge og fandt Galleriet lukket og Kirkebillederne behængte med sorte Tæpper. Naar han gik paa Torvet for at se Cosimo di Medicis Billedstøtte, eller Neptun af Johannes Bologna, eller Perseus af Cellini, eller David af Michel Angelo, saa var det ikke saa meget for at følge det skønne og det karakteristiske, som for at skænde paa Xavero, fordi han ikke følte det. Stod Alberto alene for en af disse Statuer, saa kedede det ham i Grunden, naar han havde betragtet den et Øjeblik; men var den anden til Stede, og dennes Øjne ulykkeligvis faldt hen paa en Æblekjærling eller en Gadedreng, der gik forbi, mens Alberto stod henrykt i Beskuelsen; saa gik det løs. „Gud, Xavero!“ hed det da, „hvad du dog er for et Dyr, berøvet al Følelse for det højere!“

Nu nærmede sig den Dag, der skulde hæve Sløret fra de skønne Billeder for den henrykte Maler. Han og Xavero stod i Domkirken; det var Lørdagen mellem Langfredag og første Paaskedag.

Klokken henimod tolv forsamlede der sig en Mængde Mennesker; ikke blot Kirken, men en Del af Pladsen udenfor opfyldtes dermed. Nu blev i langsom Procession en stor firkantet Maskine omtrænt af Skikkelse som en Ligvogn, men bedækket paa Siderne og med smaa Aabninger, kørt hen paa Torvet af fire hvide Øxne lige for den store Kirke-dør. Ved denne Maskine blev fæstet en stram Snor, der løb langs igennem Kirken op til Højalteret. Paa

Snoren blev en hvid Papirsdue fæstet i Koret. Alt var endnu stille Klage: ingen Billeder, ingen Musik; kun den ensformige Klang af Præsternes Messe blev hørt. I tavs Forventning stod den talrige Mængde, hvoraf Kirken og Pladsen var opfyldt, med Snoren over deres Hoveder. Endelig slog Klokken tolv. Med det sidste Slag var den stille Uges Smerte forbi. Den knælende Præst rejste sig, hævede sin Fakkelt og antændte den raketfyldte Due. Som en flammende Helligaand for den over Menighedens Hoveder, gennem Kirken, ud paa Torvet, stak Fyrværkeriet, hvor med Maskinen var opfyldt, i Brand; — og hundrede jublende Knald og susende Ildhvirvler og stigende Straaler bevidnede nu: at Krist var opstanden, og at Skabningen skulde glæde sig. I dette Øjeblik for alle sorte Forhæng fra de skønne Billeder; Orgelet lød, Instrumenterne tonede, Sangerne istemte deres frydefulde Kor, og Folket kastede sig paa Knæ med udstrakte Hænder og raabte med høj Røst: „Han er opstanden!“

Den ærlige Xavero græd som et Barn. Alberto vidste ikke ret, hvad han skulde sige til dette Optog, da hans Øjne faldt paa en Genstand, hvis Skønhedsmagt var saa stor, at den forstyrrede ham i hans Koncepter. Det var en ung blomstrende Pige paa omtrent atten Aar, der knælede ved hans Side. Hendes Ibenholts Haar var adskilt i Panden som paa en Madonna. Den sorte Kjole sluttede tæt om de runde Skuldre, det fulde Bryst. De trinde Hænder og Arme, som hun strakte i Vejret, blev endnu hvidere ved denne Stilling, og fra de sorte tindrende Øjne flød brændende Taarer over hendes Rosenkind. Som hun laa der i en tilbagelænet Stilling, havde han Lejlighed til at bemærke det smækre Liv; og den nydeligste Fod stak frem bag det sorte Klædebon af den knælende.

I denne skønne blev Alberto saa forelsket, at han ganske glemte, hvad der var omkring ham. „Her er hun,“ tænkte han, „min Gudinde, mit Ideal! Intet uden Døden skal skille mig fra dig.“ I disse Betragtninger fik han saa vældigt et Skub i Ryggen af en Mængde Mennesker, der vilde ud af Kirken, at han blev nødt til at følge Strømmen. Alt hvad han drejede Hovedet tilbage, hjalp det ikke. Han blev løftet paa adskillige Albuer og i største Magelighed baaret et langt Stykke lige hen til Kirkedøren. Her blev han utaalmodig og gjorde nogle Bevægelser, hvorved han mistede sin gode Stilling og var uden Tvivl bleven trykket fordærvet, hvis ikke Xavero, som trolig fulgte ham, var kommen ham til Hjælp og med sine stærke sammenslyngede Arme havde aabnet ham Vej. Saaledes kom han da tilsidst lykkelig ud paa Torvet, men med udtraadte Sko og sønderrevne, smudskede Strømper; Hatten havde han tabt i Trængselen, og da han vilde gribe efter sit Ur, var det borte.

Men det var ikke dette Savn, som smertede ham mest: Uret havde Xavero foræret ham og kunde give ham et igen; men hvor var den skønne bleven af? Det var ham ikke muligt, uagtet han blev staaende ved Døren og lod alle Mennesker gaa sig forbi, at opdage hende. Endelig blev han opmærksom paa sin slette Paaklædning og indsaa det var en Skam, hvis hun skulde se ham saaledes. Han haabede vist at træffe hende igen i Morgen i Kirken; indtil den Tid besluttede han at slaa sig til Ro og at beskæftige sin Fantasi med hendes Billede.

Nu begyndte Alberto at skrive Sonnetter og glemte derover rent at male; men han sagde: „Naar jeg ikke kan male hende, hvad kan jeg da male? Tolke hende mit Hjertes Følelser derimod — det kan jeg!“ Saaledes blev han Poet. Vi meddeler en Sonnet af de tre Hundrede, han digtede til hendes Ære.

Ser jeg i Luften Solen eller Maanen,
 Da tænker jeg; hvad er vel Maaner, Sole,
 Paa Firmamenternes azurne Pole
 Mod hine Blik, som lærte mig min Daanen?

Jeg saa i dem den sande Himmels Blaanen,
 Da i den højtidsfulde Taftes Kjole.
 Hvis Sorthed monne med din Hvidhed bole,
 Du slog med Smil mig, uden mindste Skaanen.

Mit Bryst er fuldt, forvirret er min Hjerne,
 Vil Amor vel den hulde Flamme pleje?
 Hvor findes Ord til mine Tankers Vrimmel?

Mit Øje blændtes af dit Øjes Stjerne;
 Og da det faldt paa Barmens Mælkeveje, —
 Da tabte Tanken sig i Himles Himmel.

Næste Dag glemte han ikke at gaa i Kirke. Det varede længe, før han opdagede hende; endelig havde han denne Lykke, just som Haabet vilde forlade ham. Hun var ikke mere sort, men i en smuk lysebrun Silkekjole, der forræderisk omsluttede de skønne Former. Hun læste med Andagt sit Paternoster; da det var forbi, hyllede hun sig igen i Sløret og gik. Alberto fulgte hende. Ved Døren holdt en Vogn, hvori hun steg. Men havde Sløret misundelig berøvet ham det fortryllende Ansigt, saa erstattede Hændelsen ham Tabet ved idet hun steg i Vognen at vise ham Skønheder, som de hvide Silkestrømper mere forstærkede end bedækkede. „Hold paa mig, Xavero!“ raabte han, „jeg svimler.“ Men denne Gang maatte han holde paa sig selv; thi Xavero var bleven staaende for at høre paa den herlige Musik og for at lugte den fine Røgelse, som Kordrengene svang bag den messende Prælat, der stod for Alteret.

Det varede ikke længe, før Alberto fik opspurgt, hvor den dejlige boede. Nu klimprede han og sang Sonnetter uden for hendes Vinduer hver Nat. Naar han traf hende i Kirken, stirrede han saa længe paa hende, til hendes Øjne mødte hans, og da var det, at han døde rent hen i Henrykkelse. Tilsidst troede han at spore Opmærksomhed for sig. Hun smilte undertiden til ham; og endelig havde han den Glæde, at naar han spillede ved hendes Dør, blev et lille Vindu oplukket over Porten, og han hørte saa stærke Klap, som man næppe skulde have tiltroet hendes silkebløde Hænder. Det artigste var, at han ved denne Forelskelse virkelig tabte en Del af sin naturlige Uforskammethed. Han blev frygtssom og turde aldrig vove sig ind i Huset for at spørge, hvem hun var. Hun tyktes ham et overnaturligt Væsen, og det vilde forstyrre ham i hans Fantasier, hvis han havde hørt, at hun var af en vis Stand eller en vis Familie. Men om hun elskede ham, det maatte han vide. Rigtignok syntes han at spore de umiskendeligste Prøver derpaa i hendes Smil, i hendes eftertrykkelige Haandklap; men dog vilde han vide det af hendes egen Mund, og Lejligheden gaves endelig ogsaa, skønt det kostede Xavero en god Skilling. Alberto havde nemlig mærket, at den skønne samvittighedsfuld skriftede for en Munk der i Kirken. Denne underkøbte han med en ikke ubetydelig Sum, til at lade ham gaa i sit Sted. Det plejede at være om Morgenens tidlig, naar der kun endnu var faa Folk til Stede. Skriftefaderen sad i en Stol af Træ, hvor han hverken kunde se eller blive det, Skriftebarnet satte sig i en lignende ved Siden, der kun forbandtes med den anden ved saa stor en Aabning, at de kunde tale med hinanden ved vekselvis at lægge Mund og Øre til Hullet. I Førstningen havde Fader Benedikt vel haft adskillige

Skrupler, men de skønne Guldstykker borttog enhver Betænkelse, og han haabede efter sin joviale Tænkemaade sikkert Tilgivelse for en Synd, hvis hele Hensigt var at skaffe en Elsker Vished om sin Elskerindes Sindelag.

Med hvilken Hjerteklappen lagde Alberto Øret til Hullet! Hvor forøgedes denne Ængstelse, da han hørte den klare Stemme. Hun havde kun en eneste Synd at bebrejde sig i de senere Tider; hvad kunde det være andet end hendes Kærlighed til ham? Med andægtig Stemme opmuntrede han hende til Fortrolighed; og nu hørte han hende sige: „Ak, ærværdige Fader! det er i Anledning af et ungt Menneske, som kommer her daglig for at se paa mig, og som har forelsket sig i mig.“ „Frygt ikke, min Datter!“ raabte Alberto, „Kærlighed er en hellig Lidenskab. Beror ikke vor Religion paa Kærlighed? Elsker hinanden, hedder det jo i Skriften. Hvad siger ikke Evangelisten i det Vers, du ved nok selv? Tal, min Datter! Udøs dit Hjerte for mig! Det unge Menneske elsker dig?“ „Hvor vidt han egentlig elsker mig,“ var Svaret, „ved jeg ikke. Nogen rigtig Kærlighed kan det ikke være; thi det lader til at være en stor Nar.“ Her blev Alberto, som om hun havde slaaet en Spand koldt Vand over ham. „Hvorledes!“ raabte han, „du elsker ham ikke igen?“ „Nej, derfra bevare mig den hellige Jomfru og Sanct Sebastian, min Skytshelgen!“ svarede hun. „Og har du ikke opmuntret ham med Suk og Smil, ugudelige?“ „Ak jo, det er just min Synd; jeg har haft det stakkels Menneske til bedste, og det er en Forbrydelse i Guds Hus, som jeg angrer og bekender.“ „Og har du ikke ogsaa gjort det uden for Kirken, du bodfærdige Magdalena?“ spurgte Alberto. „Jo, men der var Synden ikke saa stor.“ „Jeg kender den unge Mand; han har fortalt mig al Ting. Har du ikke med For-

nøjelse hørt hans natlige Sange? Har du ikke klap-
pet i Hænderne for at opmuntre ham?" „Ak, det var
en Overgivenhed, som jeg gerne tilstaar; det morede
mig at forstyrre hans Nattero. Jeg selv sov sødt;
det var vor Gaardskarl, som jeg betalte for at sidde
i Portvinduet og applaudere.“ „Deraf kom det, at
Bifaldet var saa lydeligt!“ bemærkede Alberto naiv.
„Han har to arbejdsvante Hænder,“ var Svaret; „jeg
tvivler ikke om, at Applausen har været eftertrykke-
lig.“ „Og du kunde saaledes spille Bas med de æd-
leste Følelser?“ „Havde han haft mindste Smule For-
stand, saa maatte han jo begribe, at Datteren af
Huset ikke boede paa Portkammeret, og at man ikke
klasker med bløde Hænder, som med Banketærskler.“
Nu havde Alberto nok. Han lod hende gaa uden
Absolution, og forsikrede hende, at hun vilde komme
til at brænde i Skærsilden derfor. Det var med Nød
og næppe, at han holdt sig i sin Rolle. Den skønne
gik, og nu var hans Kærlighed i et Øjeblik for-
vandlet til Arrigskab og Forbitrelse.

Men da Vreden efter nogle Dages Forløb kølnedes,
begyndte Forelskelsen dog at indfinde sig igen, og
den var maaske slaaet ud i stærkere Flamme, hvis
ikke den skønne pludselig var forsvunden. For at
adsprede sig indgik Alberto nu Bekendtskab med ad-
skillige lystige Fyre. De raadte ham ikke at tage
sig Verden saa nær; men siden Skæbnen havde sat
ham i den Tilstand at leve mageligt paa Xaveros
Bekostning, saa skulde han gøre det og tage sin Trøst,
hvor den fandtes. Nu gik det lystigt. Hver Middag
var et lille Maaltid hos Xavero, hvor disse Herrer
kom. Deres Munterhed behagede ham, og det var
ham kært at kunne beværte dem.

I denne Tid indtraf en Omstændighed, der næ-
sten vilde synes utrolig, hvis vi ikke allerede havde
underrettet Læseren om, at Xavero, saa ærlig en

Karl han var, kun forstod sig lidet paa denne Verdens Herlighed. Næsten enhver af de unge Herre-rer havde en Kæreste. Disse skønne tjente til bestandig Conversation, naar Vinen havde gjort de unge Mennesker lystige; og Xavero havde da stedse den Ydmygelse, at han var den eneste, som intet kunde fortælle. Tog de ud paa Landet, saa havde de Kæresterne med; men han ingen. Nu foreslog de vel ofte at skaffe ham en; men heri var Xavero delikat: han vilde have en, som var smuk, som var ærbar, og som holdt af ham for hans egen Skyld. Dette var ikke saa let at bringe til Veje, især da han var yderst undselig og tilbageholden. Der gik altsaa en lang Tid, hvori han bestandig maatte taale deres Drillerier.

Saa taalmodig, som han forresten var, saa begyndte det dog efterhaanden at ærgre ham, og han tænkte paa, hvorledes han skulde komme ud af sin bedrøvelige Forfatning. Naar han nu gik ud, skottede han meget mere til Vinduerne paa Gaden, end han før havde gjort. Thi ikke en Gang Albertos skønne Ubekendte havde han nogen Sinde vovet at tage i Øjesyn. Saa han paa et Fruentimmer, saa maatte hun holde sig ganske stille uden at se paa ham; saa snart hendes Øjne faldt paa hans, kom han i Forvirring, og han plejede da jo før jo hellere at tage Flugten. Hertil kom, som vi har bemærket, at han var nærsynet, og kunde ikke opdage Skønheder, uden ved at stirre lige ind paa dem, hvilket Undseligheden forbød ham.

Men paa den senere Tid, naar de gode Venner besøgte ham, fandt de ham ofte tankefuld og adspredt. Han lagde ikke Mærke til deres Løjer; hans overordentlige Lattermildhed var aftaget, ja de hørte ham endog undertiden sukke. Nu satte de Alberto ud paa ham; og det varede heller ikke længe, før Xavero en Aften aabnede sit Hjerte for sin Ven i følgende

Ord: „Jeg har ofte forundret mig over, at du kunde være saa indtaget af et Fruentimmer, Alberto! men nu begynder jeg at indse Muligheden; thi jeg har selv faaet en Rem af Huden.“ Alberto var lutter Øre, og Xavero blev saaledes ved: „I bilder eder ind, at jeg aldrig kan blive forelsket; men det kunde dog være, at I havde forregnet eder; og for at skrifte rent ud: jeg er forelsket!“ „I hvem da, min Broder?“ „Jeg ved endnu lige saa lidet om min, som du om din; hvad jeg ved, er at hun er dejlig og ærbar, skønt hun sidder i Vinduet fra Morgen til Aften. Det eneste, jeg ikke kan lide, er, at hun noget ofte skifter Hovedtøj: hvilket vel kunde lægges ud til Forfængelighed. Men hun er forresten saa stille, saa tankefuld, at jeg ikke kan tro ondt om hende. De andre løber til og fra Vinduet som Narre og gloserer over Folk, som gaar forbi. Hun ser aldrig ud, men altid paa skraa lige hen for sig. Formodentlig sidder hun ved noget Haandarbejde, og det har givet mig Mod til at betragte hende. Saadanne blaa Øjne, saadan en rød lille Mund, saadan et dejligt hvidt, hvælvet Bryst har du endnu aldrig set Mage til.“ „Er hun da smukkere end min Kirkegængerinde?“ spurgte Alberto. „Det kan jeg ikke for vist sige dig,“ var Svaret, „thi hende har jeg endnu aldrig ret betragtet; men denne har jeg set, ser hende daglig. Hendes Ansigtstræk har præget sig dybt ind i mit Hjerte; og dersom hun er lige saa skøn paa Sjæl som paa Legeme, saa har jeg fuldt og fast besluttet at gifte mig med hende jo før jo heller; hvis hun selv intel har derimod.“

Alberto spurgte videre og fandt ud, at det maatte være hos en Modehandlerinde i Nabolaget. Han trøstede Xavero med, at hvis saa var, vilde hans skønne næppe være saa grusom; men Kærlighed, som altid tvivler, indtog dog Xavero saa stærkt, at han ikke

var rolig, før han havde Tilstaaelsen af hendes egen Mund. Næste Formiddag gik de begge forbi Huset. Alberto saa meget opmærksomt til Vinduene; men blev ikke andet var end en smuk Hueblok med rødt og hvidt lakeret Papansigt, der stod med et nyt Hovedløj paa for at lokke Købere. Alberto vendte sig til Xavero og vilde just beklage, at de var gaaet forgæves, da han i det samme hørte ham drage et dybt Suk med de Ord: „Nu har hun igen faaet et nyt paa! Altid skifter hun Hovedpynt! Altid i Vinduet. Det glæder mig vel for saa vidt, at jeg har Lejlighed til at se hende; men røber det dog ikke Forfængelighed og Tidsspilde?“ Alberto spilede sine Øjne dobbelt saa vidt ud af Hovedet, som de stod ham af Naturen, stirrede stift paa Xavero og raable: „Var det hende, der sad i Vinduet, som du har forelsket dig i?“ „Synes du ikke, hun er det værd?“ spurgte den anden. „Jo,“ svarede Alberto, som nu i et Øjeblik havde udkastet sin Plan; „jeg tror ikke, at der siden den skønne Helenes Tider har staaet noget skønnere Brystbillede i en Krambod. Hun har gulere Haar end Hør; og den græske Linie fra Panden ned over Næsen kunde ingen Snedker høvle ligere.“ „Jeg vil ikke derfor nedsætte den skønne,“ sagde Xavero; „thi hvis jeg ikke tager Fejl, saa har hun sort Haar.“ „Hvad er sort imod gult?“ raable Alberto; „det samme som Nattens Mørke mod Solens Straaler. Vore Damer med de sorte Granat-Øjne kan gaa hen og lægge sig. Her er den lyse Himmell! Skønnere kunde den ikke være, om den var slebet af det blaaeste Glas; og mod hendes Mund bliver selv den rødeste Zinober til Oker og brandgult.“ „Hver kan være god for sig,“ sagde Xavero, „jeg mærker nok, at du vil have mig til bedste, fordi min Skønhed er blond og ikke brunet. Men lad os springe over Øjnene og Haaret; — hvad

siger du da om hendes Smag, hendes sædelige Væsen?" „Hvad hendes Smag angaar," svarede Alberto, „saa vilde du næppe finde nogen Kone, der saa godt forstaar sig paa Hovedtøjer som hun, uden at skade dig." „Hvorom alting er," vedblev Xavero, „saa ser du nu, at jeg ogsaa kan blive forelsket og forstaar at opsøge mig noget smukt. Jeg gør Regning paa din Bistand." „Du skal finde en tro Achates i mig!" svarede Alberto. Med disse Ord gik de hjem: Xavero fuld af forelskede Forestillinger, Alberto fuld af Uglspilstreger for at benytte denne lykkelige Lejlighed til at gøre sin ærlige Ven latterlig.

Han tøvede heller ikke længe med at fortælle Kammeraterne Xaveros Lidenskab, og Lidenskabens Genstand satte dem alle i den største Forundring. „Er det muligt?" raabte de, „Xavero har forelsket sig i et Skabilkenhoved?" Nu hengik der otte Dages Tid med at gøre Nar af ham ved Bordet. Blandt andet havde et forslagent Hoved forfattet følgende Sonnet, som han oplæste:

Er du saa grusom, skønne følesløse?
Som sidder der, saa rolig og fornøjet,
I Vinduet og skifter Hovedtøjet,
Men skotter ej til Gadens unge Fløse.

O du er ej af hine knibske Tøse!
Glashimlen glimter kærlig dig af Øjet,
Og Perlehimlen om Parykken bøjet.
Elsk ham igen, den vakreste blandt Knøse!

Bevis, du har et Hjerte, som kan sukke,
Ræk ham din Haand, saa er han snarlig trøstet,
Lad Elskov varme Barmens kolde Globber!

Hvis ikke maa vi tro, du er en Dukke;
 Kun smuk af Ansigt, skaaret af til Brystet,
 Med Blodet koldt, som Blyet i Zinober.

Slige Sonnetter, der ikke var meget anderledes, end dem Alberto havde gjort for Alvor om sin Kærlighed, blev med høj Latter oplæste for den ærlige Xavero, der tog det altsammen for god Mønt og ansaa det for en Spøg, der hørte med til Tingenes Orden.

Xaveros ivrigste Ønske var nu at faa en Sammenkomst med den elskede; Alberto tog sig paa at være Mægler i denne Sag. Han gik hen til Modehandlerinden, og ved at love hende noget for sin Ulejlighed kom han let i Besiddelse af det tilbedte Paphoved, der, efter at man først havde givet det et fuldstændigt Legeme, blev forsynet med en smagfuld Klædedragt. Nu bragte Alberto Xavero et Brev en Morgen; og hvor stor var hans Glæde, da han fandt en Indbydelse til at komme næste Aften til Haven bag Huset, hvor hun vilde vente ham — paa Randen af Plankeværket.

Xavero skyndte sig did til bestemt Tid, og fandt sin skønne i en smagfuld Negligé, halv bag Plankeværket, kun synlig til Bæltestedet. Paa den Maade kunde Alberto, der stod paa den indre Side med sine gode Venner, bevæge hende som en Marionet, ligesom han vilde, og lade hende svare paa alt, hvad Xavero spurgte hende om.

Her tilstod de da nu hinanden deres Kærlighed, under Guds fri Himmel, ved Stjernernes Skin; og den skønne, der kaldte sig Penelope, tilstod Xavero, at hun var i et Hus, hvor hun af sin Stedmoder holdtes strengt og blev nødt til at pynte sig mod sin Vilje. Hun ønskede intet mere end at blive fri for dette Slaveri; hun havde hørt Tale om, at Xavero var et godt, skikkeligt Menneske, og hun var villig

til at give ham sin Haand. Men dette kunde ikke ske uden ved en Bortførelse. Hun vilde sige ham mere, men nu hørte hun nogen komme og maatte gaa bort. Hun lovede med det første at give ham nærmere Besked.

Denne Besked blev da bragt ved Alberto; og nu blev det afgjort, at Bortførelsen om nogle Dage skulde gaa for sig til Fiesole, den gamle Stad paa Bjerget udenfor Florents, hvor de Elskende skulde lade sig hemmeligt vi. Alberto besørgede al Ting, Vognen kom rullende, den skønne sad allerede indpakket. Nu steg Xavero ind; Alberto trykkede ham endnu en Gang til sit Bryst, slog Karetdøren i og befalede Kusken at køre til.

Xavero vovede næppe at tale. Endelig aabnede han sine Læber med et frygtsomt Spørgsmaal, men fik intet Svar. — „Skulde hun sove?“ tænkte han. „Skulde hun være bedrøvet over det voldsomme Skridt? Jeg tør ikke være paatrængende. Uden Tvivl er hun undselig ved i den mørke tidlige Morgen at sidde alene med mig. I Morgenrøden vil vi begge fatte Mod, og i Aften er hun min.“ Saaledes fandt han sig taalmodig i alt; satte sig, efter at have gjort endnu et Par frugtesløse Spørgsmaal, hen i Krogen lige over for; og saaledes gik det, til Solen stod op og viste ham, i Stedet for hans indbildte skønne et stirrende Dukkeansigt fæstet til en udpyntet Blok!

Som en Bjørn, der længe griber efter den Honning, man rækker den gennem Sprinkelværket og lader sig sagtmødig slaa om Labberne uden at tabe Taalmodigheden; naar den da endelig mærker, at der spilles Bas med den, forvandler sin godmodige Brummen til Hyl, sit venlige Grin til skummende Tænders Gnidsel, og slaar den senefulde Lab i de skælvende Stænger, — saaledes Xavero! Det første han gjorde var at tage *Corpus delicti*, den usalige

Dame ved Haaret og kaste hende ud af Kareten. Og siden Jupiter slængte Vulkan ned fra Olympen, er der ikke fløjet et tobenet Dyr uden Fjer med en saadan Behændighed gennem Luften. Derpaa sprang han ud af Vognen og havde uden Tvivl dræbt Kusken paa Stedet, dersom ikke denne havde set sig for og forsvaret sig med sin Pisk ved at snærte Xavero ganske filosofisk i Ansigtet, medens han beviste sin Uskyldighed.

Xavero var et godmodigt Menneske, og som alle enfoldige med stærke Legemskræfter var han vanskelig at opirre, men da blev han ogsaa rasende. Da han havde gjort adskillige forgæves Forsøg med at bestorme Kusken paa Bukken, men hver Gang var slaaet tilbage med betydeligt Tab, lod han ham endelig fare med de Ord: „Rejs ad Helvede til!“ Dette lod Kusken sig ikke sige to Gange. Den Pisk, der før havde manøvreret mod Xavero, vendte sig mod Hestene, og i faa Øjeblikke var Ekvipagen forsvunden.

Xavero stod bleg, med stirrende Øjne mod Jorden. Intet uden Albertos Blod syntes at kunne forsones ham. Han drog den store Kniv ud, hvormed han bestandig gik, undersøgte dens Skarphed og tænkte med vellystig Glæde paa, hvor herligt Blodsdråberne vilde flyde fra den, naar den sad i Albertos Hjerte. Uden at vide hvor han var, eller hvad han gjorde, løb han op ad Bjerget mellem de snevre Havemure, der i Middelalderen er byggede af den gamle Stads Ruiner, efter at Florentinerne af Nabo-misundelse havde faaet den ødelagt. Saaledes kom han endelig op paa Højen.

Husvild og raadvild besluttede han at gaa ind i den kølige Domkirke, just lige som den skønne Giulia vilde gøre det samme. Denne dejlige boede i et Hus i Nærheden, og en af de mange Haver paa Bjerg-

vejen tilhørte hende. Just som hun vilde gaa ud af Havedøren, mødte hun Xavero, der ophidset saavei af Solen og Vreden som af den hurtige Stigen op af Bjerget følte sig plaget af en forsmædelig Tørst. Uden ret at se paa hende, hilste han, halv ondt, halv venligt og bad hende derpaa med en Mine, underlig sammensat af Godmodighed og Vrede, om nogle Frugter at læske sig paa. Hun bad ham gaa med ind i Haven. Den gamle Catharine maatte bringe en Kurv med Frugter i Lysthuset, og nu havde Giulia al sin Overtalelse nødig for at hindre Xavero i at forkøle sig ved at spise for store Stykker af den saftige Melon. Hans Væsen forekom hende saa besynderligt, at hun ikke kunde andet end blive nysgerrig efter hans Skæbne; og det kostede hende da heller ikke meget at faa ham til at tale, da han selv længtes efter at give sit Hjerte Luft.

„Madonna!“ sagde han, „jeg tror ikke, at der siden Methusalems Tider har levet et Menneske, der har lidt større Forsmædelse end jeg. Men jeg vil ogsaa hævne mig. Ja, du nederdrægtig! du fordømte! jeg vil hævne mig!“ Her drog han atter sin store Kniv frem og lod den blinke.

Man kan let tænke, hvorledes Giulia maatte blive tilmode ved denne Adfærd; men hun var af en rask, bestemt Karakter. Den stakkels Xavero bevægede hende til Medlidenhed. Han saa saa ærlig og godhjertet ud, at hun sikkert formodede, man maatte have gjort ham stor Fortræd; og hun besluttede nu, da Tilfældet havde bragt ham i hendes Nærhed, at gøre alt, hvad der stod i hendes Magt for at forekomme Ulykke. Uden altsaa at komme med større Formaninger, der ved slige Lejligheder kun ophidser mere, gav hun ham Ret i, at Hævnen var sød, og at der gaves Fornærmelser, som man ikke kunde lade

gaa ustraffede hen. — „Men hvormed har man da lørtørnet eder, min Herre?“ spurgte hun.

„Saa maa jeg da først fortælle,“ svarede Xavero, „at jeg er det dumme Menneske, som findes i det gamle Etrurien; og at en af mine største Fæiskheder bestaar deri, at jeg fra Barnsben af har skænket en Nar, en Dosmer, en flov Dagdriver, en uegennyttig kold Slubbet mit Venskab og min Fortrolighed. Denne Knægt overtalte mig til at lukke mit Værksted, hvor jeg som en flittig Haandværksmand fortjente mit daglige Brød, for at følge ham til Milano og se ham udpibes paa Teatret. Og skønt jeg imidlertid vandt 20,000 Skudi ovenpaa i Spillesalen uden at forstaa Spillet og uden nogen Sinde at have prøvet det før eller siden; saa har det dog ikke hjulpet det bitterste, at jeg ærlig delte Renterne med ham, ja gav ham Broderparten. Nej, jeg tror, han har endog kastet Had og Avind paa mig, fordi jeg var lykkeligere end han. Jeg har længe taalt hans og Konsorters Finter og Gloser i den Tanke, at det var venkabeligt Skæmt. Men denne sidste Streg glemmer jeg ikke. Nej, Alberto! skændige, nedrige Ven! det glemmer jeg dig ikke, før jeg har givet dig Hjertestødet!“ — Her maatte Kniven igen for en Dag, og Giulia havde al sin Standhaftighed nødig for ikke at tabe Modet. — „Men hvad er der da sket?“ spurgte hun.

Hidindtil havde Xavero kun været fordybet i sin Lidenskab, Hævnlysten og Vreden havde fortrængt hans sædvanlige Blyhed; han havde slet ikke lagt Mærke til, hvem han talte med, og kun betragtet Giulia som en deltagende Sjæl, for hvilken han kunde udøse sin Harme; men nu, da han skulde til at fortælle Kærlighedshistorien, blev han først opmærksom paa hende. Giulias Skønhed var stor; han blev saa rød som et Blod og maatte stamme længe, inden

han igen kunde faa Talen paa Gled. Denne Forvirring gav ham noget behageligt. Heden og Vreden havde livnet hans aabne, veldannede Ansigt mer end sædvanligt; de ærlige, store, brune Øjne tindrede med Ild; og Undseligheden gav ham en Ynde, der sælsomt afstak til hans kraftige Firskaarenhed, og viste ham som et ægte Naturmenneske.

„Jeg har vel fortjent det,“ sagde han endelig med dæmpet Røst; „thi hvor kunde jeg være en saadan Taabe? Men jeg maa til min Undskyldning sige, Madonna! at jeg er yderst undselig for Fruentimmer og desuden meget nærsynet. Jeg har hidindtil ikke vidst, hvad Kærlighed var, og ved Albertos og hans Kammeraters Træskhed lykkedes det dem endelig at føre mig bag Lyset og beskæmme mig.“ — Nu fortalte han hende oprigtig den hele Historie. Den Naivitet, hvormed han gjorde det, indtog Giulia. Et Fruentimmer tilgiver let en Mand, at han er uerfaren i Kærlighedssager; og skønt det hele Eventyr rigtig viste en besynderlig Sanseløshed fra Xaveros Side, saa beviste det dog hverken Dumhed eller Følesløshed. Det var mere en Slags Forfængelighed for at undgaa de andres Gloser, der havde bragt ham til denne Parforce-Forelskelse; og Xavero viste sig for Resten i alt, hvad han sagde, som et Menneske, der tænkte og følte sundt.

Da Xavero havde endt sin Fortælling, smilte Giulia og sagde: „I skulde ikke tage eder denne Sag saa nær; den kloge Alberto har jo intet at lade eder høre. Fik han eders Kortsynethed til at bortføre en Papirdukke, saa har han selv været forelsket i en levende Pige, der endda ikke saa lidet har ladet ham føle, hvor dybt hun foragtede ham.“

Xavero gjorde store Øjne; thi denne hele Episode om Albertos ubekendte Skønne havde han forglemt i sin Iver for at fortælle. „Hvor ved I det, Madonna?“

raabte han. „Hvor har I hørt det?“ „Kender I mig da slet ikke igen?“ spurgte den dejlige Giulia med Latter. „Nej, man mærker dog altfor tydeligt, at I aldeles intet Øje har for Fruentimmer, hverken for virkelige eller for eftergjorte.“ „Skulde det være muligt?“ raabte Xavero; „I er selv denne tilbedte?“ „Jeg og ingen anden,“ svarede hun. „Og hvorledes kommer I her?“ „Jeg har her min lille Ejendom; den Gang var jeg i Besøg hos en Tante i Byen.“ „Og hvor er da eders Forældre?“ „De er alt for mange Aar siden i Graven,“ svarede Giulia. „Jeg har heller hverken Fader eller Moder,“ sagde Xavero. „Bor I da her alene?“ „Dette Landsted og denne Have bebor jeg med min gamle Catharine,“ var Svaret; „nu og da kommer jeg ind til Byen til min Tante; for det meste lever jeg her og finder mig glad som en Fugl i min Ensomhed.“ Xavero betragtede hende med det første dristige Blik; Bevidstheden om hans 20,000 Scudi gav ham Mod. „Hør, Madonna!“ sagde han, „vil I aldrig gifte eder?“ „Det var et Samvittigheds-spørgsmaal,“ svarede hun smilende. I det samme saa han et Vaaben hugget i Sten over Indgangen til Huset. „Hvad er det for et Vaaben?“ spurgte han bekymret. „Det er vort Familievaaben,“ svarede Giulia. „Ak, saaledes at forstaa!“ sagde Xavero nedslaaet. „Men jeg ser et Snedkerskilt ved Siden af; bor her en Snedker?“ „Det var min Faders Profession!“ svarede hun. „Hvorledes? En Adelsmand Snedker?“ „Hans Forfædre erhvervede hint Vaaben i Krigstider; Omstændighederne berøvede deres Efterkommere efterhaanden al Formue; med sine flittige Hænder har min Fader vedligeholdt Familiens sande Ære, været i Stand til at lade sin Datter vel opdrage og efterladt hende en lille Ejendom.“ „O, Madonna!“ raabte Xavero glad: „jeg har ogsaa været Snedker; men nu er jeg rig og kan købe mig et Adelsbrev, naar det skal

være!“ „Saadan gaar det i Verden,“ svarede Giulia; „Tidens Bølger stiger og synker.“ „Men,“ sagde Xavero, „undertiden samler de forskellige Floder sig i en smuk Sø med Blomster paa Bredderne.“ „Ej ej!“ raabe Giulia, „er I ogsaa Poet?“ „Dersom det er sandt, at man bliver Poet, naar man er forelsket,“ sukkede Xavero, „saa kan jeg bregribe, hvordan det er gaaet til.“ Her vilde Giulia rejse sig; men han holdt hende tilbage. „Nu har jeg en Gang faaet Munden paa Gang!“ raabte han; „sker det ikke straks, saa sker det aldrig. I er skøn, det siger eders Ansigt mig! I er god, det siger eders Øjne mig! Selv har I sagt, at I er fader- og moderløs. Et forunderligt Lykkestræf har bragt os sammen; dersom jeg ikke smedder, mens Jærnet er varmt, saa er al Ting tabt. Jeg tog herud for at gifte mig; det kommer an paa eder, om jeg skal rejse tilbage med uforrettet Sag og staa til Latter for den afskyelige Alberto; eller om jeg skal triumfere over ham og give ham Hjertestødet; ikke med en Dolk, men med eders Godhed for mig.“

Medens Giulia havde udspejdet Albertos Tilstand og drillet ham, var hun ogsaa bleven fuldkommen vel underrettet om den ærlige Xaveros. Giulia havde for et Par Aar siden lidt et Tab, som hun fortav ham: hendes Elsker, en tapper Kriger, var falden i Kampen for Fædrelandet.

Men Giulia var af en munter Karakter; hun havde fattet Mod igen og begyndte at forvinde sit tunge Savn. Xavero forlangte ikke for meget; han følte sig lykkelig ved hendes Besiddelse uden just at eje hendes Kærlighed; og hun betænkte sig ikke paa at skænke ham sin Haand. Med Tiden vandt han ogsaa hendes Hjerte.

Med hvilken Triumf Xavero bragte sin elskede tilbage til Florents kan man tænke. Alle de gode

Venner var forsamlede for at modtage ham ved Porten. Alberto aabnede selv Karetøren, steg op paa Trinnet og raabte: „Nu Xavero! Min Ven og Staldbroder i Liv og Død! hvordan gaar det? Har du taget din skønne Brud tilbage med dig igen?“ „Ja,“ svarede Xavero roligt, idet han pegede paa Giulia, — „der sidder hun!“ — Alberto tabte Næse og Øren. „Hvorledes?“ raabte han, „hvad ser jeg?“ „Et sindrigt Indfald af den lunefulde Lykke, Mester Alberto!“ svarede Giulia. „Undertiden spiller man Komedie nede i Huset og bliver udpebet, medens en ærlig Sjæl, som man overser, vinder en god Formue oppe i Salen; undertiden bilder man sig ind at gifte ham med et Skabilkenhoved, og saa forvandler det sig til en Pige, der har givet vor egen høje Person Kurven. Xavero er eder megen Tak skyldig. At I har misbrugt hans Godhed, levet paa hans Bekostning og dog villet spotte og forhaane ham; — hvad siger det? Han skylder eder baade sin Rigdom og sin Brud.“

Hvad Alberto svarede dertil, fortier Historien. Formodentlig har han atter haft i Sinde at drukne sig og betænkt sig ligesom sidst. Men vi tvivler meget om, at den forstandige Giulia har tilladt Xaveros Godhjertethed at tage ham til Naade igen og at sætte ham ind i de forrige Rettigheder.

STRAFFEN EFTER DØDEN.

For mange Aar siden levede i en af Provinserne, i en lille Købstad, en Mand ved Navn Hr. Harpax. Han drev allehaande Smaahandel, og uagtet at han et Par Gange gik Fallit, erhvervede han sig dog tilsidst en klækkelig Formue. Nogle paastod, at han just var bleven rig ved at spille saa godt Bankerot, det eneste Spil i Verden, hvori man aldrig taber, naar man spiller med Forstand. Derimod var adskillige andre Tosser blevne Stoddere ved ham; blandt andre hans yngre Broder Ulrik, hvis Formynder han havde været, og hvis lille Arv han havde forødt. Det unge Menneske var derved bragt til Bettelstaven, tilsidst forsvunden, og man paastod endog, at han havde givet sig i Lag med Taterne, som undertiden besøgte Egnen der. Broderen sagde, naar man talte derom: „Det er for Gud meget muligt; jeg kendte ham ikke igen, om han stod for mine Øjne. Og den Gang løj han ikke; thi da Ulrik en Aften besøgte ham som den forlorne Søn, bad med Taarer om Hjælp og lovede Bedring, kendte Hr. Harpax ham virkelig slet ikke, men gik ud af Stuen og lod ham vise Døren med den Advarsel: at hvis han kom tiere, vilde han blive angivet for Øvrigheden.

Jahn Pfeiffer, den tyske Barber, en naragtig

godhjertet Karl, der havde bosat sig i Byen for nogle Aar siden, og faaet en lille Sum i Medgift med den smukke, buttede Lise, Slagterens Datter, var ogsaa foranet ved Hr. Harpix, saa han maatte leve jammerligt blot af at barbere og kurere. Da nu Lise oven i Købet hvert Aar skænkede sin Mand en Livsarving, vidste den stakkels Barber tilsidst ikke, hvordan han skulde komme ud af det med den blotte Ragekniv; og havde han ikke været en god Kristen, saa havde han gjort en Ulykke med den paa sig selv.

For Resten var Hr. Harpix en anset Mand, og man priste ham endogsaa tit; thi han var høflig i sin Adfærd og Tale, roste alle Mennesker i Øjnene, som han snakkede med, og gjorde undertiden Selskaber for de fornemste Folk i Byen.

En Gang havde Hr. Harpix haft Gilde og sad Aftenen derefter med Gunild, sin gamle Husholderske. Det var just Slagtertiden, og et stort Svin laa ude i Forstuen paa et Bord med et Lagen over. Hr. Harpix sad i sin Lænestol og gottede sig med de opvarmede Levninger fra Gildet. Gunild sad lige overfor; hun var hans Sjæls fortrolige. Gunild var rørt og græd; hun blev gammel nu, befandt sig ilde, og Maden smagte hende ikke ret. Hun stirrede paa sin Herre, som slugte med stor Begærlighed, og sagde: „Jeg begriber ikke, Husbond? hvor I kan sidde saa rolig og spise, da I dog har saa mange Synder paa Samvittigheden.“ „Hvad gaar der af hende?“ sagde Hr. Harpix; „primer hun? Har jeg ikke været i Kirke i Forgaars, fortrudt mine Synder, og lovet Bedring?“ „Ja, men det holder I ikke,“ sagde Gunild. „Hvor kan hun vide det?“ raabte Hr. Harpix; „siden i Forgaars har jeg dog intet syndet, som er værd at tale om; thi at jeg solgte Peter Günher det Par Alen blaa Klæde for ægtefarvet, skønt det er uægte, vil hun dog vel ikke regne mig til Last? Naar Tossier

kommer til Torvs, saa faar Kræmmeren Penge.“ „Ja, det er nu en Bagatel,“ sagde Gunild; „men eders Broder Hans Ulrik, og den stakkels Jahn Pfeiffer, de trykker mig paa Samvittigheden.“ „Nü,“ sagde Hr. Harpax, „naar jeg kan taale det, saa kan hun vel ogsaa.“ „Men sig mig dog oprigtig,“ vedblev Gunild, „tror I virkelig ikke paa Helvede og paa Fanden?“ „Nej,“ sagde Hr. Harpax, „det er kun dum Overtro. Vor ny Degn paastaar, at Helvede bestaar i en ond Samvittighed, og da jeg nu ingen ond Samvittighed har....“ „Har I da en god Samvittighed?“ faldt Gunild ham i Talen. „Nej,“ svarede Hr. Harpax, „det maa jeg heller ikke sige; min Samvittighed er hverken ond eller god; „den holder Middelvejen, og det er det rette i al Ting.“ „Men,“ sagde Gunild, „hvis nu Gud skulde kalde jer i Dag eller i Morgen?“ „O,“ hviskede Hr. Harpax med et underligt Grin — „det gør han ikke!“ — I det samme blev han mørkeblaa i Ansigtet, sad ubevægelig som en Støtte og talte ikke et Ord mere.

„Vi kan dog gerne tage Svinet,“ sagde den nu ikke længer buttede, men magre og blege Lise, som sad med sin Barber ved et Fyrrebord, ved et Stykke Ost og Brød og en Flaske Tyndtøl, mellem seks Børn, der laa omkring i Straahalmen og sov. „Nein, Lieschen!“ sagde Jahn Pfeiffer, „um Gottes Willen nicht!“ „Ej hvad,“ sagde Lise, „har ikke den gamle Tyv berøvet mig alt, hvad jeg ejede.“ „Ja freilich,“ svarede Jahn; „aber weil er ein Spitzbube ist, soll ich es sein?“ „Af den Snak bliver vi ikke mætte,“ sagde Lise. „Han har berøvet mig, hvad jeg skulde føde disse stakkels Orme med. Nu ligger de og sulter i Straaet, mens den gamle Hallunk mæsker sig saa

længe i sin Lænestol, til han faar et Poppelsislag. Han har slagtet et stort Svin; med det kan jeg i det mindste mætte mine stakkels Rollinger i otte Dage. Jeg ved, Svinet ligger paa en Bænk i Forstuen, Døren vender til Gaden og er let at lukke op. Kom Jahn Pfeiffer! vær Fader! Intet Menneske faar at vide, hvad vi gør. Vægteren snorker i Kælderhalsen.“ „Aber Gott, Frau!“ sagde Jahn Pfeiffer. „Gud ved, at jeg tager kun en ussel lille Del af, hvad mit er,“ raabte Lise. „Følg mig, hvis du er en Mand.“

Dermed gik de hen til Huset, som laa noget af-sides. Natten var ikke mørk, men Vægteren sov. Nu maa vi fortælle, hvordan det var gaaet Hr. Harpix derinde imidlertid.

Han var ganske rigtig død af et „Poppelsislag,“ som Lise spaaede ham. Da Gunild længe nok havde stirret paa sin Husbond, og han paa hende med de store opspilede, brustne Øjne uden at svare, blev hun overfaldet af Skræk og raabte: „Ak, Fanden har taget ham!“ Med disse Ord løb hun ud og hentede den gamle Gaardskarl Jens. De ruskede længe i den døde, men det vilde altsammen ikke hjælpe, og de overbeviste sig endelig om, at Manden var død.

Nu tog de Svinet af Baaren og lagde Liget i Stedet med det samme Lagen over. Gunild skyndte sig derpaa hen til Forvalterens, hvor hun vidste, Præsten og Degnen ogsaa var, for at berette Dødsfaldet. Jens maatte blive tilbage og vaage over Liget.

Jens var en ærlig Karl, men havde den Fejl, at han undertiden tog sig en Taar over Tørsten. Dette havde han i Aften ogsaa gjort. Hvad Under, at hans Fantasi ved den sørgelige Lysepraas i Ligstuen begyndte at virke og foreviste ham allehaande Skrækkebilleder. Han havde ikke lært at kende Helvede af Dantes guddommelige Komædie; heller ikke den yderste Dag af Michael Angelos store Billede i

Vatikanet; men han lokaliserede sig alle disse Ting paa sin Maade. Saaledes tyktes det ham da, som om Fanden steg op af Jorden i en Birkedommers Lignelse i sort Kappe med en Protokol under Armen og en Hammer i Haand. Efter ham fulgte en Flok Djævre med Horn og Hornlygter samt Høtyve i Hænderne. Fanden satte sig til Bords og holdt Auktion over alle den afdødes Lemmer. Og næppe havde en Djævel betalt sin Del med gode Kroner, for han gik hen til Baaren og slog i Hr. Harpix med sin Høtyv for at faa den Del, der tilhørte ham. Endelig, da Auktionen var endt, slog han saa stærkt med Hammeren i Bordet, at Lyset faldt ud af Stagen og gik ud. Alting blev mørkt. Der hørtes en forfærdelig Susen og Brusen, en blaa Lue skinnede. Jens styrtede bedøvet til Jorden og saa to tavse Skikkelser komme ind ad Døren, som hurtigt tog Ligbaaren bort med sig og forsvandt.

Det sande i denne Vision var, at Blodet suste og bruste Jens for Ørerne, at Lyset faldt ned og gik ud; at ligesom det var bleven stille og mørkt i Stuen, Jahn Pfeiffer og Lise kom, aabnede Døren, hvorigennem Maanen skinnede, og gik bort med Liget i den Tanke, at det var det nyslagtede Svin.

Da Jens kom til Besindigheden igen, slog han Ild, og da han saa, Hr. Harpix var borte, sagde han resigneret: „Ja, det er rigtigt! Fanden har taget ham.“ Derpaa gik han ind og hentede Svinet, som de i Tummelen havde lagt paa den afdødes Seng. Jens lagde Svinet paa Bordet, hvor Auktionen var holdt, bredte et Lagen over det igen, satte Lyset i en Skaal Vand, for at det ingen Skade skulde gøre, og sagde: „Svin behøver man ingen Vaagestue at holde over.“ Derpaa lagde han sig paa sit grønne Øre.

Gunild var imidlertid kommen hen til Forvalteren, som havde Præsten hos sig den Aften tillige med et Par andre gode Venner. Der blev drukket Punsch, og Gæsterne havde taget saa meget til sig, at de alle var drukne undtagen Præsten. Han var i Grunden ikke yndet her, og man holdt mere af Degnen. Da nu Gunild kom grædende ind og fortalte den Ulykke, der var sket, blev de alle meget rørte; thi berusede Mennesker har lige saa stort Anlæg til at græde som til at le. „Det var dog en æriig Sjæl!“ sagde den ene. „Vi finder ikke hans Mage saasnart igen,“ sagde den anden. „Alle disse Mennesker var den Stakkel paa Halsen,“ raabte den tredie. „En god Omgangsven,“ meldte Forvalteren. „Vi har spillet mangt et godt Slag Polskpas sammen,“ begyndte den første paany. „Vi har stukket mangt et Glas ud paa hinandens Velgaaende,“ raabte Degnen. Kun Præsten tav. „Ja, Far holder da vel en Ligtale over ham?“ spurgte Forvalteren. „Nej, mænd gør jeg ikke,“ sagde Præsten, idet han tog sin Hat og Stok; „jeg ved intet godt at sige om ham, og bebrejdede et Menneske sine Udyder, naar han ligger Lig, er for silde. Har han syndet, saa staar han nu for Gud; han være hans Sjæl naadig!“ — Dermed sagde Præsten Godnat og gik hjem.

Da han var borte, omringede de Degnen og sagde: „Det er en haard, stolt, ufølsom Mand, den Præst. Hør, min Bror! du kan præke lige saa godt som han. Hvad siger du? Skal vi endnu i Aften gaa hen til den salige Sjæl i Ligstuen, og vil du, trods Præsten, holde en Lovtale over ham, *stante pede*? Thi saa meget har du dog ikke faaet endnu, at du jo vel kan staa paa dine Ben.“ „O,“ svarede Degnen, „hvad det angaar, saa præker jeg aldrig bedre, end naar jeg har en Rus; thi saa kommer Aanden over mig.“ „Du skal ikke have gjort det

for intet," sagde Forvalteren, „vi vil skillinge sammen: du har længe trængt til en ny Hat og et Par sorte Emses Bukser; det skal du faa." „Jeg føler mig ret oplagt," sagde Degnen. Nu gik de hen i Ligstuen.

Gunild lukkede op; de fandt Lyset i Vandskaalen. „Den stakkels Jens er gaaet i Seng," sagde hun, „han er bleven bange for Liget, thi det ser ogsaa gruelig fælt ud. Men jeg mærker dog, at Karlen har haft den Forstand at tage vor Husbond af Svinebaaren og lægge ham paa Bordet. Vil I se ham?" „O nej, o nej," raabte de alle; thi det var Midnat, og de begyndte at blive underlige til Mode. „Begynd, Degn! hold din Tale og laad os saa gaa igen."

Degnen traadte nu hen for Bordet, hvor Lagenet laa over den døde, og sagde:

„Her har vi siddet mangan god Gang, mine elskelige Tilhørere! og tømt mangan Flaske Vin med den salig Sjæl, som nu ligger der og vender Næsen i Vejret. Og han var dog den sundeste, graadigste og fedeste af os alle. Hvad den udvortes Skikkelse angaar, da var han just ikke af de smukkeste, men der gives dog dem, der er hæsligere. Han havde smaa Øjne, og de saa noget søvnige ud, men Fanden tro ham, han var svinopolisk. Haarene var stride og sad ham som Børster om Hovedet. Derimod havde han en respektabel Mave. Han var ikke af mange Ord, og man beskyldte ham for noget gryntende i sin Udtale; ogsaa repeterede han vel ofte sine Tanker og Meninger. Men det var en Person, som ingen Fervirring og Oprør gjorde i Sognet, og han skreg aldrig højt, uden naar han følte Kniven paa Struben, hvori man ikke kunde fortænke ham. Vindskibelig var han ogsaa, trods nogen, og undsaa sig ikke

ved at rode og søge sin Fördel i det, som den blinde Almue gik letsindig og foragtende forbi. Derfor lønnedes han ogsaa tilsidst og trivedes Dag for Dag, indtil han endelig, just for sin overvættes Sundheds Skyld, fik en hurtig og brat Død, hvorfra vor Herre bevare os andre. Der er de, som paastod, at han havde noget umenneskeligt ved sig, men det var kun hans Fjender og Avindsmænd, og de, der ikke kendte ham bedre. Nu er han død, og kunde vi se inden i ham, saa vilde vi overbevise os om, at han, hvad de indvortes Dele angaar, havde en paafaldende Lighed med de bedste Menneskers Hjærter og Nyrer, der har levet paa Jorden. Farvel, min Broder! Kunde du nu se op, da vilde det dog husvale dig at finde dine gamle Kammerater og Dusbrødre, der i lystige Dage hujede og hvinede med dig, staa her omkring din Sotteseng med foldede Hænder og Taarer i Øjnene. De elsker dig saa højt, at de har lovet mig en ny Hat og et Par sorte Emses Bukser, hvis jeg vilde holde en Ligtale over dig, som svarede til din Fortjeneste. Og den har jeg nu holdt, saa jeg tænker, vi kan være tilfredse paa alle Kanter.“ —

Som han sagde disse Ord, gled Lagenet ned af Bordet, og de tilstedeværende saa det nyslagtede Svin. Der blev en Undren, en Fnisen og Grinen. Det gik ud over den stakkels Degn; men han blev vred og sagde: „Hvad jeg har sagt, var der ikke et Ord Løgn i, Hatten og Bukserne har jeg fortjent.“ „Dem skal du faa,“ raabte de, „dem har du ærlig fortjent, thi et Svin var han, og som et Svin har du rost ham.“ Derpaa gik de leende og støjende bort uden at bekymre sig om, hvordan det hang sammen, og lod den bedrøvede Gunild staa alene tilbage i Ligstuen.

Imidlertid var Jahn Pfeiffer og den behjærtede Lise komne vel hjem med deres Bytte. De bragte Baaren hen i det tomme Køkken. Lise tog Øksen frem, stillede Huggeblokken tilrette og sagde til Jahn: „Tag mig nu Svinet og læg mig det paa Blokken, saa vil vi straks hugge det i Stykker og salte det ned.“ Med disse Ord rev han Lagenet bort. Men var Degnen og hans Følge blevne forbavsede ved at finde et Svin i Stedet for Hr. Harpix, saa blev Lise og Jahn Pfeiffer det meget mere ved at finde Hr. Harpix i Stedet for et Svin. Da de havde fattet sig igen, sagde Lise: „Her kan han ikke blive, af Sted med ham straks! Skynd dig! Hvor skal vi bære ham hen?“ „Vi vil schtille ham op ved Dæren hos den fransøsische Peruquenmacher,“ sagde Jahn Pfeiffer. „Der ist doch mein guter Freund nicht; han faller mich immer i min Privilegium.“ — De skyndte sig derpaa, og bar Liget hen til Parykmagerens. Jahn Pfeiffer rejste Hr. Harpix op, saa stiv som han var, og stillede ham bag Døren; Lise gik straks hjem, men Barberen, som var af en nysgerrig Natur, blev tilbage og skjulte sig i en Krog for at se Udfaldet.

Parykmageren Monsr. Narciss havde ogsaa været ude at fornøje sig lidt i Aften. Det var en mager, sortsmudset, gammelagtig Franskmand, der længe havde tjent i Krigen som Soldat, endelig havde han ved en Hændelse forvildet sig herhen, hvor han øvede Frisørhaandværket, og havde for et Par Aar siden giftet sig med en smuk ung Pige, paa hvem han, med eller uden Grund, var overordenlig skinsyg.

Da Monsr. Narciss kom med sit Spanskrør i Haanden pænt spadserende paa Tærne hen ad de brede Stene i Gaden og saa Hr. Harpix staa der opstillet ved Døren i Slaabrok, troede han, det var en hemmelig Elsker, der havde været hos Konen i hans

Fraværelse. Champagneblodet begyndte at koge i ham, og uden at give Galanen Tid til Flugt, styrtede han hen over ham som en Høg over en Due og pryglede ham af alle Kræfter saa længe, til Liget faldt ned for hans Fødder.

Næppe havde Monsr. Narciss opdaget, at Manden var død, og at han efter Sandsynlighed havde slaaet ham ihjel, før han blev saa hvid i Ansigtet som hans egen Pudderkvast. Han stod længe raadvild, kløede sig med Kammen i Hovedet og sagde: „Que faire?“ Men da han havde présence d'esprit som alle Franskmænd, tog han hurtigt Liget paa Nakken og slæbte det hen i det aabne Vaabenhus ved den gamle, store gothiske Kirke. Derpaa skyndte han sig hjem i al Stilhed, klædte sig hurtig af og gik i Seng, hvor han forefandt Konen i dyb Søvn.

Nu hændte det sig samme Nat, at den Taterflok, som Hans Ulrik, Hr. Harpix's Broder, var kommen til, just opholdt sig der i Nærheden i Skoven. — Ulrik var bleven Taternes Høvding. De havde flakket vidt omkring, men en Drift til at gense sin Fødeegn, og hvad der maaske drev stærkere: Lyst til at hævne sig paa den unaturlige Broder, formaaede Ulrik til, efter flere Aars Strejferier, at vende tilbage. Han var nu en fuldkommen Tater, men han havde haft Lejlighed til at vise Mod, givet Prøver paa Tapperhed og List, var tilbødt 'og blindt adlydt af den vilde Sværm, og den smukkeste Pige i Flokken var hans Hustru. Taterne havde fanget nogle Katte, som de stegte i Skoven og gjorde sig tilgode med ved adskillige Flasker Brændevin. Da Blodet var steget dem alle til Hovedet, sagde Ulrik: „Velan, Kammeraler! lader os nu gaa hen til min Broders

Hus og banke saa stærkt paa, at han kan høre os og lukker op. Tager Fyrstøj, Svamp og Svovlstikker med, og lader den røde Hane endnu før Morgengry gale paa hans Tag!“ — Et enstemmigt Fryderaab bevidnede, hvor højt alle bifaldt Hovdingens Vilje. Saaledes listede han sig da med nogle udvalgte hen til Byen og lovede de tilbageblevne i Skoven, at han snart skulde forlyste dem med et smukt Fyrværkeri.

Da de kom til Kirken, og Ulriks Øjne faldt paa den høje, røde Mur og løftede sig op imod Taarnet, hvor det forgyltde Kors straaede i Maaneskin, blev han vemodig; men denne blide Følelse dunstede snart bort for vild, hævngherrig Vrede. — Han gik hen paa Kirkegaarden og stirrede paa sine Forældres Ligstene, som var brustne, dybt nedsunkne og overgroede med Græs. „Her ligger de,“ sagde han, „se, om den Hund har haft saa meget Hjærte i Livet at lade vor Faders og Moders Ligstene istandsætte og indhegne?“ Da Taterne hørte, at hans Forældre laa begravne her, var straks alle Hænder syselsatte med at oprydde Stedet. De viskede Stenene rene med deres Klæder, kradsede Jorden ud af Bogstaverne med deres Negle, rykkede Blomsterbuske op fra de andre Grave og plantede dem om Forældrenes Grav; og inden kort Tid var Gravstedet nydeligt og smukt. Imidlertid dirkede Ulrik Kirkedøren op og gik ind. Han stirrede i Daaben, hvor han var døbt, han gik hen og stod paa det Sted, hvor han var konfirmeret. „Jeg havde kunnet være en lykkelig, ærlig Karl!“ hviskede han, „dersom ikke den Kæltring havde været. Hævn! Hævn!“

Med disse Ord styrtede han ud af Kirken og kaldte sine Staldrødre for at antænde Broderens Hus. Han fandt dem i Skuret omkring en Ligbaare; han nærmede sig, stirrede, studsede — og da han ret genkendte sin Broder paa Ligbaaren, opslog han

en græsselig Skoggerlatter og raabte: „Ved den retfærdige Gud, det er ham! Fanden har taget ham. Nu er jeg hans Arving! Slaabrok, Nathue og Tøfler tilhører mig. Dem vil jeg bringe i Triumf hjem; men hans Lig hører Galgen til.“

Næppe havde han sagt dette, før Taterne aftrak Hr. Harpix Nathuen, Slaabroken og Tøflerne, og med dette Bytte ilede Ulrik til sin Hustru, medens de andre hængte Hr. Harpix op i den tomme Galge paa Bakken uden for Byen. Da Jahn Pfeiffer (som bestandig hemmelig havde sneget sig bag efter), saa, at Hr. Harpix saaledes endelig var kommen til sit Bestemmelsessted, skyndte han sig hjem til Lise og fortalte hende alt.

Næste Morgen var Taterne forsvundne, og Hr. Harpix hang i Galgen.

Men der indtraf ved denne Lejlighed en anden sælsom Tildragelse. En af Hr. Harpix's fortroligste Venner, som boede fem Mile derfra, rejste just hid til Byen for at besøge sin Hjærtensven og for at højtideligholde sin Fødselsdag med ham. Da han nu tidlig om Morgenens kom ridende ganske alene og saa, at der hang en Synder i Galgen henne paa Marken, kunde han ikke nægte sig selv den Fornøjelse at ride did for at se paa den henrettede; thi slige Syner morede ham mest. Han saa aldrig Skuespil; thi om Komedier sagde han, at det var noget Gøgleri, og om Tragedier: at man havde Sorger, Ulykker og Samvittighedsnag nok hjemme; derimod forsømte han aldrig en god Henrettelse, ja, han tog endog sine Børn med; „thi,“ sagde han, „det hærder dem og udvider deres Menneskekundskab.“ Hesten, som havde mere Forstand end dens Herre, vilde ikke derhen, men blev sky og gjorde Krumspring, saa at han var nødt til at binde den ved et Træ og gaa tilfods. Men tænk hans Forfærdelse,

da han kom til Galgen og saa den agtbare Mand Hr. Harpix, hans Ven og Medvider i alle Skurkestreger, hænge der. „Nu, saa er da alting opdaget,“ raabte han, „saa er jeg forraadt! Tie kunde den gamle Sladderhank ikke, det var et maliciøsk Menneske; og det er jeg vis paa, maatte han hænge, saa var det hans eneste Trøst at faa mig med. Nu vil de udskælde mig for en Meneder og Mordbrænder. Fængsel, Forhør, Dødsdom venter mig. Det var en smuk Maade at celebrere min Fødselsdag paa. Nej, det er lige saa godt at gøre det af straks, saa falder man dog ikke i Rettens Hænder.“

Med disse Ord løste han sine Strømpebaand og hængte sig selv i et Piletræ ved Grøften lige over for sin Kammerat

Ingen i Verden kunde begribe, hvorledes dette var gaaet til, og hvorledes tvende slige agtbare Mænd, som man aldrig havde kunnet lovligt bevise nogen-ting, var bleven hængte, især Hr. Harpix i en ordentlig Galge. Thi at den anden hang ved Siden af i et Piletræ var mere romantisk og kunde tilskrives Sværmeri og Kærlighed og Lyst til at dele Skæbne med sin Ven. Man anførte i saa Henseende Damon og Pythias, David og Jonathan, Hjalmar og Ørvarodd og sagde: „Nu kunde man bare se, at Ven-skabets og Selvopofrelsens Dyder endnu ikke var uddøde og lunknede hos Nutidens Helte, men at de tværtimod ofte overgik Oldtidens, thi hine delte kun Æren, men disse endogsaa Skammen med hinanden.“

„Jeg gav hundrede Daler til,“ sagde den gamle, rige Oberst, som rejste gennem Byen næste Morgen, da Jahn Pfeiffer barberede ham i Værtshuset, — „hvis jeg rigtig vidste, hvorledes den Historie hang sammen.“ „Top, det er et Ord!“ sagde Jahn, „og hvis Deres Wohlgeborenheit ikke vil verrathe

mich und bezahler de hundert versprochene Thaler, saa skal De alting at vide bekomme.“ — Obersten blev ved sit Ord, Jahn fortalte ham den forrige Nats Begivenheder; Obersten studsede, morede sig, følte Medlidenhed med Jahn Pfeiffer, gav ham de hundrede Rigsdaler, og Barberen løb glad hjem med dem til sin Kone.

Siden, da Hr. Harpix's Efterladenskaber blev solgt, fik ogsaa Lise sin Medgift igen og blev inden kort Tid saa buttet og lystig, som før hun var gift. Børnene sov nu ikke længer paa Straa, man mødte dem hver Morgen rødmussede og smilende med deres Skolebøger under Armen.

MUNKEBRØDRENE.

I Maria Novellas Kloster i Florents levede to Brødre, Martin og Johannes. De havde tidlig mistet deres Forældre: Martin, seks Aar ældre end den anden, forbandt et stille Sind med et skrøbeligt Legeme og var glad ved at tage sin Tilflugt til et roligt Kloster i en venlig Egn. Det var ham let at faa sin yngre Broder med, der var vant til i al Ting at lyde ham. Johannes var en smuk Yngling med stærk Indbildningskraft og et følsomt Hjærte. I sine Forældres trange, tarvelige Hus havde han kun fundet liden Tilfredsstillelse for sine Ønsker og Længsler; derimod havde han daglig haft Lejlighed til at nære dem. Deres Fader var et af disse tungsindige, stille Mennesker, som uden stærke tilsyneladende Bevægelser gemmer dybe Lidenskaber i deres Bryst. Hans Haandværk, der styrkede Legemet, uden at beskæftige Tanken og Indbildningskraften, nærrede hans medfødte Hang til Sværmeri. Naar han sad ved Læsten til langt ud paa Natten med sine Sønner, fortalte han dem Eventyr og Helgenlegender. Martin sad da ved slige Lejligheder og stirrede andægtigt hen for sig med vaade Øjne; Johannes stirrede hen til det mørke Vindu, hvorpaa de vaade Vintergrene slog udenfor, og brændte af Begærlighed efter hellige Eventyr. Hans Fa-

der sagde da ofte til ham: „Du bilder dig ind at være mere ivrig end din Broder; men stille Vand har dyb Grund; du er for meget af denne Verden, min Søn! og skulde du tjene Gud, da maatte det være som den hellige Christopher, med Arbejde og Legemskræfter; til en Munk duer du ikke.“ — Gid Johannes havde været paa Faderens Ord! det havde sparet ham mangen Hjærtesorg.

I de første Maaneder af hans Munkeliv forekom det ham dog, som om der ingen bedre Stand var paa Jorden. Han havde byttet et indknebet Kammer med en Kirke fuld af herlige Malerier, hvor han daglig hørte skøn Musik; i Stedet for den maa-delige Skomagerkost nød han daglig flere Retter ved et velbesat Bord i det kølige Refektorium. De fromme Brødre i dette Kloster anvendte deres ledige Timer til at destillere stærke, vellugtende Vande. Hvor fornøjede det Johannes at omgaas med Kolber og Retorter; at puste til Ilden, passe Varmegraden og se den liflige Spiritus stige som Damp og falde som Draaber i det gennemsigtige Kar. Med største Flid rensede han de mærkeligtformede Glas, det velfor-tinnede, rødblinkende Kobber og fandt Fornøjelse i, naar Arbejdet var til Ende, at opstille det med største Orden i Laboratoriet. Han havde ogsaa faaet det Hverv at staa for Udsalget i Apotheket. Her blinkede Flaskerne med paaklistret Overskrift i glatbone-de Skabe med Ruder. Til Apotheket hørte en Have fuld af duftende Urter; Krusemynt, Rosmarin, Ambra o. s. v. Thi Blomster holder Italienerne ikke saa meget af at lugte til, fordi deres Duft i det hede Klima er for stærk og bedøvende. Ogsaa gav det beskedne, mørkegrønne Urtebed, uden blændende Farveblade, den lille Have noget fromtsorgeligt, der synes at høre Stedet til.

Men det varede ikke længe, før alt, hvad tidligere

havde moret Johannes, blev kedsommeligt og ensformigt. Tilsidst kom det ham endogsaa for, som om han var indespærret i en Grav. Hans Ungdom og Livskraft trængte til Adspredelse, og hvor skulde han finde den i saa snever en Kreds? Naar han nu saa unge Folk gaa til og fra Kirken efter eget Tykke, da misundte han dem deres Frihed og følte sig som Fuglen i Buret. — „Ak,“ sagde han da tit ved sig selv: „hvorfor har jeg gjort et overilet Løfte?“

For at forslaa Grillerne gav han sig til at læse Vulgata med en gammel Munk, og det varede ikke længe, før han med Lethed forstod den latinske Bibel. Han havde tidligere kun kendt Jidit til det gamle Testamente, og der aabnede sig ligesom en ny Verden for ham. Den levende, sande Natur, som aabenbarede sig i disse herlige Oldtids-Sagn, havde han ikke fundet saaledes i sine Helgenlegender, hvor Naturen ofte træder tilbage som et blot Ciffrer for mystiske Forestillinger, og hvor Forfatterernes Ukendskab til Verden saa ofte bringer den i et urimeligt Forhold til de ophidsede Følelser. Her bar al Ting Præg af Liv og Sandhed. Den patriarkalske Verden aabnede ligesom Klosterets Mure for ham, og udviklede den sørgelige, lille Have til et Paradis, til et Kanaan.

Men under denne Læsning næredes ogsaa Tilbøjeligheder, som det magelige Klosterlevnet ikke kunde kvæle. Naar Johannes forestillede sig Eva i Paradis med det bølgende Guldhaar ned til Hælene; naar han saa Rebekka tage Krukken ned af den sortglinsende Haarfletning med den fulde, hvide Arm for at give Abrahams Svend at drikke; naar Rachels Skønhed pirrede hans Fantasi ved den Modsætning, hvori den stod til Leas Hæslighed; naar han med David belurede Bathseba, og med de to gamle Susanne i Badet; — da følte han mer end ellers, at han ikke

var skabt til Munk, og at de hellige Ærkefædre heller ikke havde været det. Hvad Under at han da ofte læste Salomons Højsang uden at tænke paa den fromme Allegori?

Hvad der endnu mere bidrog til at forstyrre hans Rolighed var en ung Pige, der ofte kom i Apotheket for at hente et eller andet. Af det fine Ansigt, de regelmæssige Træk, det grønne Næt omkring Haaret og den fuldere Udtale, sluttede han sig til, at hun var en Romerinde. Hun havde ofte været der, uden at han havde vovet at tale til hende. Hendes Skønhed bandt hans Tunge, og han blev endnu stummere ved at se, hvorledes Undselighed hævede det skønne Bryst, naar hun stod for Skranken og betalte ham af sin lille Elfenbens Bodike.

Tid efter anden begyndte de dog begge at sætte Frygten til Side. Den unge Pige fandt ikke hos Johannes det strenge Pateransigt, der indgyder Ærefrygt, men heller ikke det listige, lystne Blik, hun havde set hos saa mange Munke, og som viste, at de var om ikke Ulve saa dog Aber i Faareklæder. Ynglingens sværmeriske Blik og den beskedne, dybe Længsel i hans Øje gik hende til Hjærte. Hvad der endnu bidrog til at forøge, hvad de følte for hinanden, var den Opdagelse, at Angelicas Fader just havde lejet sig ind i samme Hus, hvor Johannes Forældre før havde boet, og drev nu der det samme Haandværk. Han spurgte, om hun kendte den lille Have ret, der hørte til Huset? Og da han nu erfarede, at ethvert Træ, enhver Blomsterbusk var hende velbekendt, og at hun hægede det alt som en flittig Gartnerpige, — da saa han til Klostermuren med et smerteligt Blik, som om den trykkede ham; da følte han først, hvad han havde tabt ved at ombytte sin forrige Frihed med det rige Slaveri.

Hvor inderlig længtes han efter hende, hvor glad

blev han, hver Gang hun kom! De korte Øjeblikke, der kun forundtes dem, lagde Tønder til en Ild, der ubemærket ulmede hos dem begge. „Ak,“ sagde Johannes en Gang, „hvor lykkelig vilde jeg være, Angelica! naar jeg dog et Par Timer i Træk kunde sidde uforstyrret og tale med dig i Enrum.“ Angelica sukkede; en gammel Pater kom ind i Apotheket; Johannes rakte hende en lille Flaske; hun takkede, gik, og Samtalen var endt.

En Gang varede det længe, inden hun kom igen. Johannes følte den største Ængstelighed. Tungsindig sad han en mørk Aften, — det var fjorten Dage siden, hun havde været der sidst. — Da kom en gammel Kone ind, og bad ham om nogle styrkende Draaber. Han gav hende dem; hun betragtede ham længe, derpaa tog hun den bekendte Elfenbens Bodike frem, hvoraft Angelica saa ofte havde betalt ham. Ved at se den blegnede Johannes. Den gamle saa klogt paa ham med det regelmæssige, blegtindfaldne Ansigt, hvoraft endnu de brune Øjne funkledede. Derpaa listede der sig en Taare ned ad hendes Kinder, og hun sagde: „Jeg tager ikke Fejl, I er Broder Johannes!“ „Det er jeg,“ svarede han. „Saa kender I ogsaa den Person, som ejer denne Bodike!“ sagde hun. „Jeg kender hende! Hvorfor har hun ikke været her saa længe?“ „Stakkels Pige! hun er vel undskyldt; hun har ligget otte Dage syg af en hidsig Feber. Maa-ske er hun død i dette Øjeblik. Men den er vel faren, som er hos Gud. Hun bad mig bringe eder dette til en Erindring.“ — Med disse Ord rakte hun ham hurtig den lille Elfenbens Bodike; thi der kom atter nogen. Den Gamle lagde Pegefingeren paa Munden, saa til Himlen og gik.

Johannes gemte Klenodiet paa sit Bryst og ilede til sin Celle. Han gav sig ikke Tid til at slaa Ild; Maanen skinnede klart over Klosterhaven og gjorde

Nat til Dag. Han gik til Vinduet med Bodiken; men den var saa let, at han tvivlede om at finde noget deri. Han rystede den og hørte en sagte Raslen. — „Det er et Papir!“ raabte han; „de sidste Linier af hendes Haand.“ — Nu aabnede han den og fandt en visse Kærminde. Maanen skjulte sig bag Kirkemuren; Natten foldede sine brede Skygger som en Sørgedug over hans Leje.

Hans Bedrøvelse forekom ikke de ældre Munke besynderlig. De var vant til sligt hos unge Brødre; og Prioren plejede at sige: „Soldaten ræddes i den første Krig, Munken græder i det første Aar; naar den ene har lugtet Krudtet og den anden Røgelsen en Tid lang, saa jævner det sig af sig selv.“ — Denne kolerisk-flegmatiske Mand var skabt for sin Stand, som den var, men ikke for Standens Hensigt; thi hans Sjæl var uden Kærlighed, og han førte blot Begrebet Kærlighed til Gud paa Læberne. Da han traf Johannes i Taarer, sagde han: „Pres den kun ud, denne syndige Saft af en giftig Rod! Lad dine Lidenskaber rase, desto før afmattes de.“ „Ak, ærværdige Fader!“ svarede Johannes, „I ved ikke.“ „Jeg ved, hvad jeg vil vide: at du er en Synder! du bilder dig ind, at der er hændet dig noget usædvanligt; og Krystallerne i Bjærgene ligner ikke hinanden mer end det ene Ynglingsliv det andet.“ Han vilde præke mere; men nu kom man og meldte et Lig, som skulde bisættes i Kirken, og de maatte ile til Processionen.

Italienerne begraver ikke deres døde som Protestanterne. Hos os er al Ting anlagt paa en stille Højtidelighed, der bærer al Ting Præget af et lidenskabeligt Skuespil. Man iler af Sted med de døde som til en Dans. Først løber Kordrengen med en Klokke foran Krucifixet, Skaren bryder gennem Gaderne, og alle knæler til begge Sider, saa snart man skuer Korset, der bæres højt foran. Liget ligger i en

aaben Kiste, og bag efter følger de barmhjærtige Brødre, et frivilligt Lav, der bestaar af alle Stænder fra Hertugen ned til Betleren. De iler, naar en vis Klokke ringer, i et hvidt Overtræk af Sted for at være ubekendte; at ikke kristelig Kærlighed skal faa Skin af jordisk Forfængelighed. Dette Overtræk danner en Hætte over Hovedet med to udskaarne Huller for Øjnene. Saaledes styrter disse hvide Skikkelser bag efter Kisten som Spøgelser med hule Øjne; og det hele har virkelig noget gyseligt. I Kirkedøren mødes de af Munkekoret; Ceremonierne holdes; naar disse er til Ende, lader man den døde staa tilbage i Kirken. Nu er al Ting forbi, Liget overlades i Gravernes Hænder og sættes i Jorden uden videre Omstændigheder.

Saaledes mødte ogsaa her Brødrene i Maria Novella den døde. Johannes stillede sig mekanisk hen i Munkenes Rækker. Messen begyndte; uden at tænke paa, hvad han gjorde, istemte han den. Nu blev der en kort Stilhed. — „I Sandhed, Johannes!“ sagde Broderen Martin, som stod ved hans Side, „dette har været en dejlig Pige. Hun ligger jo endnu der saa frisk med Jomfrukransen i sit Haar, som om hun levede.“ — Ved disse Ord vaagnede Johannes, slog sine Øjne op, betragtede den hvide langtudstrakte Skikkelse og opdagede — Angelica! Som et Marmorbillede fra Oldtidens skønneste Mesterhaand laa hun der. Hendes Ansigt var hvidt som Sne; men den hvide Sne havde endnu intet af det blaalige, mindre det grønlig Ligskær, der gør Synet af en død saa gyseligt. Johannes faldt i Afmagt.

Da han atter vaagnede, fandt han sig i sin Celle, Maanen skinnede i hans Værelse paa Elfenbens Bordiken, som stod i Vinduet. Han sprang op og lyttede, men hørte intet. Klosterbrødrene laa i Midnattens Slummer. Han ilte til Vinduet; — den lille Daase tabte sit Skin. „Det er en Drøm!“ raabte han.

„Jeg maa have Vished.“ — Med disse Ord ilede han gennem den mørke Klostergang til Kirken. Han traadte ind. — En Gravlampe straaledede ham i Møde, — han fordoblede sine Skridt. Det varede ikke længe, før han saa Ligkisten paa det forrige Sted, før han opdagede Blomsterkransen og de sorte Løkker om den blege Pande. Himmel! det var kun alt for sandt! Der laa hun. Johannes knælede for hendes Kiste; grædende betragtede han det hvide Ansigt, de store Øjenlaag, der hvælvende sig over de slukte Lys. „Angelica!“ raabte han, „du elskede en ulykkelig, hvad var der andet for dig end at dø?“ — Her kvaltes hans Ord paa Læberne, og ubevægelig stirrede han paa den døde. Da — man tænke sig hans Forfærdelse, — da smilede Liget! — Hendes Barm hævede sig — hendes Hænder strakte sig mod Himmelen, hendes Øjne aabnede sig som Blomsterkalken for Solens Straaler, og hendes Læber talte disse Ord: „Tilgiv, hellige Guds Moder! Tilgiv, hellige Ignatius! min Skytspatron. Kærlighed undskylder alt. Lad mig se ham, tale med ham, omfavne ham en eneste Gang, saa vil jeg gjerne dø. O hellige Magdalena! bed for mig hos min Frelser! Kun en eneste Gang lad mig trykke ham til mit Bryst!“ — Med disse Ord rejste det skønne Lig sig overende i Kisten, slyngede sine Arme om Munkens Hals og trykkede sine varme Læber til hans Mund.

Hvor snart forstod Johannes alt. Hun elskede som en Romerinde, det vil sige med en Lidenskab, der knuser Hjærtet uden Tilfredsstillelse, og som spotter enhver Fare for at naa sit Maal. Hendes Fader havde opdaget hendes Kærlighed; thi en Aften da han troede, hun bad andægtig paa sit Kammer, og sneg sig hen for at glæde sig ved hendes Bøn, hørte han hende sige: „Hellige Moder Maria! skænk mig den skønne Broder Johannes til Elsker;

lad ham vorde min! Ellers maa jeg dø.“ — Nu var den gamles Beslutning tagen; men han havde ikke Besindighed nok til at være klog. Han styrtede ind og gjorde sin Datter bitre Bebrejdelser; derpaa besluttede han jo før jo hellere at rejse bort igen til Rom. Angelica faldt i en hidsig Feber. Hun tvivlede ikke om, at hun skulde dø og sendte den gamle Kone til Johannes med den lille Kærlighedserindring. Men i en af de vaagne Nætter, hun tilbragte i Feberheden, kom det hende for, som om en venlig Engel steg ind ad Vinduet til hende med guldgult Haar og lange, lysegrønne Vinger, spættede med Purpurfjer. Han traadte for hendes Leje og sagde: „Angelica! du skal ikke dø; men du skal tage en Sovedrik. Saa bærer de dig hen til Klosteret; der vil du om Natten træffe Johannes, og saa kan I flygte bort til Ægypten ligesom Joseph og Maria!“ —

Hvor tro Angelica fulgte sin Engels Raad, har vi set; hvor saligt dette Øjeblik var, at de glemte, hvad der var omkring dem, og kun følte Kærlighedens Fryd i hinandens Arme, falder af sig selv.

I dette Øjeblik kom Battista og Pietro, de to Graverkarle, der skulde skrue Kisten til og bære den døde til Kirkegaarden. — „Hvad er Klokken monstro?“ spurgte Battista. „Det er nok Midnat!“ sagde Pietro. „Nu ligger alle Mennesker og sover paa deres grønne Øre, undtagen vi og Spøgelserne,“ sagde Battista. „Ja, hvad skal man sige til det?“ sagde Pietro. „Nu skulde vi have denne Pige i Jorden!“ sagde Battista. „Ja, der er vel ingen, der gør det for os,“ svarede Pietro. „Tager jeg ikke Fejl, saa sidder hun der over Ende i Kisten,“ sagde Battista. „Og snakker med Djæveln,“ sagde Pietro. „Ja, det er da ikke første Gang, det er sket,“ sagde Battista, og holdt sig ved Vievandskarret. „Det er vi saa vant til,“ sagde Pietro, idet han stænkede sig af al

Magt med Vievand i Ansigtet. „Fordømt, at jeg har glemt min Rosenkrans!“ mumlede Battista, „ellers kunde man dog bede et Paternoster eller to.“ „Et Par Kors kunde man dog altid slaa for sig uden Skade,“ hviskede Pietro. „Det hjælper ikke! Al Ting har sin Tid, og Djævelen vil ogsaa have sin.“ „Er du bange?“ „Jeg skulde have tjent mine tyve Aar som Graverkarl og være bange for Spøgeri!“ Her tog Battista en lille Flaske frem og tog sig en Slurk. „Giv mig ogsaa en Taar,“ sagde Pietro, „at styrke Samvittigheden paa.“ „Har du været i Messe i denne Uge, min Bro'r?“ „Fire Gange!“ „Naa, saa behøver vi ikke at bryde os om nogen Ting.“ „Men jeg tror, jeg glemte min Sele ude paa Kirkegaarden.“ „Bliv lidt, jeg skal hente dig den.“ „Hvilken Snak! lad du mig gaa selv.“ „Kommer du nu med dine Komplimenter igen?“ „Jesu Maria! der kyssede han hende; ser du, hvor han trykker hende til sit Bryst?“ Her gav de sig begge til af panisk Skræk at løbe Hovederne mod en Kirkesøjle. „For en Djævel med Klør og Knudesvøbe,“ sagde Battista, da de atter stod under aaben Himmel, „er jeg ikke bange; men begynder han først med at kysse og karessere, saa har Fanden rent sit Spil.“

Ved deres Bulder vaagnede Prioeren. Han havde næppe hørt, hvad der havde givet Anledning dertil, før han ilede til Kirken. I Begyndelsen havde den besynderlige Gruppe ogsaa nær forfærdet ham. Den ranke Angelica sad oprejst i Kisten med Jomfrukransen om sit Haar i et langt flagrende Klædebon. Ved hendes Fødder laa Johannes i den sorte Kappe. Hendes hvide Arm snoede sig omkring hans Hoved, og Kærlighedens søde Samtale lød som en sagte Hvisken gennem Kirkehvelvingen. Men snart forstod Prioeren alt. Han paalagde Graverkarlene Tavshed, men lod dem dog blive i den Formening,

at de havde set Spøgeri. De elskende, som intet havde mærket af, hvad der foregik, fandt det nu endelig nødvendigt at skilles ad, efterat de først havde aftalt deres Flugt. Johannes forlod Angelica for at gøre Anskrig. Han fortalte, som sandt var, at han var gaaet ned i Kirken og tilfældigvis havde opdaget den skindøde. Det øvrige fortav han. Prioren lod, som han ingen Mistanke havde. Den opvaagnede Pige blev bragt til en Læge i Nabolaget. Hvor glædede sig Johannes, da han atter stod paa sit Kammer; med et let Hjærte overlod han sig til den vederkvægende Søvn.

Men han havde en fæl Drøm. Det forekom ham, som om han blev taget af to haandfaste Karle og baa-ret ned i et skummelt Fængsel. Hvor forfærdedes han, da han vaagnede og fandt Drømmen virkelig. I en mørk Kælder, hvilken kun et lidet Gittervindue ovenfra belyste, laa han i Lænker paa et Halmknippe. Han kendte sit Opholdssted: det var Carceret, hvor Munkene blev bragte ned for Forseelser. Han tvivlede ikke om, at han var opdaget, og Tvivlen gik over til Vished, da Prioren med en stræng Mine stod for ham.

„Hvad der er sket i Kirken i Nat,“ sagde han, „er en Hemmelighed, som jeg ved, og kun to endnu uden mig. Du slipper denne Gang med naadig Straf. Her sidder du i otte Dage. Den knappe Kost og Stedets Ensomhed vil bringe dig paa rolige, din Stand værdige Tanker. Naar den Tid er forbi, ser du atter Dagens Lys. Angelica ser du aldrig mer. Det vil komme an paa din Opførsel, om jeg siden skal behandle dig med Skaansel eller Strænghed.“ — Med disse Ord forlod han ham.

De otte Dages Fængsel og Angsten for Angelicas Skæbne forvandlede Johannes til en Skygge. Han faldt hen i stille Tungsind. I denne Tilstand bragte

hans Broder ham Efterretningen om Angelicas virkelige Død. Johannes gav sig atter til at læse Bibelen. Men det gamle Testamente havde ikke mere det tillokkende for ham; derimod hang han med sit hele Hjærte ved det nye. Alle de fromme, unge Kvinder deri forestillede han sig som Angelica, især Maria.

To Aar efter denne Begivenhed blev der en stor Glæde i Klosteret over et herligt Madonnabilled, som Munkene fik til deres Kirke. Det var malet af den store Rafael, som opholdt sig i Rom ved Leo den Tiendes Hof. Leo havde skænket det til sin Fødeby, og da Maria Novella just manglede en smuk Altertavle, fandt man, at her var det mest passende Sted. Ved alle Maaltider blev der i Refektoriet talt om dette Billed, om den Ære, der gjordes Kirken dermed, om den store Rafaels Geni. Johannes glædede sig ikke. Han var vant til at tænke sig Maria som Angelica, og det ærgrede ham, at en Hændelse skulde forstyrre ham i hans kæreste Fantasi.

Nu kom endelig den længe ønskede Dag, og Maleriet blev opstillet. Hvo kender ikke det herlige Billede i det mindste af Kobber eller Beskrivelse, der endnu hænger i Dresden til Efterslægtens Glæde.

Der stod hun — nej, hun svæved
 Paa spæden Jomfrufod;
 Og Morgenvinden bæved
 I Slørets Straaleflod;
 Og sædeligt sig slynged'
 Det røde Purpurhæng,
 Mens hun paa Armen gynged'
 Den tankefulde Dreng.

Hun stod ej som en Moder
 Men som en Søster skøn;

Det Barn var hendes Broder
 Langt mer end hendes Søn.
 Hun hæved' ej sit Øje
 Mod Himlens hvalte blaa;
 Hun lod det ej sig bøje —
 Sødt hen hun før sig saa.

Uskyldig og saa rolig;
 Et Smil paa Læben lo;
 Blyfærdig og fortrolig,
 Saa salig, pigefro;
 Saa skøn — ak, kan min Tale
 Dig det beskrive vel?
 Det kan kun Engle male,
 Som Englen Rafael.

Med Lokker sølverhvide
 Sixtus nedknælte da,
 Men til den anden Side
 Den fromme Barbara.
 Han hæved' venligt Øjet,
 Hun saa andægtigt ned.
 Hist mandig Visdom bøjet,
 Her blysom Kvind'lighed.

Og dybt i Grunden lutter
 Keruber i det blaa;
 Og nedenfor to Glutter
 Med brune Vinger paa.
 Med Haand paa Kind, alene,
 Som voksne grubled' de.
 To Aar var kun den ene,
 Den anden var alt tre.

Den største var Fornuften,
 Fingren paa Munden laa;

Den mindste saa i Luften —
 Men hvad han tænkte paa?
 Ak, paa sin Liljestængel
 Og andet Rangleri;
 Det var den lille Engel
 For Kunst og Poesi.

Den lille Engel svæver
 Nu om sin Malers Grav,
 Og Harpestrængen bæver
 Til Tak for, hvad han gav;
 Men mange Toner svinde,
 Og Kunstnerværket dør,
 Men skøn staar din Gudinde
 Usløret med sit Slør.

Og selv naar Tavlen falder
 Ned i sit Støv til Jord,
 Skal dog den sidste Alder
 Dig værne høj og stor.
 Et værdigt Eftermæle
 I Krøniken skal staa
 Og sene Slægt besjæle
 Til i dit Spor at gaa.

Det var en solklar Morgenstund, da Johannes første Gang traadte i Kirken alene for dog engang at se Billedet. Med Armene over kors, med nedbøjet Hoved nærmede han sig Alteret. „Nej, min elskede!“ sagde han, „dit Aasyn staar for dybt i min Sjæl til at vige for noget fremmed. Jeg tør frit se paa Rafaels Maria; jeg er vis paa, at det kun er en Skygge mod din Skønhed.“ Med disse Ord opløftede han sine Øjne og saa — Angelica!

Der kunde ingen Tvivl være om, at hun havde siddet for Rafael, og at hun altsaa levede, siden

Billedet var nyt. Det ideale, det helligtfromme havde vel Romerinden ikke saaledes haft; men en Elsker glemmer let, hvad hans elskede mangler over de Fuldkommenheder, hun besidder.

Den inderligste Længsel efter den virkelige Angelica betog ham, og kun Haabet om, at hun snart vilde lade ham erfare sit Opholdssted, kun Frygten for at forfejle hende, hvis han flygtede paa egen Haand, holdt ham tilbage. I denne Forventnings-tid ofrede han sin hele Kærlighed til Maleriet. I Begyndelsen havde det højtidelige Udtryk, hvori den elskede stod, holdt ham i en ærbødigt Afstand. Lidt efter lidt tabte denne Følelse sig og gik over til en stærkere Attraa. Hans Øjne funkledede, hans Kinder glødede, hans Læber blussede; kort — han var forelsket i den skønne Madonna. Hver Gang han nu stod for hende, opkom den Lyst hos ham at stige op paa Alteret og trykke sin Mund til hendes Læber.

Imidlertid havde en Tyvebande faaet Nys om dette Billede, besluttet at stjæle det og bringe det til en engelsk Fribytter, der laa for Anker i Livorno, og som havde lovet dem en stor Sum Penge derfor. Natten, man havde bestemt til dette Tyveri, var just den samme, i hvilken Johannes vilde bestige Alteret for at kysse Angelica. Tyvene gjorde alle Anstalter og belavede sig til den bestemte Tid at bryde ind i Kirken. Imidlertid havde Ruggiero, et ungt Menneske af Banden, faaet Samvittigheds-skrupler. Paa den anden Side vilde han dog ikke gøre sine Kammerater ulykkelige. I sin Hjørteangst løb han til Klosteret i Mørkningen. Den første Munk, han traf, var Martin, Johannes' Broder, for hvem han straks aabenbarede, at en Tyv vilde bryde ind i Kirken i Nat og stjæle Billedet. — Martin spurgte, om det kun var een? Ruggiero forsikrede det af Frygt for, at man skulde gøre Alarm og opsøge Ban-

den. Derpaa ilede han igen til sine Kammerater. — „Hvad fattes dig?“ raabte Hovedsmanden; „du ser jo ud, som om du havde forraadt vor Herre.“ „Jeg har vel Aarsag til at være forskrækket,“ sagde Ruggiero; „nu nylig gik jeg forbi Klosteret, hvor jeg hørte Guardianen staa og tale med en anden Munk i Døren. Jeg kunde mærke paa alt, at vi er forraadte, og at man venter os i Nat.“ — Disse Ord forstyrrede den hele Plan. At Ruggiero i samme Øjeblik skulde forraade sine Stalbrødre for Munkene og disse igen for hine, var der ingen Sandsynlighed i. Saaledes blev da Anslaget forstyrret, og Tyvene flygtede bort fra Florents endnu samme Nat.

Imidlertid havde Martin, som higede efter at vise den hellige Kirke, hvor meget han vaagede over dens Ret og dens Hæder, udrustet sig med alt det Mod, som der hører til at gaa mod en Kirkerøver. Han vilde ikke gøre Alarm, han vilde selv forsvare Madonnas Billede og fælde den frække, som vovede at røve det. Han erindrede sig alle de Helgenlegender, hvori de udødelige Helte havde overvundet Drager, Hedninger og udstaaet tusinde Farer. — „Og skulde jeg end dø,“ tænkte han, „saa har jeg dog den Vished, at jeg falder for den hellige Jomfrus Ære.“ — Med disse Ord tog han en lang Hellebard, som stod i Forstuen til Klosteret, gik ind i Kirken og skjulte sig bag en Søjle.

Det var Midnat, da Johannes listede sig ind i Kirken og nærmede sig Højalteret. Maanen skinnede ikke denne Gang. Det var mørkt, den svage Lampe i Koret udbredte kun et mat Lys. Dette havde Johannes forudset og forsynet sig med en Blændlygte. — Da Broderen saa ham komme med Lygten, tvivlede han ikke om, at det var en Tyv. Han stillede sig til Udfald med sin skarpe Hellebard og kaldte

St. Georg og alle Helgene til Hjælp i dette dristige Foretagende.

Johannes satte Lygten paa Alteret og gyste. — „Hvor tør du?“ tænkte han, „betræde Herrens Alter med din Fod? Vanære Guds Moder med dine jordiske Læber. Men det er ikke Madonna,“ tænkte han saa igen, „det er Angelica.“ — Med disse Ord steg han dristig op paa Alteret, omfavnede Billedrammen og trykkede sin Mund til Madonnas Læber. Men i samme Øjeblik sad ogsaa Martins Hellebard i hans Skulder, og han styrtede baglæns ned af Alteret. „Saaledes straffes Formastelsen!“ hørte han en bekendt Stemme raabe. Mere ænsede han ikke, han sank bevidstløs hen.

Da Martin opdagede, at han havde saaret sin egen Broder dødeligt, stod han længe i stum Fortvivlelse og stirrede hen paa den blødende. Derpaa opfyldte han Kirken med sit Skrig, vred sine Hænder og styrtede ud med Hellebarden i Haanden i den mørke Nat. Han løb som en afsindig gennem Gaderne, indtil han stod ude paa Vejen til Rom. Her ilede han nu atter af Sted, som om hans Broders Aand forfulgte ham.

Martins Skrig havde vakt adskillige Munke; de ilede til Kirken og fandt Johannes i sit Blod. De tvivlede ikke om, at han var overfaldet af en Kirkerøver, som paa hans Skrig havde taget Flugten. De forbandt ham, førte ham til hans Celle og ved at gnide ham i Tindingen med Eddike, bragte de ham for et Øjeblik til sig selv igen; men af Mathed faldt han snart atter i Afmagt. Saaret var farligt, og man tvivlede længe om hans Liv; men ved en duelig Broders Hjælp blev han reddet. Johannes ønskede at leve, siden Angelica levede. Hans Broders Flugt fortaf man ham for det første. Det var ikke usædvanligt, at en Munk undertiden tog Flugten, især fra dette

Kloster, hvor Priors Strænghed hindrede de Friheder, der ellers hyppigt gik i Svang. Johannes hagede efter intet andet end at følge sin Broders Eksempel og at flygte som han.

Aaret derefter paa samme Dag, som han havde fundet sin elskede, greb han om Morgenens tidlige Vandringsstaven, kastede det sidste Kys til hendes Billede og ilede bort. Der var al Sandsynlighed for, at Angelica maatte være i Rom, did gik hans Vej. For at gribes og indespærres igen frygtede han ikke meget. De Tiders Mangel paa Politi gjorde det let for, hvem der vilde, at overtræde Ordenen. Det eneste, Johannes frygtede for, var hans Prior; men det varede ikke mange Dage, før han ingen Grund havde længer til denne Frygt, da han i Pilgrimsdragt vandrede ind under de korslagte Nøgler ad Porten del Popolo. Hans Dragt og foregivne Bestemmelse skaffede ham straks Husly i et Hospital for Pilgrimme til Jerusalem. Han kunde nu gaa frit omkring og søge. Men desværre, han fandt intet, og den Dag, paa hvilken han skulde indvies af Paven, for at rejse til det hellige Land, nærmede sig med stærke Skridt.

En Dag, da han var gaaet et temmelig langt Stykke Vej lige til Frascati, kom han til et smukt Hus, der laa i Skyggen af en Lund. Ved Havens Indgang var en Bænk i Nærheden af en høj Rosenhæk fuld af Knopper; ved den gamle brune Bænk stod to Drengbørn og legede. Den ældste, der omtrent kunde være fem Aar, fortalte den yngste, der ikke lod til at være mere end tre eller fire, en Legende. Den mindste stod med største Opmærksomhed og hørte paa Broderen og havde for ret at høre efter lagt sig med begge Armene paa den brune Bænk. Den ældre derimod støttede sig kun med den ene Arm til Bænken og lagde Fingeren paa Mun-

den med en eftertænkksom Mine som for at finde paa noget nyt at fortælle Broderen. Johannes havde ikke betragtet dem længe, før han udstødte et Skrig. Der manglede dem intet uden Vingerne. Det var Rafaels Engle paa Allertavlen! Han hævede sine Øjne i den blaa Luft for at se Madonna, og da han ikke saa hende, raabte han: „Hvor er du, Angelica? Hvor er du?“ — Men de smaa Drengene var der ikke mere. Ængstede af hans Skrig løb de ind i Huset og raabte: „Søster! Søster! der er en gal Mand derude, som kalder paa dig!“

Johannes havde ikke staaet længe, før en smuk ung Mand kom ud af Huset og gik ham i Møde med en Mine, der udtrykte en Blanding af Frygt og Nysgerrighed. — „Er han gal?“ spurgte han Børnene; „hvor er han? Ih, det er jo en ærværdig Broder,“ sagde han, idet han hilste Johannes. Johannes betragtede ogsaa ham. Det var en Mand i sine bedste Aar med et dejligt, udtryksfuldt Ansigt. De store, brune Øjne havde noget smægtende dueagtigt, der dog intet betog dem af deres mandige Skønhed. Kinderne var noget blege, det kastaniebrune Haar adskilte sig i Midten og hang i Lokker om Skuldrene. Issen var bedækket med en lille sort Fløjls Hat.

Rafael Xantio — thi det var denne store Kunstner, — mærkede snart, at Johannes ikke var afsindig; han havde næppe gjort ham et Par Spørgsmaal, før han opdagede, at det var Angelicas Elsker.

Johannes maatte sætte sig paa Bænken og fortælle ham sin hele Historie. Rafael kunde ikke nok forundre sig over det besynderlige Tilfælde, der havde forbundet nogle Menneskers Skæbne med et Kunstværk af hans egen Haand. — „Det er intet Under,“ raabte han, „at Englene maatte falde eder ind ved at se den lille Leo og Urbino her ved Bænken; thi det er virkelig den samme Bænk, der har givet An-

ledning til hin brune Streg i mit Billede neden under. I maa overalt vel vogte eder for at fortælle denne Historie videre. Jeg kunde komme i Ry for at være en blot Naturmaler, i Stedet for at jeg dog nu gælder for en Idealmaler. De fleste Mennesker kan ikke begribe, at det skønne ofte ligger lige for Haanden, naar vi forstaar at benytte det, og at alting i denne Verden maa have en naturlig Anledning.“

Efter at Johannes havde fortalt sin Historie, fortalte ogsaa Rafael, hvad han vidste om Angelica. — „Efter hin besynderlige Tildragelse,“ sagde han, „drev Priorens hæftige Forlangende og endnu mere hendes Faders pludselige Sygdom og Død hende til at flygte til hendes Broder, en driftig Landmand i Campagnen. Prioren havde benyttet sig af hendes første Angst og taget den Ed af hende: aldrig at opsøge eder eller lade eder vide, hvor hun var. Men hun er eder endnu hengiven med sit hele Hjærte. Hendes Skønhed og Ynde var mig straks paafaldende, men det kostede mig meget, inden jeg fik Tilladelse til at male hende. Hun lever her et stille Liv med en Broder. Jeg er begges Ven, og jeg kan forsikre eder, at jeg har aldrig tænkt paa at misbruge dette Ven-skab; thi skønt jeg vel har Ord for at elske Skønheden, saa gaar mig dog den aandelige langt over den legemlige; og har min Sjæl først fundet Tilfredsstillelse i en huld Sympati, saa kunde ingen lavere Attraa friste min Amor til at give sin Psyche andet end det barnligtuskyldige Kys.“

Disse Ord satte Johannes i Forlegenhed, inden Maleren fik forklaret, hvad han mente med denne mythologiske Talemaade. — „Vil I lyde mit Raad,“ sagde Rafael, „saa følger I mig i Dag til Rom uden at se Angelica. Hendes Broder er hæftig og maa forberedes først.“ Johannes maatte love, intet Skridt at gøre uden Rafael.

Næste Morgen tidlig gik Rafael hen i Vaticanet. Klokken var fem, og Solen stod endnu kølig i Horisonten. Kunstneren benyttede den stille, svale Morgen til at arbejde, inden den altfor stærke Hede forbød ham det. Han var just i Færd med at male Leo X. Denne muntre, joviale Pave mødte ham i sit Værelse med den røde Slobrok og den lille Hætte paa Hovedet af samme Farve, saaledes som man endnu ser ham paa det herlige Portræt. — „God Morgen, min gode Søn!“ „Tak, hellige Fader!“ „Det er en smuk, frisk Morgenstund.“ „Ja! men jeg frygter dog, vi faar Scirocco inden Aften; Luften er trykkende.“ „Intet mindre, Rafael! den er vederkvægende.“ „Maaske ligger Fejlen hos mig, hellige Fader, jeg kom silde til Sengs i Aftes. Vil I, at jeg skal begynde?“ — De satte sig. Et Øjeblik efter begyndte Paven med et venligt Smil: „Du lever for uordentligt, min gode Rafael! Du skader din Sundhed, mit Barn! Betænk, hvad Gud har betroet dig!“ — Rafael lagde Penselen: „O hellige Fader, naar I begynder saaledes, saa er det bedre, vi straks holder op igen.“ „Nu, nu! Du er kort for Hovedet, min Søn, det er din egen Skade — og vor med.“ „Jeg havde tænkt,“ sagde Rafael, „at male eder som en venlig Mand, hvis I prædiker for meget, staar der, inden vi ved et Ord deraf, en vred Munk paa mit Lærred.“ — Leo smilte og rystede paa Hovedet. — „Nu bliver det alt bedre,“ sagde Rafael. „Naar man kun giver efter i alt!“ mumlede Leo. „Det er nødvendigt!“ raabte Rafael. „Hvorledes skulde jeg male Leo som en Mester, hvis jeg sad for ham som en Skoledreng?“ „Man kan være en stor Kunstner, Rafael! dog —“ „Og om jeg nu havde i Sinde at forandre min Levemaade?“ vedblev Rafael, idet han lagde Penselen, stod op, gik nogle Skridt tilbage og holdt Haanden over Øjnene for i en længere Fra-

stand at betragte sit Arbejde. „Nu da, min Søn?“ spurgte Leo nysgerrigt. „I har saa tidt raadet mig til at gifte mig, hellige Fader!“ „Jeg tror, at du i enhver Henseende vilde vinde derved, min Søn!“ „Ja,“ hvad kan det hjælpe mig, om jeg ogsaa vilde? Min Kærlighed er ulykkelig, og jeg ser mig for evigt berøvet min elskede.“ „Elsker hun dig da ikke igen?“ „Hun elsker, som hun elskes.“ „Er hun da gift?“ „Ja desværre! og det med en Brudgom, som hun først skal eje efter Døden.“ „Er det en Nonne, Rafael?“ „Det er en Nonne, hellige Fader!“ — Den hellige Fader smilte. „Efter din Maade at elske paa,“ sagde han, „vil du vist lige saa vel i Klostret som i Paladset finde Skønheder, der indtager dig; men kender jeg Rafael ret, saa er han ingen af de Elskere, som drukner sig af Fortvivlelse.“ „Men,“ sagde Rafael pludselig i en anden Tone med den ham saa egne Gratie, der paa en sjælden Maade forstod at gaa over fra den letteste Spøg til den dybeste Alvor; „men, hellige Fader! hvis det nu var en anden? En af disse stille, mørkere Sjæle, der ikke forstaar at plukke Blomster paa Livets Vej, hvor de findes, men som havde fæstet sit Øje paa en eneste huld-salig Rose, vilde du da vel nægte ham denne Rose, hvis den stod i dit Urtebed? Vilde du ikke lige saa vel benytte dig af de Nøgler, Sanct Peder har betroet dig til at løse som til at binde med?“

Leo begreb ikke, hvad han mente, og nu fortalte Rafael ham den hele Historie med al den Veltalenhed og al den Kraft, som Geniet og Følelsen af at være den gode Sags Apostel gav ham. Det hjalp ikke, alt hvad Leo protesterede. „Ved disse hellige Mure!“ raabte Rafael, „hvor jeg har anvendt min Tid, min Flid, min Ild og mit Liv i din og Kirkens Tjeneste, ved disse Stanzer! hvis brogede Vægge vil vidne om Religionens Magt og dens Virkning, naar

den længe har været lunknet og kølnet blandt Menneskene, besværges jeg dig: skænk mig denne Munk af Klostret og lad mig forene ham med hans Pige! — Du er Jesu Statholder; vel, saa maa du gøre Mirakler som han. Rør ved den værkbrudne og lad ham rejse sig af sit Kummersleje! Lad ham som Enkens Søn af Nain staa op fra Dødningbaaren; og har han ingen Moder, der kan græde af Glæde over hans Opstandelse, saa vil hans Elskerinde gøre det desto mer.“ „Men det vil gøre Opsigt, Rafael! Just nu paa denne Tid, da Kætteriet gaar saa stærkt i Svang.“ „Saa meget desto før! Han kunde jo flygte med sin Angelica til Tyskland; hans higende Sjæl kunde gribe efter Luthers Lære og lade sig henrive af den, hvis hans Troskab for dig og Kirken ikke var lige saa stor som hans Kærlighed.“ — Hvorledes kunde Leo, hvis Sjæl var aaben for det skønne, længe betænke sig? Han gik hen til sit Skrivebord, tog et Stykke Pergament frem — og inden fem Minuter havde Rafael et Brev i sin Lomme, der gav Johannes Frihed og tillod ham at gifte sig med Angelica.

Rafael ilede til Hospitaliterklostret med den glædelige Tidende til Johannes, men traf ham ikke. Han var gaaet ud til Klostret Grotta Ferrata, sagde man, og kom ikke hjem inden Aften. Rafael kunde næppe oppebie Solens Nedgang. Da Johannes endnu ikke kom, steg han til Hest og tog Vejen til Frascati, hvor han ikke tvivlede om, at Johannes var vandret hen gennem den skønne Platanalle fra Grotta Ferrata. — Det var maanelyst i Begyndelsen, men alt som Rafael nærmede sig Gonsalvos Hus, blev det mørkere. Himlen bedækkedes med Skyer, og det regnede smaat. — Rafael standsede ved Gonsalvos Port; han vilde ride derind, men hørte Støj i Haven; røde Blus glimtede bag Træernes sorte Grene.

Rafael sprang af Hesten og skyndte sig did. I Havegangen laa Johannes paa Jorden bleg som et Lig. Gonsalvo stod blussende af Forbitrelse over ham som en Hævnens Engel med blinkende Dolk. Med flagrende Lokker laa Angelica paa Knæ og beskærmede med sit eget Legeme sin Elskers Bryst for den rasendes Stød; en firskaaren Karl stod med brændende Fakler i Hænderne og betragtede som nysgerrig Tilskuere næsten ganske flegmatisk det hele Optrin.

„Hold inde!“ raabte Rafael; „er du afsindig? Hvad vil du?“ „Jeg vil dræbe ham!“ fnysede Gonsalvo; „denne Djævel, som har forstyrret min Søsters Ro. Jeg skal lære den fortvivlede Munk at sætte hende Stævnemøder i Haven om Natten.“ — Rafael vendte sig til den firskaarne Karl: „Giv mig dine Fakler,“ sagde han, „dem kan jeg holde. Grib din Herre! Du har Kræfter! Hold ham fra det fortvivlede Skridt! hvis ikke forklager jeg dig i Morgen for Paven, og du er hængt inden Aften.“ — Den forfærdede Karl tabte ved disse Ord den ene Fakkell paa Jorden af Angst, den anden rakte han Rafael, greb med sine store, stærke Hænder omkring sin Herres Arm og holdt ham tilbage. Skønt Rafael skælvede, maatte han dog først et Øjeblik opmærksom betragte denne besynderlige Gruppe. Den blege Johannes, der laa udstrakt som død; Angelica, der svævede over ham som venlig Skytsengel; Gonsalvo blussende af Forbitrelse, og Gaardskarlen med den stærke Flegma; alt dette i Nattens Mulm, oplyst af den ene Fakkell i Kunstnerens Haand og af den anden, der laa halvudslukt, rygende paa Jorden; — medens Regnen ligesom for at køle den vilde Vrede faldt fra Himlen; og Havens Blomster og Blade lig bange Piger skælvede med Taarer paa Kinderne. — Alt dette frem-

bragte en Nattescene, der ikke kunde andet end bevæge Kunstnerens Fantasi.

Nu traadte Rafael hen for Gonsalvo og raabte: „Gonsalvo! Dæmp din Vrede! Johannes er uskyldig! I skal alle vorde lykkelige.“

Ved at se Rafaels aabne, glædebringende Ansigt svandt Gonsalvos Raseri. Han var vant til at betragte denne store Mand som sin gode Genius. Hvad Under, at det lykkedes Rafael at vriste sin Ven den blinkende Dolk af Haanden og at kaste den paa Jorden.

Johannes, der tvivlede om nogensinde at forenes med sin elskede i denne Verden, havde besluttet endnu engang at se hende og tage Afsked med hende. Paa Landevejen igennem Skoven traf han de to smaa Brodersønner. Han forærede dem nogle Billeder, som han havde hos sig, og til Gengæld fortalte de ham alt, hvad de vidste om deres Søster, saaledes kaldte de den unge Faster. Af denne Meddelelse fik Johannes Vished om, at hun elskede ham endnu. Han lod de smaa Dreng gaa hjem. Da Natten faldt paa, gik han til Gonsalvos Have. Den lille Leo hade fortalt, at hendes Kammer stødte til Haven og Broderens til Landevejen. I den stjerneklare Nat hævdede Johannes sin Jøst. Angelica, hvis Søvn var let som Fuglens, vaagnede og hørte ham synge:

Din lille Blomst i hviden Gemme:

Forglemmigej

Har vist den Vej,

Hvor sand Lyksalighed har hjemme.

I Himlens Bolig, himmelblaa,

Du elskte! skal vort Bryllup staa.

Og nu god Nat! nu vil jeg tie.

Her gaar jeg fra

Angelica;

Men hisset finder jeg Marie.
Du var den hellige Jomfru mig,
I Himlen tør jeg elske dig!

Derpaa vilde han bort; men i det samme aabnede Angelica Døren og laa i hans Arme.

Hvorledes deres Glæde blev afbrudt, har vi set; men vi har ogsaa set Himlen klares op igen ved Rafaels Komme. Det gaar ofte med Ulykken som med en farlig Sygdom: den stiger til en vis Grad; kan Mennesket udholde den, saa aander han let igen, naar det farlige Øjeblik er overstaaet.

Johannes traf ogsaa sin Broder Martin ligesom denne fortvivlet vilde drage som Pilegrim til Palæstina for at udsone sit Brodermord. Han blev nu i Rom i et Kloster — og besøgte ofte det lykkelige Par. Angelica skænkede Johannes to Sønner, som han kaldte Leo og Rafael.

DEN BILLIGE KUNSTDOMMER

Den unge Vinfred levede ensomt nogle Mil fra Breslau i en Landsby, hvor hans Fader havde været Præst.

Havde Vinfred været Katolik, saa var han bleven Munk; han plejede tit at klage for en gammel Degn, som han boede hos, at denne Orden aldeles var ophævet hos Protestanterne. — „Vi har udryddet meget af Hveden tilligemed Klinten,“ sagde han. „En Del af vore gejstlige er ligesaa store Fanatikere som fordem de vanvittige Eremiter i Ørknerne, de hader Kunsterne og Livet. En skøn Kirke, herlige Malerier, himmelsk Musik tilhører ikke længer Gudstjenersten. De fordømmer hver uskyldig Fryd; taler kun om Blod og Vunder, og af deres evige Truen med og Angst for Djævelen, skulde man tro, at de frygtede ham mer end Vorherre. Hvorfor har man dog aldeles ophævet Munkeklostrene? Nu er alting anlagt paa den saakaldte Nytte, og denne Afgud dyrker man og ofrer Mennesker til som til en anden Vizlipuzli. Er der ikke en usynlig Kirke, et højere Samfund i Aanden for Menneskene, for hele Jorden? Nu skal de alle have Levebrød for at giftes, og giftes for at fylde Husene med Børn, der atter skal have Levebrød. Hvad skal alle disse Embedsmænd og Forretningsmænd til? Den ene river Brødet af Munden paa

den anden, misunder, arbejder imod og nedsætter den anden. Var det ikke godt, at Staten bekostede en Indretning, hvor aandfulde, nøjsomme, flittige lærde, ædle Mennesker, der ikke vilde tage Embederne fra de andre, ikke vilde giftes og fylde Staten med fattige, tærende Borgere, fik et beskedent Udkomme? En Celle, en Kjortel, et tarveligt Maaltid? Kunde ikke disse Mænd ved Skrifter, ved et ædelt Eksempel i Samtale og Omgang virke mere Nytte for ringe Løn end mange middelmaadige Embedsgøglere?"

Den gamle, gode Degn søgte ved slige Lejligheder at snakke ham disse Munkegriller ud af Hovedet; men han havde ikke Vinfreds Veltalenhed.

„De ved,“ sagde Ynglingen, „det er ikke af Egen nytte, at jeg taler; min salig Fader har efterladt mig saa meget, at jeg med Orden og Sparsomhed, i nøjsomme, tarvelige Kaar kunde gifte mig; men derfra bevare mig Gud!“

„Hvorfra skal Gud bevare dig?“ spurgte Degnens lille Datter Sophie, et Barn som gik og legede i Lysthuset, men som i det samme blev staaende og betragtede ham alvorligt med de skønne, blaa Øjne. „Fra at gifte mig!“ gentog Vinfred. Næppe havde han sagt disse Ord, før Barnet gav sig bitterlig til at græde og raabte: „Du er jo min Mand! Du har jo sagt, at jeg skal være din Kone!“ — Vinfred tog den nydelige, lille Pige op paa Skødet, kælede for hende og sagde leende: „Ja, det er en anden Sag, lille Sophie! Du skal være min Kone, det forstaar sig.“

Hermed blev den alvorlige Samtale afbrudt; de stod op i det gamle Jasminlysthus, hvori de sad, og gik igennem den lange Ribsgang, der strakte sig hen mellem Ærter, Bønner, Kaa og Selleri, til Degneboligen.

— — —
Kort efter skete der noget, som tildrog sig Vinfreds største Opmærksomhed og bragte ham til at

rejse til Breslau. Den berømte Lessing var kommen did for at vederkvæge sig efter altfor anstrengende Studeringer. Som Guvernementssekretær hos General Tauenzien troede han at opnaa denne Hensigt, hvilket mange ansaa for umuligt paa den Maade. De Timer, som hans Embedsforretninger, hvilke han afgjorde om Formiddagen, undte ham, helligede han Videnskaberne og selskabelig Omgang. Saasnart han kom fra Generalens Bord, sædvanlig Klokken 4, gik han i en Boglade eller paa en Bogauktion for at forøge sit skønne Bibliotek; eller for det meste hjem, hvor han gjerne indlod sig i videnskabelige Samtaler og Disputer med sine lærde Venner. Han havde fundet Andreas Scultetus, en Digter fra Opitzes Tid; af ham forelæste han ofte noget og undrede sig over, at de andre ikke kendte ham. Sit militære Skuespil Minna von Barnhelm, der gjorde stor Opsigt, havde han nylig digtet, og takkede tildels sine personlige Forhold og sin Post hos Tauenzien for, at han kunde digte det. Nu havde han i Sinde at skrive en Alciades, og der mumledes om en Faust.

Vinfred, som var en stor Ven, Beundrer og hemmelig Dyrker af Muserne, ilede til Breslau.

„O!“ raabte han, da han saa Taarnene paa Breslau, „hvor det maa være skønt og herligt at leve med en stor Mand, at nyde daglig Frugt af hans Skarp-sindighed og Forstand!“

Med disse Tanker kørte han ind i Byen, stod af ved et Værtshus og spurgte Opvarteren, om ikke den store Lessing var her i Byen? — „Nej, min Herre!“ svarede denne. „Det er Skade, De kommer for silde, han forlod os i Gaar. Han var her i en tre Ugers Tid og havde stærkt Tilløb; men nu er han rejst til Berlin for at fortjene flere Penge; thi her gad tilsidst ingen mere se ham, skønt han vel var det værd. Jeg har set ham tre Gange. Han var sine

tre Alen høj, og han kunde løfte, jeg ved ikke hvor mange Skippund Jærn.“ „Hvad er det for en Snak?“ sagde Vinfred. „Spørger De ikke om den store Mand?“ „Jo, om den største Mand i Tyskland, den lærde Lessing, som bor hos General Tauenzien.“ „Ja, saa er vi ganske enige,“ svarede Opvarteren; „men De tager blot Fejl af tre Ting: han er ikke lærd, thi han kan knap skrive sit Navn, han bor ikke hos General Tauenzien, men i den forgyldte Hane; og han hedder ikke Lessing, men Lesser.“

I dette Øjeblik kom Værten ind og gjorde Ende paa Fejltagelsen; men hvor bedrøvet blev Vinfred, da han hørte, at Lessing var farlig syg og laa for Døden af en hidsig Feber. — „Jeg maa se ham!“ raabte han. „Lad mig komme til ham! Jeg vil pleje ham, jeg vil vaage over ham, til han kommer sig igen.“ „Det kunde vel lade sig gøre,“ svarede Værten. „Sagde De ikke, at De havde Brev med til Dr. Morgenbesser?“ „Jo!“ „Det er Lessings fortrolige Ven og Læge; gaa til ham! Tilbyd Deres Tjeneste! Den bliver vist ikke forsmået; thi jeg ved, at der altid maa vaage en over den syge; og Husets Folk er alle trætte af denne Nattevaagen, som de ofte maa skiftes til.“

Det kostede Vinfred ikke megen Umage at blive antaget til denne Tjeneste; han følte sig højt nedslaaet og modløs, da han med Doktoren traadte ind til den syge. „Gode Gud!“ tænkte han, „er det Lessing? Hin sunde, trodsige, forskende Aand? Hvad er selv den dygtigste Mand, naar Sygdommen knuger ham?“

Da Doktoren nærmede sig Sengen, smilede Lessing og betragtede sin Ven med store Øjne. „De kommer belejligt,“ sagde han; „nu kan jeg ogsaa gøre Dem delagtig i en stor Hemmelighed, som De vist længes efter at indvies i.“ „Hvad da, kæreste Lessing?“ „Jeg er just nu beskæftiget med at op-

dage, hvad der foregaar i min Sjæl i det Øjeblik, jeg dør; saa snart jeg ved det, skal De ogsaa faa det at vide.“ „Kæreste Lessing! det er umuligt!“ svarede den bedrøvede Læge. „Ak, De spiller mig Intriger!“ sagde den syge vranten, idet han fortrydelig vendte Hovedet fra ham ind til Væggen og blev ganske stille.

„Mon han er død?“ sukkede Vinfred. „Nej, endnu ikke,“ svarede den deltagende Ven, da han havde følt Patientens Puls; „men jeg har kun lidet Haab. Jeg forlader Dem, thi jeg gør dog ingen Nytte her; og jeg kan ikke udholde den pinlige Spænding. Giv ham hver anden Time tyve af disse Draaber i Vand! Læsk ham ogsaa Tungen med lidt Brystsaff! Jeg gaar ind og lægger mig i næste Værelse. Væk mig, naar der hænder noget usædvanligt, eller naar han er død.“

Vinfred satte sig hen i en Krog, efterat han havde taget en Bog ud af en Boghylde for at læse deri. Den syge syntes at slumre og at drømme tit. Ved Sengen stod et Bord med et Lys og med Medicinflasker, som kastede deres Skygge paa Væggen. Pludselig aabnede Lessing Øjnene og stirrede hen paa Muren. „Der er Kleist!“ sagde han, idet han pegede hen paa en lang Skygge af en af de største Flasker; — „der er han med sin Husarhue og sin Dolmantel for at gaa paa poetisk Billedjagt.“ Ved Siden af den lange Flaske stod en lille, med en kort Seddel ved. „Og det er Moses Mendelsohn med sit Fipskæg! Farvel, farvel, mine gode Venner!“ Dermed sank den syge atter hen i en dyb Slummer.

Vinfred rakte den syge sit Medikament; Lessing tog det. Vinfred spurgte, om han ikke vilde have lidt Brystsaff. Han nikkede og fik det. Saaledes forløb Natten temmelig roligt.

Henad Morgenstunden blev Vinfred overfaldet af

en saa stærk Søvnighed, at han ikke kunde holde Øjnene oppe. Men hvor forskrækkedes han, da han vaagnede ved en sagte Lyd fra et Vindu, der blev aabnet, og saa den syge paa en Stol, for at springe ned i Gaarden fra fjerde Sal.

Han ilede straks hen og omfavnede Lessing. „Hvad gør De?“ raabte Vinfred forfærdet. „Jeg vil maale Dybet for at se, hvor højt jeg kan komme. Gennem Afgrunden gaar Vejen til Stjernerne. Men det er ikke langt nok. Jeg vil til den evige Fornuft, der bor over og under Stjernerne.“ „Brug dog den sunde Fornuft, kære Herr Guvernementssekretær,“ raabte den stakkels Vinfred fortvivlet, „og gaa i Seng igen!“ Ved denne Larm kom Doktoren ind. De fik den syge til Ro igen, og et Par Timer derefter gik Vinfred selv til Værtshuset for at søge Hvile.

— — —

Han sov saa fast, at han først vaagnede henad Middagstid, da Kældersvenden kom for at spørge, om han vilde spise til Middag, der var en anden rejsende, som ogsaa skulde spise i Værtshuset, og som gerne vilde have Selskab. Vinfreds første Spørgsmaal var om Lessing. „Han er død!“ lød det sørgelige Svar. Skønt Vinfred ikke havde kendt Lessing personlig, bedrøvede dog denne Efterretning ham overordentligt.

For at adsprede sig tog han mod Indbydelsen til at spise med den fremmede Herre paa hans Værelse. Det var en munter, fed, blond Sangviniker, en Herr von Beil, som levede af sine Midler og agtede at gøre en Rejse til Schweitz, da han var en stor Elsker af Naturen, især af dejlige Udsigter.

Han hørte med største Ligegyldighed Vinfred berette Lessings Død. „Ja“ — sagde han — „det skal have været en lærd Mand, og han var ogsaa en god Poet, siger man. Men det forstaar jeg mig ikke

paa; jeg bryder mig ikke om slige Fantasterier, der kun eksisterer i Indbildningen og ikke, som de dannede Kunster, er Efterligninger af det solide. Jeg holder mig til Naturen. Jeg har alt i et Par Aar gennemrejst Harzen, det sachsiske Schweiz og Riesenbjærgene, og der er næppe en Udsigt, et Bjærg, en Dal, en Flod, en Kløft, en Hytte, som jeg ikke kender specielt. Men nu vil jeg rejse videre til det virkelige Schweiz. Thi disse Surogater kan ikke tilfredsstille mig. Alt, hvad jeg behøver endnu — thi jeg har Penge nok, en prægtig, mægelig Vogn, og Postheste faar man overalt — men en Ven, en Rejsesælle, en Mand, som jeg kan meddele mine Følelser, og som kan glæde sig med mig over mine Udsigter — det vil ikke sige i Fremtiden, — thi dem behøver jeg ikke; men i Øjeblikket, i Nærværelsen; — en saadan Mand træffer man ikke saa let som et friskt Forspand ved Poststationerne. De, min unge Herre! lader til at kunne være en saadan sympatetisk Deltager. Og vil De i denne Kvalitet gøre Rejsen med, saa staar min Vogn, mit Bord, min Pung og alt, hvad jeg kan tjene Dem med, til Tjeneste.“

Et saadant Tilbud var ikke at foragte. Vinfred rejste til Schweiz med Hr. von Beil.

Men uagtet det Embede, Vinfred havde faaet, at være Hr. von Beils Medtilskuer og Medføler, lod til at være særdeles mægeligt og behageligt, saa mærkede han dog snart, at det var intet mindre ved den uafsladelige Beundring og Sympati, hvortil den utrættelige Hr. von Beil opfordrede ham. Paa enhver Bakke maatte de op og se Landskabet ved at bukke Hovedet ned gennem Benene for at faa en naturlig Ramme. Hver Morgen maatte Vinfred beundre den grønne Farve og Purpuret i Skyerne, hver

Kvæld den forskellige Aftenrøde og Maaneskinnet. Han maatte lægge Mærke til Slagskyggerne og Koloriten paa Løsøret i Husene, til Bøndernes Dragt, til Pigernes Pynt, til Kvæget paa Marken, uden at faa Lov til næsten en eneste Gang at tale med et fornuftigt Menneske, at interessere sig for en skøn Handling eller røres over et Menneskes Skæbne.

Vinfred havde længe lidt af denne taabelige Forskruethed, indtil der indtraf et Tilfælde, som bragte ham til aldeles at bryde med Naturjægeren.

De kom etsteds i Schweiz en Dag paa et Bjærg forbi en Hob Mennesker, der havde forsamlet sig om en gammel blind Sanger med en Fiol paa Ryggen. Han sad der paa et Fjældstykke i en lang Kjortel med et hvidt Skæg, og en dejlig ung Pige laa død og snehvid i hans Skød. Det var hans Datter, som med en Antigones Troskab havde fulgt og ledet ham overalt; men i Nat havde de forvildet sig paa Klipperne i Taagen, de havde intet Husly fundet, og den stakkels syge Pige, der længe havde dulgt sin Svaghed for Faderen, var slumret ind for evig i hans Skød, uden at han vidste det, før der kom fremmede Folk og fortalte ham det; thi han tyssede paa dem i den Tanke, at hun sov. Dette rørte Vinfred overordentligt, og han vendte sig til sin Rejsefælle for nu ogsaa engang at finde Sympati og Deltagelse hos ham. Hr. von Beil var henrykt. „Det er fortræffeligt!“ raabte han. „Hvilket Billede! O, gid jeg havde en stor Kunstner her, at han straks kunde male os det. Den ærværdige Olding, endnu i sin Kraft; den unge Pige, der, som et spædt, afbrudt Blomster, er visnet i hans Skød. Hans Forundring og Uvidenhed, Mængdens Deltagelse. Det er ganske charmant.“ „Og det er alt, hvad De føler?“ spurgte Vinfred. „Kære Vinfred!“ sagde den opmærksomme Natur- og Kunstkender, „bliv mig fra Halsen med

Deres smaalige Sentimentalitet! De maa vænne Dem til at skue Objekterne i Naturen med den Ro og Besindighed, som ene gør os skikkede til at opfatte dem, i Stedet for blot at drikke Dem daglig en Rus af Deres egne barnagtige Følelser.“

„Naa, saa gaa De Fanden i Vold til Deres Natur, koldhjærtede Egoist!“ raabte Vinfred; — „De, hvis Aand kun som en Vadsæk eller Rejseskrin gemmer Billeder for at lege dermed som Børn med Nyrnbergerkram. Mig ser De aldrig mere.“

Med disse Ord vendte han sin Rejsefælle Rygen og gik hen til den gamle Sanger. Hr. von Beil svarede ikke et Ord, satte sig roligt op i Vognen igen og kørte sin Vej. De saa virkelig aldrig hinanden mere. Sin Kuffert fandt Vinfred siden afsat i nærmeste Værtshus.

— — —
Han nærmede sig den blinde Sanger, som alle søgte at trøste, men som sad hensunken i dyb Bedøvelse og vilde ikke tillade, at man bortbragte Datterens Lig. „Saa længe hun levede,“ sagde han, „kunde jeg se endnu; jeg saa med Emmas Øjne, og hun fortalte mig alt, hvad hun saa. Naar vi blandede vore Stemmer sammen, da var jeg lykkelig, altfor lykkelig. Jeg gamle egennyttige Mand, der ikke mærkede, at hun opofrede sig for mig; thi hun var ung og skøn og kunde gjerne have fundet en brav Husbond, dersom hun ikke altfor meget havde elsket sin Fader og daglig udsat sig for Kulde, Regn og Blæst, hvoraf hun tilsidst fik sin Helsot.“ — Da man atter prøvede paa at tage Liget bort, sagde han: „Lad mig kun endnu engang føle paa hendes Ansigt og Hænder! Ja, det er Emma. Nu Farvel! Nu sidder jeg tilbage i en stor, iskold Hule.“

Vinfred blev et Par Dage paa Bjærget i en Hytte, plejede den gamle Sanger, talte med ham om Em-

ma, besørgede hendes Jordefærd og ledte den Blinde, da han fulgte sin Datter til Graven. Men her indtraf en besynderlig, rørende Begivenhed. Da den gamle Mand hørte Snorene rasle ned i Graven med Ligkisten, begyndte han højt at istemme en Salme, som han ofte havde sunget med Emma, mens hun levede. Men da han nu mærkede, at han sang alene, og at den kære Diskant, hvortil han saalænge havde været vant, manglede til hans Bas, — da slog pludselig Stemmen Klik ved en Konvulsion i Struben, og han sank død til Jorden, rørt af et Slag.

Den unge Piges Begravelse blev nu opsat, til Faderens kunde holdes med, og Vinfred sørgede for, at de kom til at hvile ved Siden af hinanden under et smukt Træ paa Kirkegaarden

Da han kort efter sad i et Værtshus, hvor han havde forlangt en Stue for sig selv, hørte han i næste Værelse en af Gæsterne sige til en anden:

„Har du hørt om den følsomme Gæk, den unge rejsende, som var paa Bjærget forleden, da man fandt den gamle, forsvirede Musikant med den døde Datter? Det har været en køn Tøs, som formodentlig benyttede sig ganske artigt af Faderens Blindhed; dog, Krukken gaar saalænge tilvands, til den gaar hankeløs hjem. Men Sværmeren var ganske opløst i Maaneskin og Taarer. Han vilde endog stifte Broderskab med den gamle Drukkenbold; men lykkeligtvis for ham kunde denne heller ikke hænge længer sammen. Det er tungt med slige unge Mennesker, der ikke har mere Forstand, og hvor alting skal være Hjærte. Man burde give dem en Formynders med paa Rejsen.“

Blodet kogte i Vinfred, og for første Gang i sit Liv agtede han at gøre Brug af den Færdighed med Kaarden, som han ved Universitetet havde erhvervet

sig. Han aabnede Døren, der ikke var i Laas; pludselig stod han midt i Selskabet med draget Sværd og raabte til Taleren:

„Min Herre! jeg har hørt, hvad De sagde; men da det ikke blev sagt for at fornærme mig, saa har jeg intet at hævne, hvad mig selv angaar. Kan De bevise, hvad De har sagt om den afdøde Sanger og hans Datter, saa har jeg ikke et Ord mere at sige. Men kan De ikke det, saa erklærer jeg Dem for en Bagvasker, hvis De ikke tager Deres Ord tilbage og erklærer dem for utilgivelig Letsind.“

„Der skal ingen tvinge mig til at bevise, hvad jeg har sagt,“ raabte den fremmede. „Jeg siger det uden at bevise det uden at kende det Tiggerpak. Den ene er ikke stort bedre end den anden. Det er nok for mig.“

„Ogsaa for mig!“ sagde Vinfred. „De er en Bagvasker!“ „Det Ord kræver Hævn!“ „Saa hævn Dem.“

De sloges, og Vinfred gav ham et farligt Saar, hvorfor han blev nødt til at tage Postheste og flygte over Grænsen.

I Triest finder vi ham igen i en Gæstgivergaard, ved Middagsbordet i et temmeligt stort Selskab af fremmede. Han har i Sinde at rejse til Italien. Vinfred er at beklage; han har maaske et Mord paa sin Samvittighed. De hjælper ikke, alle de Spidsfindigheder, hvormed han vil trøste sig.

Ved Bordet var der ham et Par Mennesker særdeles paafaldende. En lille Mand med et udtrykfuldt, ærligt Ansigt, ret et nordtysk Fysiognomi, ved Siden af en stor, fed, smuk Italiener med et falskt Blik, der aldrig var i Stand til at udholde den andens godmodige, tankefulde Øjne. Den lille Tysker lod til at være beskæftiget med en vigtig Tanke, der ikke tillod ham at være opmærksom paa, hvad der

omgav ham. Italieneren derimod, uagtet han stræbte efter at gaa ind i den andens Tankegang, (de talte bestandig italiensk), var saa opmærksom paa alt, hvad der foregik, som en Politispion; og alle Genstande maatte passere Revu forbi hans listige, spejdende Øjne. Undertiden, naar den lille Mand ikke mærkede det, men saa ned paa Tallerkenen, stirrede Italieneren paa ham saa fælt og gyseligt, at det rystede Vinfred, og det undrede ham, at ingen andre lagde Mærke dertil ved Bordet.

Siden fortalte Værten Vinfred, at den lille Tysker var den berømte Winckelmann, og at Italieneren hed Archangeli og var hans Rejsekammerat. Dette Møde bragte vor Yngling for en kort Tid til at glemme sin Tungsind. Han priste sig lykkelig, at han engang i sit Liv skulde se den store Winckelmann, hvis Kunsthistorie han med saa megen Glæde og Beundring havde læst

Den følgende Dag, imellem Klokken et og to, vilde Vinfred gaa til Winckelmann. Men ligesom han kom op ad Trappen, mødte den fæle Italiener ham; som en rasende, bleg og blodig, med en Dolk i Haand sprang han i faa Sæt ned ad Trapperne og løb ud af Porten. Vinfred gjorde Larm; han skyndte sig straks med Værten op i Værelset. Der laa den ulykkelige gennemboret af flere Dolkestik, svømmende i sit Blod, med en Snor om Halsen ved Siden af sin aabne Kuffert. Morderen havde bedt ham om at vise ham nogle Guldmønter, og den ædle Winckelmann var myrdet, idet han troskyldig bukkede sig over Kufferten for at tilfredsstille sin Rejsesælles Nysgerrighed. Men Angsten efter Mordet havde bragt Italieneren til at fly uden at fuldføre sit Rov.

— — —
„Jeg er et Dødningeur! Hvor jeg kommer og banker paa, sker der en Ulykke; og det er grusomt af mig,

at jeg her har lejet et Værelse for otte Dage hos denne fattige Enke, der lader til at føre et lykkeligt, stille Liv med sin lille Datter. Inden jeg forlader dem, hændes der dem vist noget ondt.“ — Disse Ord udstødte den stakkels Vinfred et Par Dage efter hin rædsomme Begivenhed i det lille Kammer, som han havde lejet, da han ikke kunde holde ud at være i det Hus, hvor Winckelmann var myrdet. Han havde næppe sagt disse Ord, før der blev banket tre stærke Slag paa Døren, og Postbudet stod for ham med et frankeret Brev fra Schweitz, lagde det paa Bordet og gik.

Vinfred vovede længe ikke at aabne Brevet. En Schweitzer havde lovet ham at skrive ham til om den farligt saarede, saasnart dennes Skæbne var afgjort. Hvor glad blev Vinfred, da Brevet indeholdt en Forsikring om, at Patienten var uden al Fare. — En tung Sten faldt fra Hjertet; thi skønt han var saare bedrøvet over Lessings og Winckelmanns Død, hvortil han næsten selv havde været Vidne, saa vovede han dog igen at haabe og sagde: „Jeg vil vende modig tilbage til Livet; hvad hjælper det de døde, at de levende sørger?“

Han forsøgte nu i nogle Vers at udtrykke sine Følelser over de store Mænds Død; men Verset blev koldt og mat — han rev det i Stykker og sagde mismodig: „Det er dog Skade, at jeg ikke er Poet. Jeg har saa stor Lyst dertil; men endnu vil jeg ikke lade Modet falde. Det kommer nok!“

Det bankede atter paa Døren og Værtinden, en venlig, gammel Kone, traadte ind. „Min Herre!“ sagde hun, „bliv ikke vred, at jeg og min Grethe er saa dristige at indbyde Dem til en lille Familiefest. Det er min ældste Datters Fødselsdag, som Grethe og jeg altid højtideligholder i vor Ensomhed; og saa plejer vi ogsaa dertil at indbyde vor Logerende. Og da De desuden lader til at være noget nedslaaet,

saa vilde vi gerne trøste Dem. Jeg har købt en Flaske god Vin, og der maa dog kendes paa den, at vi har drukket Agnes Skaal. Derfor maa De være med. Vil De det?"

Vinfred tog gerne mod Indbydelsen, og nu førte den gamle Kone ham ind i et lille, pænt Værelse, hvor en smuk halvvoksen Pige var beskæftiget med at dække til tre Personer. Paa Bordet stod alt en Kage omgiven af tyve smaa, brændende Vokslys med Navnet „Agnes Felbrich.“ Vinflasken stod der ogsaa; og idet Vinfred traadte ind med sin Værtinde, satte Grelhe Stegen paa Bordet.

Bekendtskabet var snart gjort; den gamle Kone skyndte sig at indvi Vinfred i Husets Familieforhold. — „De fejrer en fraværende Datters Fødselsdag,“ sagde Vinfred, „formodentlig er hun gift og en lykkelig Husmoder i sin fjerne Kreds?“ „Nej, min Herre!“ svarede Moderen, „min Datter er ikke gift, og det er ingen huslig Kreds, hun bevæger sig i. For en anden Mand med de sædvanlige Fordomme vilde jeg tage i Betænkning at meddele Dem mine Følelser; men Dem frygter jeg ikke for. Jeg har fundet Lessings Skrifter og Cronegks Olint' og Sophronia paa Deres Chatol derinde. De er ogsaa en Ven af Muserne.“ „Er da Deres Datter Digterinde?“ „Nej, men hun er Skuespillerinde; og det er hun bleven paa den smukkeste, værdigste Maade. For at redde sin Familie fra Næringssorger, — hun har ogsaa en Broder, som opdrages paa hendes Bekostning, — modtog hun værdige Mænds Indbydelse, som fandt, at hun havde usædvanlige Anlæg for denne Kunst. Fuldkommen beroliget og vis paa min Datters sædelige Opførsel, da jeg kender hendes Karakter, sendte jeg hende gerne til Mænd som Seiler, Tillemann og Bubbers. Fra Teatret i Hamborg vil udgaa et nyt Lys. Eckhof har allerede bragt det til en sjælden Højde; hertil vil især den herlige Lessing bidrage,

som nu ogsaa er kommen til Hamborg og har paataget sig at være Dramaturg.“

„Min gode Kone!“ sagde Vinfred, „den store Lessing er død i Breslau for et Aars Tid siden.“ „Ja, han var farlig syg og laa for Døden; men han er kommen sig igen; og naar jeg her viser Dem det sidste Brev fra min Datter, hvori hun fortæller mig, at han er frisk og rask i Hamborg, saa tvivler De vist ikke længer om Helbredelsen.“

Vinfred stirrede paa hende med store Øjne, og da han havde ladet dem falde i Brevet, tindrede de med overordentlig Glæde. Nu faldt det ham først ind, fra hvilken upaalidelig Kilde han havde Efterretningen om Lessings Død. Han kunde ikke selv begribe, hvorledes han havde været saa lettroende, og ikke erkyndiget sig nøjere. Han ærgrede sig nu over den Uvane, han havde, aldrig at læse Aviser og den Tilbageholdenhed, der gojrde ham uskikket til at begynde Samtaler med fremmede for at faa noget nyt at vide. I Selskab med Naturjægeren havde han ogsaa havt mindre Lejlighed til sligt; thi denne brød sig aldrig om Mennesker, Begivenheder og Handlinger, naar han kun havde Floder, Dale, Klipper og Bjerge.

Den gode Kones Efterretning gjorde Vinfred saa oprømt, at han af Hjærtet, med hende og den lille Grethe, drak den ubekendte Kunstnerindes Skaal. Ja, da han næste Dag vilde følge Winckelmann til Jorden, tvivlede han, medens han gik til Sørgehuset, halvvejs om, at den store Kunstkender virkelig var myrdet. Siden al Ting var løbet saa vel af, syntes han, saa maatte det ligeledes finde Sted her.

Men ved Indtrædelsen i Sørgehuset fandt han det kun altfor virkeligt; og han kunde ikke — som Goethe mange Aar derefter — „prise Winckelmann lykkelig“ fordi en saadan Skæbne havde rammet ham i Højden af hans Glans, inden han dalede.

Vinfred blev hos Enken til henimod Nytaar. I denne rolige Tid beskæftigede han sig med Poesien, den gamle Lyst til selv at blive Digter vaagnede med fornyet Kraft. Hans kæreste Tanke var at skrive et Skuespil, at bringe det med til Hamborg, læse det for Lessing og at faa det opført.

Han begyndte at digte en Tragedie: Inkle og Yariko, efter den bekendte Gellertske Fortælling; og da den var færdig, tog han Afsked med sin Værtinde, efter at hun havde givet ham et kraftigt Anbefalingsbrev med til hendes Datter.

— — —
Han skulde først have sig en smuk Kjole syet i Hamborg, inden han vilde besøge Jomfru Felbrich og bringe Brevet fra hendes Moder; men til at gaa paa Komedie var den gamle Frakke god nok, og han var der straks første Aften. Man spillede et af Molières Stykker. Jomfru Felbrich havde ingen Rolle i Aften; derimod fik han Lejlighed til at beundre Eckhof og Madam Hensel.

En Mand med et Øjeglasse stod med Ryggen støttet til en Parterreloge; han havde et interessant Fysiognomi. Undertiden betragtede han Spillet med stor Opmærksomhed, men pludselig blev han adspredt og faldt hen i egne Tanker. Undertiden talte han ogsaa med sine Naboer og det saa højt, at Vinfred et Par Gange blev utaalmodig og var nær ved at hysse ad ham.

Den fremmede lod til at mærke det unge Menneskes Utaalmodighed og saa paa ham med et stolt Blik, hvori Vinfred troede at spore Ringeagt. „Kender De ikke den Mand?“ hviskede han til sin Nabo, „som tager sig alle disse Friheder? Han lader ikke til at bryde sig meget om Skuespillet. Jeg ved ikke hvad han vil her, naar han ikke kan være rolig.“ „Ih Gud bevares!“ sagde det unge Menneske, „skulde jeg ikke kende ham? Det er jo Lessing!“

Vinfred tabte Næse og Mund. Han begyndte at sammenligne dette raske, sunde, noget trodsige Ansigt med det, han havde set paa Sottesengen i Breslau, og kunde næsten slet ingen Lighed finde. Der var ham nu intel vigtigere end at gøre den store Mands Bekendtskab, men han vidste slet ikke, hvorledes han skulde bære sig ad; og det Forhold, hvori de stod til hinanden, — Lessing havde jo før mærket hans sure Ansigt, da han talte ham for højt, — gjorde Bekendtskabet vanskeligere.

Imidlertid tog han dog Mod til sig; imellem en af Akterne stod han meget ærbødig op, bukkede dybt for Lessing, fortalte, at han nu først vidste, hvem han var, at han længe havde været begærlig efter at gøre hans Bekendtskab; og — for dog at give sin Nærværelse nogen Interesse, — fortalte han ham, at han havde været til Stede ved Winckelmanns Mord. Han troede vist, at denne Efterretning vilde vække Lessings Deltagelse, og at han vilde spørge ham nøje ud om, hvorledes det var gaaet til.

Men han bedrog sig. „Har De været til Stede ved Winckelmanns Død, saa beklager jeg Dem,“ sagde Lessing. „Enhver Ulykke, hvor man ikke kan hjælpe, men maa staa passiv og se til har noget forkuende og nedtrykkende; og dobbelt, naar Ulykken havde været saa yderst let at forebygge. Jeg har ladet mig sige, at det dumme Menneske kunde se, at denne Italiener var en Skurk, kun ikke Winckelmann! Han kunde ikke se Skoven for Træer. Det er ret ærgerligt, at tit de skarpsindigste Mennesker kender og lægger Mærke til al Ting undtagen til de levende Skabninger af deres eget Slags, der er omkring dem. Havde man udgravet denne Archangelis Hoved af Campo vaccino, udhugget i Marmor som en Buste, saa havde vist Winckelmann kunnet sige os de smukkeste og mest træffende Ting derom; men nu levede det ulykkeligvis og sad paa Skuldrene

af en Bandit, og saa var det udenfor Archæologens Departement.“

I dette Øjeblik blev Samtalen afbrudt af en Skuespillerinde, der kom og hviskede Lessing noget i Øret, hvorpaa denne sagde: „Straks!“ og idet han høfligt bukkede for Vinfred, fulgte han Skuespilleren op paa Teatret.

Næste Aften saa Vinfred Jomfru Felbrich spille: den nye Agnes, hvilket hun fremstillede saa godt, at Lessing derfor i sin Dramaturgie gav hende følgende Ros:

„Jomfru Felbrich lover at blive en fortræffelig Skuespillerinde og fortjener den bedste Opmuntring. Alder, Figur, Mine, Stemme, al Ting er til hendes Fordel; og skønt, naar man er udrustet med slige Naturgaver, alt meget spiller sig selv, saa maa man dog indrømme hende en Mængde Finheder, Eftertanke og Kunst, som her hverken forraadte mer eller mindre, end hvad der netop passer sig for en Agnes.“

Vi kan ikke skjule for vore Læsere, at den smukke Agnes gjorde mer end et blot æstetisk Indtryk paa Vinfred; og næste Dag var han færdig at falde Skrædderen om Halsen, da denne bragte den nye Kjole, skønt den ikke passede rigtigt.

Skælvende og bævende sneg han sig op ad Trappen i det Hus, hvor Skuespillerinden boede og bankede paa Døren. Agnes Felbrich kom selv og lukkede op; med et vist koldt og misfornøjet Udtryk i sit Ansigt — thi hun blev ofte overløbet af unge næsvisse Herrer, der gjorde sig unødvendige Ærinder, — spurgte hun ham, hvad han vilde?

Han bukkede dybt og sagde, at han bragte et Brev fra hendes Moder i Triest. „Ak!“ raabte hun pludselig i en ganske anden Tone, „er det maaske Hr. Vinfred?“ — Og da han havde bejaet det, om-

favnede hun ham hjærteligt og takkede ham for det Venskab, han i et halvt Ars Tid havde vist hendes Moder og Søster.

„Og,“ sagde hun, „nu maa De, mens De opholder Dem i Hamborg, komme flittigt herop til mig, og forlælle mig alt, hvad De har set, og hvad De ved om de kære Mennesker lige til de allermindste Smaating; hvilket for kærlige Hjærter er store Ting, og hvorom man intet faar at vide i et Brev. Ak,“ vedblev hun, „et saadant Brev er dog ret en maadelig Trøster, saa kært man har det. Det er som et middelmaadigt Portræt af en fraværende, eller afdød; man holder af det, fordi man intet bedre har; og i Fantasien udfylder man Manglerne saa længe, til man glemmer dem; og jo mindre man husker Originalen, des bedre ligner Kopien. Det halve af slige Breve er gærne Undskyldninger for, at man ikke har skrevet saa længe, og naar man saa endelig kommer til at skrive, saa er Brevet ude. Men et levende Menneske, som længe har været hos de kære Fraværende, — det er et anderledes Brev. Og et saadant Glædes-Brev er De, skønt De er forseglet med sort Lak; det vil sige klædt i en sort Kjole, der ikke passer Dem, og som Skrædderen maa have tilbage igen. Men det kan allsammen let lade sig gøre. Og kom nu for det første og drik en Kop Kaffe med mig!“

Vinfred forsikrede, at just Iver for at bringe hende Brevet saa snart som muligt, havde holdt ham fra at sende Kjolen tilbage. Agnes satte sig ved Kaffe-bordet, og han havde Lejlighed til at gøre sine Bemærkninger og Sammenligninger med i Gaar og i Dag. Den smukke var ikke ganske saa smuk her som paa Teatret; hun var lidt bleg, Haaret sad ikke saa smagfuldt, og hun var simplere klædt. Den Følsomhed og Blyhed, som hun der havde fremstillet saa fortræffelig, mærkede han heller ikke noget til; thi hun var determineret, snaksom og munter.

Da Agnes mærkede, hvor inderligt Vinfred ønskede at gøre Lessings Bekendtskab, men at han var bange for ham, og at den Maade, hvorpaa Lessing havde hørt ham fortælle om Winckelmanns Mord, som overalt hans hele Væsen, ikke behagede Vinfred, sagde hun: „Det skal De ikke bryde Dem om. Nu har De i Deres Indbildning gjort Dem et Portræt af Lessing og ærgrer Dem over, at det ikke ligner. Ikke sandt?“ — Han kunde ikke nægte det. „Men kære, bedste, unge Menneske! mærker De da ikke, hvor rent forkert denne Fordring er? Den passer endnu slettere end Deres nye Kjole. De forlanger, at en stor Mand skal være et Foster af deres Indbildning. I Stedet for at lære at kende ham, vil De, at han skal kende Deres Ønsker, Vilje, Lune, — og rette sig derefter. Nej! lær De at kende ham ordentligt, saa skal De se, at han just er Lessing, fordi han er som han er.“ „Jeg havde ventet mere Opmærksomhed af ham i Skuespillet.“ „De Øjeblikke, han virkelig er opmærksom, erstatter fuldeligt dem, hvori han ikke er det. Lessing har set saa mange Komedier, og det keder ham at se det middelmaadige, det slette. De maa ikke regne Dem selv, der barnligt, med en Graadighed, der kommer af lang Faste, er fornøjet med alt og fortærer .alt.“ „Men nu Winckelmanns Mord?“ „Vidste han alt i Forvejen. Jeg har set ham meget bedrøvet derover; men han hader offentlig Føl-somhed. Maaske har han ogsaa mærket, at De ventede og paa en Maade fordrede Virkning af denne Efterretning, hvori De, som tilstedeværende ved Tildragelsen, selv var interesseret; og Lessing er en Skælm, — det morer ham at skuffe slige Forventninger. Men vær nu rolig for det første! De har ikke Lyst til uden personlig anbefaling at gøre ham Visit? Jeg kunde sende Dem med en Billet fra mig; men jeg ved endnu en bedre Maade. I Aften er der Selskab hos Købmand G*; jeg skal skaffe dem inviteret

og bringe Dem herhen, som en Ven af min Familie; der kommer Lessing, og der skal jeg personlig gøre Dem bekendt med ham.“ „Ak, det var herligt!“ raabte Vinfred. „Ja, men først maa Kjolen syes om i største Hast. Ikke for Lessings Skyld; thi han mærker ikke saadan noget; men jeg er nu en Gang deres Søster, De er min Moders Plejesøn, og jeg maa have Ære af mine Paarørende.“

Kjolen fik Agnes omsyet hos en fortræffelig Teaterskrædder, Vinfred blev af hende introduceret i det fremmede Hus; det var rige, venlige, gæstfri Folk, som protegerede Kunstnerne. Der var et talrigt Selskab, men Vinfred lod forgæves Øjnene løbe omkring for at opdage Lessing. Han var ikke kommen endnu, og det gik andre i Selskabet ligesom Vinfred: de ventede utaalmodigt paa den store lærde, ligesom han, men af ganske anden Aarsag; thi de skulde spille Lhombre med ham.

Endelig kom han, og Agnes Felbrich skyndte sig at præsentere det unge Menneske for ham; men ligesom Vinfred haabede at indlede en interessant Samtale, kom Værten meget venlig med fire Kort i Haanden, hvorefter han præsenterede Lessing det ene. De tre Spillebrødre stimlede nu til og gjorde ham kærlige Bebrejdelser, fordi han var bleven saa længe borte. Lessing bad om Forladelse, — han var bleven opholdt; og uden at bryde sig videre om Vinfred satte han sig til Spillebordet og spillede den hele Aften med saa megen Iver og Utrættelighed, at han aldeles ikke brød sig om, hvad der videre foregik. Ja de fleste af Selskabet havde allerede taget Afsked, medens Lessing sad der endnu for at afspille Beterne, der var blevne temmelig høje.

„Hvad siger De nu?“ sagde Vinfred næste Dag. „Forsvarer De ogsaa Deres fortræffelige Lessing i dette Stykke? Jeg hører til min Sorg, at han

er en Spiller, og at det ikke bliver ved L'hombre, men at Hazardspillet skal være ham det kæreste."

„Jeg hverken vil eller kan forsvare ham heri," sagde Agnes. „Det har tit gjort mig ondt at mærke denne Tilbøjelighed hos ham. Gik det altfor vidt, saa vilde det berøve ham Verden og sig selv. Men det har ingen Nød. Han vover ikke mer, end han kan tabe uden at skade sig. Han keder sig tit i daarligt Selskab og har grebet til denne Nødhjælp."

— — —

Vinfred besøgte siden ofte Agnes. Han vovede ikke med et Ord, ja ikke med en Mine, at ytre sine Følelser, som han endog skjulte for sig selv: men hans eneste Attraa var at behage hende, og da hun flere Gange havde sagt, at Digtekunsten var hende det kæreste i Verden, at hvis hun skulde gifte sig, saa maatte det være med en Digter, saa lagde han atter af al Magt Vind paa Poesien og tog sin Inkle og Yarico frem igen. Han fandt Anledning i dette Emne til at skildre kvindelig Ynde, til at dadle Mændenes Utaknemmelighed. Han havde ofte hørt Agnes beklage sig over den Haardhed og Ubillighed, hvormed mange unge Daarer angreb hende og andre Pigers Rygte, fordi de var Skuespillerinder. Sin Misfornøjelse herover indklædte han, idet han angreb de Hvides Fordom mod Negrene. Og i en ulykkelig Elsker, en ung Vild, som Yarico forsmaaede for Inkle, men som med en Flok Vilde i Slutningen af Stykket vilde redde hende fra Slaveriet, havde Vinfred udtalt sine egne Følelser for Agnes.

Han var selv tilfreds med sit Arbejde, og uagtet den strænge Dom, som Lessing havde fældet over Cronegks Olint og Sophronia, frygtede han dog ikke Kunstdommeren, naar han kun først var overtødet om, at Stykket havde Agnes Bifald.

Men denne Forelæsning skulde have en dobbelt Hensigt: han vilde tillige forblømt gøre hende en

Kærlighedserklæring, og af den Maade, hvorpaa hun optog det, bestemme, om han skulde gaa videre eller ej.

Han forelæste sit Stykke, og Agnes, som var en bedre Skuespillerinde end Kunstdommerinde, som lettere varmt lod sig henrive af det enkelte, end hun klart kunde overskue det hele, fandt det fortræffeligt; især udpressede de Scener, hvori den stakels Vilde udtrykte sin ulykkelige Kærlighed, Taarer af de skønne Øjne.

„O min søde, elskte Pige!“ raabte Vinfred, idet han gentagne Gange trykkede hendes Haand til sine Læber, „hvor lykkelig gør Deres Bifald mig.“ — Agnes lod, som om hun ikke hørte det Ord „elskte“; med megen Fatning sagde hun: „Jeg vil vise Lessing Deres Stykke; han vil vist synes godt derom.“ — Som sædvanlig kyssede og trykkede Vinfred hendes Haand ved Afskeden; men til sin Smerte følte han slet intet gengældende Tryk, og den skønne forekom ham mere kold end sædvanlig.

Denne Forlegenhed var større, da han et Par Dage derefter besøgte hende igen; men Vinfred smigrede sig med, at det kom af en undertvungen Følelse, som hun endnu vilde skjule. Ved Afskeden sagde hun: „Lessing har faaet Deres Stykke og lovet at læse det i Morgen. I Overmorgen formoder jeg at kunne sige Dem hans Tanker derom.“

Hun havde imidlertid faaet fat paa en stor Papirs Hatleåske, der skulde bæres ind i det næste Værelse, saa at hun ikke kunde række ham Haanden.

„Hvad er det dog for et underligt Væsen!“ tænkte han, idet han dybsindigt og langsomt gik ned af Trappen. „Men — jeg har jo ogsaa gjort hende saa godt som en Kærlighedserklæring, — og det forvirrede hende. Og nu vil hun først høre, hvad Lessing mener, før hun fatter nogen Beslutning mig angaaende.“

Man kan tænke sig, at Vinfred talte Timerne til „i Overmorgen“, og at Tiden gik Sneglegang for ham. Endelig kom det længe ønskede Øjeblik, og han ilede til Agnes.

Han ringede paa, Pigen kom og lukkede op. Han spurgte, om Jomfruen ikke var hjemme? Pigen svarede, at hun var kørt en Tur ud med sin Veninde, men at der laa en Pakke og et Brev til ham paa Bordet. Vinfred tog sit i en Konvolut forseglede Stykke og Brevet, men vovede ikke at bryde dette i Pigens Nærværelse; han styrtede ned af Trapperne, ilede hjem i sit Logi, lukkede Døren i Laas, og først nu aabnede han Brevet og læste:

„Kære Ven!

Det gør mig ondt, at jeg skal være den, der bringer Dem et ukærkomment Budskab, men Venskab kræver Oprigtighed. Lessing finder Deres Stykke — under det middelmådige og fraraader Dem at øve en Kunst, hvortil Naturen synes at have nægtet Dem Talent. Jeg kender Dem, kære Vinfred! som et godt, følsomt og forstandigt Menneske, og vort venskabelige Forhold fandt jo Sted uden hin Talent. Lad os ikke gaa videre, saa vil De altid i mig finde den forrige Veninde

Agnes Felbrich.“

Det er ofte Tilfældet, at et Hjærte, der er modløst og frygtsomt i Tvivlens Øjeblik, fatter Kraft og en vis Stolthed, naar Sagen er afgjort. Det smertede vel Vinfred at høre, at hans Haab havde været grundet paa tom Indbildning; han troede ikke, at Lessing havde gjort ham Uret; men den hele Maade, som den store Mand havde behandlet ham paa, ærgrede ham, og idet han gav Slip paa saa meget kært, vilde han i det mindste tvinge Lessing til at agte ham personligt og maaske med det samme have

den Triumf, at den store Mand følte, han havde været for haard.

Vinfred gik op om Formiddagen paa en Tid, da han bestemt vidste, at Lessing var hjemme. Han lod sig melde og bad med en bitter Betoning af Ordet om et Øjeblik's Audiens; han skulde straks gaa igen.

Kort efter, at Tjeneren var gaaet med denne Besked, kom han tilbage og bad Vinfred gaa ind, hans Herre ventede ham. Vinfred traadte ind, og Lessing, som sad fordybet i et Arbejde ved Skrivebordet, raabte, idet han rejste sig en Smule fra Stolen med en flygtig Hilsen: „Vær saa god og sid ned, min Herre! nu skal jeg straks være til Deres Tjeneste.“ Dermed blev han ved at skrive. Vinfred havde Tid til at se sig om. Værelset var beklædt med Bøger paa alle Vægge, og, hvad der allerede den Gang begyndte at blive sjældent — i Stedet for en Kakkellovn var der en Kamin i Stuen med en stærk Ild, som udbredte en behagelig Lysning og Varme i Værelset. Da Lessing havde fuldendt sin Periode, rejste han sig, gik venligt hen til Vinfred, rakte ham Haanden og spurgte: „Hvormed kan jeg tjene Dem?“

„Hr. Lessing!“ sagde Ynglingen, som forgæves kæmpede med sine Følelser, — „jeg har ved en Vending ulejlighet og kedet Dem med at læse et Arbejde af mig, som jeg hører er under det middelmaadige. Det er her! (han tog med disse Ord Manuskriptet op af Lommen) og jeg kommer for at brænde det i Deres Nærværelse.“

„Lessing kastede et alvorligt Blik paa Vinfred. „De kommer for at opbrænde Inkle og Yarico i min Kamin?“ spurgte han venligt smilende dog uden Forundring. — „Kladden saavel som Renskriften!“ raabte Vinfred. „De er her, og jeg forsikrer Dem paa min Ære, at der eksisterer ikke og skal ikke eksistere et Ord, et Bogstav, en Tøddel mer af dette

jammerlige Arbejde. „Godt!“ sagde Lessing roligt; men ligesom Ynglingen vilde kaste Papiret i Luerne, greb Kunstdommeren fast om hans Arm og sagde: „Bi lidt! I anden Akt er der en Scene, jeg tror den tredie, hvor den unge Vilde i Skovens Ensomhed udtaler sin Elskov og beskriver Yaricos Ynde; i fjerde Akt er der endnu en, hvor han indignerens over Inkles Lumpenhed; i femte Akt har han en stor Replik, der hvor han vil redde sin elskte; de er gode, dem vil vi skære ud.“ Med disse Ord gik Lessing hen til Skrivebordet, tog den store Papirsaks, klippede de Blade ud, hvorpaa de omtalte Scener var skrevne og rakte Ynglingen dem, der ikke kunde fatte sig af sin glade Forundring; derpaa gik Lessing selv rolig hen og kastede det øvrige i Ilden.

„Deres Stykke“ — sagde han, efter at have bedt ham sidde ned — „var i det hele taget blot en versificeret Moral, ingen poetisk Handling. Det er en egen Sag, kære Vinfred! at bruge Moralen i Poesien, især i dramatisk Poesi; den skal mere udspringe af Handlingen selv end af de sagte Sententser; dog kan disse ogsaa være skønne, naar Tankerne er kraftige. Al Moral maa udstrømme af Hjærtets Fylde; man maa lige saa lidt længe have tænkt derpaa som synes at prale dermed. Enhver Moral er en almindelig Sætning, der som saadan forlanger en vis Grad af Sjælefatning og roligt Overlæg; men denne almindelige Sætning er tillige et Resultat af Indtryk, som individuelle Omstændigheder udøver paa de handlende Personer, saa at det ikke bliver en blot symbolsk Slutning men en generaliseret Følelse. Disse individuelle Omstændigheder savnede Deres Stykke ganske. Følelsen og Begejstringen traadte sanddrum frem i de Scener, vi har udskaaret; men uden Fantasi uden poetisk Karakter.“

„O, Hr. Lessing!“ raabte Ynglingen, „De maa nu gjerne dadle mit Stykke, saa meget som De vil,

De maa finde saa mange Fejl deri, som De vil, og som der uden Tvivl er; De har dog gjort mig lykkelig ved at udskaere disse Scener, ved at give mig dem tilbage. Thi — jeg vil være oprigtig mod Dem — jeg skrev meget mindre Stykker for at være Digter og for at vinde Deres og Publikums Bifald, end for at behage den hulde Agnes Felbrich, som jeg elsker; for saaledes forblømtet at tilstaa hende min Kærlighed. Det var netop disse Scener, som rørte hendes Hjærte, som fik hende til uden Vrede at høre min Henrykkelse. Men hun har den største Tillid til Dem og Deres Smag; og da hun siden af Dem hørte, at Stykket ikke duede, saa ansaa hun vel ogsaa hine Scener for slette og skammede sig over sin Følelse, hvilket har gjort hende lunken og forlegen imod mig, saa at hun er kørt ud, fordi hun ikke nænnede mundtlig at bringe mig det bedrøvelige Budskab. Men nu har jeg igen det bedste Haab! Og kan jeg nu vinde Agnes Felbrich, saa maa gjerne alle Muserne forlade mig.“

„Ja,“ sagde Lessing, „det er en ganske anden Sag! det hører ikke under Dramaturgiens Forum.“

„O, Hr. Lessing,“ raabte Vinfred, „siden Skæb-
nen dog nu anden Gang bringer mig i Deres Nærhed, saa tillad mig at betragte Dem som en Fader! Jeg staar saa ene i Verden; jeg trænger til en ædel Mands Raad og Vejledning. Maaske vil De ikke være saa uvillig til at blande Dem lidt i mine private Sager, naar De hører — Ak jeg beder Dem, ikke at anse det for noget Praleri eller som en Tjeneste, jeg forlanger Gengæld for; — men — det var en saare let Sag for mig; — og jeg fortæller det blot, for at De skal vide, hvor kær De altid har været mig. Gud har forundt mig en Gang at frelse Deres Liv.“

„Hvorledes?“ raabte Lessing. — „Da De laa syg i Breslau og fantaserede; da De vilde springe ud af Vinduet i Vildelse. Det unge Menneske, der vaagede

over Dem den Nat; der greb Dem, da De stod paa Stolen for at styrte ned i Gaarden —“

„Det var Dem?“ „Ja det var mig! Den ubetydelige Yngling reddede den store Lessing, blot ved at omfavne ham.“

„Nu, denne Omfavnelse er en Omfavnelse værd,“ raabte Lessing, idet han trykkede Ynglingen til sit Bryst. — Vinfred fortalte ham nu løst og fast, alt hvad der var hædet ham. Da Fortællingen var til Ende, sagde Lessing:

„Min gode Vinfred! det gør mig ondt, at jeg ovenpaa al denne venlige Fortrolighed atter skal saare Dem; men jeg var ikke Deres Tillid værd, dersom jeg ikke gjorde det; og Saarlægen betænker sig jo ikke derpaa i Farens Stund, naar han dermed kan redde et Menneske. Jeg maa aldeles raade Dem fra at bejle til Agnes Felbrich. De tror at elske hende; det er muligt; men saa meget ved jeg, at hun ikke elsker Dem.“ „Gud i Himlen!“ raabte Ynglingen og blegnede som et Lig. „Fat Dem,“ sagde Lessing, „og hør mig. Hvad Kærligheden selv angaar, saa ser jeg den gerne i mesterlige Skildringer, saaledes som store Digtere har tegnet den; men — jeg er overbevist om, at den saa lidt som andre Idealer findes i det virkelige Liv; at den for det meste der er mangelfuld og ustadig, og at de, som vil forplante den fra Ideernes Verden hen i Virkelighedens Land, mere begaa en Umulighed end en Latterlighed. Dog. Naturen har nu en Gang nedlagt den skønne Illusion i Mennesket, som i det mindste gør ham lykkelig for en kort Tid; og den er saa nødvendig som Hagerne for Sædstøvet i Blosterkalken til at hænge fast ved en Genstand, naar det flyver af Sted; thi ellers vilde Menneskeslægten ophøre. Det er altsaa nødvendigt, at der sker Ofre, og derfor finder vi saa mange ulykkelige Ægteskaber. Det eneste, som kan give Kærligheden Soliditet, er den Troskab, som gør den til

en Vane; thi Vanen er den halve Natur, og et Par Mennesker vænner sig lidt efter lidt saadan til hinanden, at de ikke kan undvære hinanden mer. Dette er skønt, ærværdigt. Ovids gamle Philemon og Baucis har altid været det Par forelskede, som har rørt mig mest; mere end hans Pyramus og Thisbe; ja mere end Shakespeares Romeo og Julie.

Da nu denne Vane er nødvendig for at give Kærligheden, der af Naturen er ustadig, sin Stadighed, saa er ogsaa Troskab nødvendig; og derfor er der noget i, naar man siger, at Mennesket kun kan elske en Gang, og at den første Kærlighed er den eneste, — fordi kun den kan være tro. Men til denne Troskab hører der en stærk Aand, et dybt Sind; thi den blotte skønne Følelse er flygtig, og de, der kun elsker med den, elsker med Fantasien. Af dette Slags er Agnes, som, uagtet den uskyldigste og ærbareste Pige, driver sit Spil med Kærligheden; hvilket hun er vant til i sin Metier, og er ikke fri for et vist Koketteri, hvormed hun oftere end denne Gang har mødt mangan alvorlig Følelse og oppustet den, i Stedet for — som hun burde, naar hun ikke vilde skænke Genkærlighed — at kvæle den i Fødselen. Hvad der kan tjene til hendes Unskyldning er, at hun keller ikke bliver aldeles kold ved slige Lejligheder. Og denne lettere Fantasifølelse gør hende just saa vel skikket til Kunstnerinde, og til med Natur, Smag og Ynde øjeblikkelig at genføle, hvad Digteren selv dybere har følt. De derimod, kære Vinfred! har et stærkt og følsomt Hjærte, der i den Ensiddighed, der gør Dem det umuligt at blive Kunstner og Digter, just er i Stand til at komme i den tro Vane, der er Basis for en solid Kærlighed. Indvend mig ikke, at De allerede elsker! Man elsker ikke ret, før man er gensket. Det er kun Kærligheden, som elsker Kærligheden; men der er ingen Soliditet og Troskab i at elske sin egen Indbildning.

Afbryd altsaa denne Forbindelse! Drag hjem til Deres ensomme, naturlige Element! Tag endnu Deres Eksamen! Det vil blive Dem let, siden De alt har studeret saa meget. Bliv Landsbypræst! Gift Dem med en ung, smuk Pige, for hvem De er alt. De vil blive lykkelig. Og berøv ikke Scenen denne hulde, lette Sommerfugl, der paa en uskyldig Maade flagerer fra Blomst til Blomst i Fantasiens og Poesiens Have; og som aldrig vil finde sig i at blive Gærdesmut ved Deres Præstegaard.“

— — —

Vinfred forlod Lessing i stor Tvivlraadighed. Meget af, hvad han havde sagt, forekom ham sindrigt, men noget deraf forekom ham dog at være Sofisteri. „Den gode Lessing,“ tænkte han, „har Naturen udrustet med store Gaver; men den bløde, ømme, erotiske Følelse fik han ikke. Han tilstaar Kærligheden Plads i Poesiens Rige, og dog lader det, som han mente, at en Digter ikke kunde elske med Hjertet men kun med Fantasi? — Dog nej! Han adskiller Skuespilleren fra Digteren. — Den første genføler øjeblikkeligt, hvad Digteren dybere og længere har følt og undfanget i sit eget Bryst. Lessing tilstaar mig dette Sind, men mener, at jeg ikke kan blive Digter, fordi der mangler mig skabende Fantasi, og deri har han vist Ret. Og jeg gør mig ogsaa selv det hellige Løfte, aldrig mer at skrive Vers; thi det er farligere, end mange tror. Hvad der begyndte med Kærlighed og Interesse for ægte Kunstværker, ender tit med Forfængelighed og Forgabelse i egne lykkede Forsøg og med Misundelse mod dem, som vi før elskede, fordi de hyldes og vi ikke. Nej, nej! dertil skal Egoismen ikke forføre mig. Der findes ogsaa geniale Læsere, — for hvem skulde Kunstneren ellers arbejde? men de er sjældnere end Smaatalenter; og kan jeg i mit stille Sind regne mig til de første, saa taber jeg intet ved ikke at høre det sidste.

Men Agnes!“ sukkede han, „fra dig kan jeg endnu ikke skille mig.“

I disse Betragtninger havde han, uden at mærke det, gjort en lang Spadseretur og stod i en af de store Haver, der allerede den Gang forskønnede Hamborg og Altona. Hensunken i sine Følelser satte Vinfred sig i en skyggefuld Gang, der kun fjernedes fra en anden i samme Retning løbende ved en høj, glatklippet Hæk.

Vinfred havde næppe sat sig paa en Bænk, før han hørte to Damer i Samtale med hinanden i den anden Gang paa en Bænk, der vendte Ryggen lige imod hans. De talte temmelig højt, da de troede at være alene; Vinfred vilde just staa op og gaa et andet Sted hen for ikke at høre, hvad der ikke vedkom ham, da han tydelig kendte Agnes' Røst og hørte sit Navn nævne. Det var ham nu umuligt at rejse sig; han sad som naglet til Bænken og var lutter Øre.

„Det er saadan et hjærtensgodt Menneske,“ sagde Agnes, „og det gør mig saa ondt at skulle bedrøve ham; Moder og Søster Grethe holder saa meget af ham; og jeg holder ogsaa af ham. Men det kunde da aldrig falde mig ind at gifte mig med ham.“ „Nej,“ sagde den anden, „Gud bevares! han er jo slet ikke smuk, han er saa sortsmudset, har store Fødder, saadanne kejtede Manerer og røde Hænder. Og saa du den Kjole, han gik med i Begyndelsen?“ „Det er Smaating!“ sagde Agnes; „Kjolen blot syet om, Hænderne kan være hvide, og det kejtede — Forlader ham aldrig!“ raabte den anden leende. „Men,“ sagde Agnes alvorlig, „skulde jeg forlade min Kunst, hvorved jeg ernærer mig selv, min Moder, min Søster og min Broder, for at rejse bort med ham til en lille Hytte? Desuden kan jeg slet ikke elske ham, og han er et maadeligt Hoved. Hans Stykke, forsikrede Lessing, er jammerligt. Jeg skammer mig næsten; der var noget deri, som rørte mig. Men

det var ikke Stykket, det var den stakkels Forfatter, som gerne vilde behage mig, og som jeg havde Medlidenhed med.“

Mere hørte Vinfred ikke. Han stod op, gik sin Vej — og følte sig pludselig helbredet. Han gik hjem, pakkede ind og besluttede at rejse næste Dag til Universitetet, for, efter Lessings Raad, at tage sin teologiske Eksamen.

Tidlig om Morgenens tog han Afsked med sin herlige Lærer, der selv fulgte ham til Vogns og bar en Bylt for ham. Ved Afskeden sagde Lessing, idet han kyssede ham: „Lad mig vide, naar du har din Eksamen! General Tauenzien er min Ven, han har stor Indflydelse, han skaffer dig nok et godt Præstekald. Din Visitbillet pour prendre congé skal jeg selv bringe Agnes.“

— — —

Efter at Vinfred havde taget teologisk Eksamen, fik Lessing virkelig General Tauenzien til at tage sig af ham, og Tilfældet kom dem saa heldigt i Møde, at det endogsaa lykkedes at skaffe Vinfred, efter at han havde tilbragt nogle Aar som Kapellan hos en anden Præst, hans Faders Kald, da den Præst, der havde været der før, blev forflyttet. Et Par Aar efter Vinfreds Ankomst til sin Fødeby og sit Præstekald, fik Lessing følgende Brev fra ham:

Min faderlige Velgører og Ven!

O hvor lykkelig føler jeg mig, at jeg kan kalde en af Tysklands største Skribenter og største Digter saaledes, at jeg kan beundre ham ligesaa højt for Hjærtet og Karakteren, som den læsende Verden for Aanden, Talentet og Lærdommen. Dog det udgør jo alt et uadskilleligt hele, og selv den, der blot kender Dem som Forfatter, maa jo af Deres Skrifter blive fuldkommen overbevist om Deres personlige Fortræffelighed. Vilde De ellers have skænket os en

Nathan den Vise? Men jeg vil ikke tale mere om Dem, thi hvem De er, og hvad De er, ved hele Tyskland, men hvem jeg er, og hvad jeg er, ved kun faa; dog jeg er stolt af, at jeg iblandt disse faa regner en Lessing.

Uagtet min Glæde over at være bleven Præst i min Fødeby, maa jeg tilstaa, at jeg drog herhen i vemodige Tanker, og at der i min hele Tilstand blandede sig et Tungsind, der, hvis det var vedblevet, kunde haft slemme Følger. Med største Længsel ilede jeg til de Steder, som jeg ikke havde set i saa mange Aar. Enhver Genstand var mig dyrebar, men hvorledes. Det kom mig for, som om min Fødeegn var et vidtløftigt Gravmæle, et stort, højtideligt Kapel med lutter Mindesmærker om døde Glæder. Min gamle Degn var død, og jeg havde ingen flere Venner her, skønt vel en Del bekendte fra mine Barnsdomsdage, hvilke paa det nær, at vi for flere Aar siden ofte havde set hinanden og hilst, naar vi gik hinanden forbi, var mig saa fremmede som de andre. Men det er besynderligt! man kommer dog i et hjærteligere Forhold til slige gamle bekendte, thi om man end aldrig har talt med dem, saa deler man dog en Hemmelighed med dem: Erindringen om længst forsvundne Dage.

Hvad der i den første Tid især beskæftigede mig, var at møblere en smuk Hjørnestue i Præstegaarden med min Faders eget Bohave, hvilket jeg ikke havde skilt mig ved men havde staaende paa et Loft der i Byen, ligesom det havde anet mig, at jeg engang igen skulde bruge det. Det var ikke vanskeligt at faa Stuen til at se ud ligesom i hin Tid, thi den havde endnu sit grønne Tapet, og en Vinranke, som stod udenfor Vinduet, bugnede som fordem med skønne Druer. Det gamle Klaver, en Kanapé, et Spejl, Bord, Stole og nogle Skilderier kom paa de-

res forrige Sted, og nu saa Stuen aldeles ud som i min Faders Levetid.

Da jeg nu saaledes havde faaet min Præstegaard i Stand, skulde jeg dog ogsaa engang besøge Degneboligen. Dette gjorde jeg, men fandt med den nye Degn Huset ganske anderledes. Haven, som jeg flygtigt kigede ind i, var ogsaa meget forandret, kun saa jeg det gamle Jasminlysthus for Enden af Haven i sin forrige Tilstand, og da jeg opdagede en lille Laage fra Marken ind til Haven, besluttede jeg engang med det første at gøre Lysthuset en Visit inkognito uden at følges af den besværlige Degn, der altid havde saa meget at fortælle om sig selv, saa at jeg slet ikke kunde komme til at spørge ham om andet.

Til denne Lysthusvisit valgte jeg en smuk tidlig Morgenstund, da jeg vidste, at Degnen og hans Hustru holdt af at sove længe. Jeg gik over Marken, aabnede den lille Laage og traadte ind i Lysthuset. Men hvor forundret blev jeg, da jeg opdagede en dejlig, ung Pige siddende ved sit Haandarbejde. Jeg vil kun sige Dem, at hun var aldeles det modsatte af Agnes Felbrich: hun havde mørkt, næsten sort Haar, hendes blaa Øjne var ikke meget store, men saa skønne, saa fulde af Aand, Sjæl og Trohøjertelighed, at man straks maatte fatte Tillid til hende. Følelse og Alvor udbredte sig over hendes Ansigt, og hendes Væsen havde den undselige Beskedenhed, der klæder Pigerne saa godt, og som bedst udklækkes i tarvelig Ensomhed. Hun stod straks op og nejede ærbødigt for mig; thi hun kendte mig. Men jeg kendte ikke hende — igen; og det var ogsaa umuligt. Thi hvem tror De vel, det var? Min lille Sophie! den forrige Degns Datter, der havde siddet her paa mit Skød, da hun var lille, og grædt over, at hun ikke skulde være min Kone. Men jeg havde trøstet hende med, at det dog skulde ske. Og, kæreste Lessing! det er sket! Jeg vil ikke vidt-

løftigt fortælle Dem, hvorledes Bekendtskabet daglig igen blev fornyet, og hvorledes jeg alt fik den søde Sophie mere og mere kær. Det er nok, at De ved, at hun nu er min Kone, at jeg netop har fundet en saadan Veninde i Livet, som De ønskede mig. Men saa meget maa De dog vide for det første, thi jeg skriver Dem snart til igen: Her gaar allerede en lille, rask loaars Gut og leger og forstyrrer mig, mens jeg skriver Dem til, ved at blæse i sin Trompet. Og ved De, hvad han hedder? Han hedder Gotthold Ephraim Lessing!

INDHOLD

	Side
Maleriet.	5
Lykkeridderne.	23
Straffen efter Døden	53
Munkebrødrene	67
Den billige Kunstdommer.	93

